

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

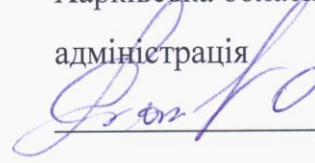

2020 рік

(розроблено у 2021 році)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Харківська обласна державна
адміністрація

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ РЕГІОНУ

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

2020 рік
(розроблено у 2021 році)

	Назва	Зміст, сторінка
1.	Загальна характеристика	4
2.	Чисельність населення	4
3.	Фізико-географічна характеристика	5
4.	Перелік екологічно небезпечних об'єктів	6
5.	Атмосферне повітря	8
6.	Водні ресурси	10
7.	Земельні ресурси	18
8.	Лісові ресурси	24
9.	Рослинний світ	33
10.	Тваринний світ	47
11.	Природно-заповідний фонд	70
12.	Формування екологічної мережі	84
13.	Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	113
14.	Радіаційна безпека	150
15.	Моніторинг довкілля	153
16.	Міжнародне співробітництво	155
17.	Планування природоохоронної діяльності	177
18.	Найважливіші екологічні проблеми регіону	189
	18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем	189
	18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем	199
	Примітки	208

І. Загальна характеристика

Дата утворення	27.02.1932
Територія, км ²	31 418,5
Кількість адміністративних районів	27*
Кількість міст	17
з них: обласного підпорядкування	7
Кількість селищ	61
Кількість сільських населених пунктів	1 673
Чисельність населення на 01.01.2021, тис. осіб	2 633,8
з них:	
міське	2 140,9
сільське	492,9
Щільність населення, тис. осіб на 1 км ²	84

Примітка: * – інформацію зазначено за 2020 рік до початку процесу реорганізації районних державних адміністрацій районів, ліквідованих згідно з постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів». Так, відповідно до зазначеної постанови у Харківській області станом на 01.01.2021 утворено 7 районів.

ІІ. Чисельність населення* (станом на 01.01.2021)

Таблиця 1

Назва міста	Площа, км ²	Щільність наявного населення, осіб/км ²
1	2	3
Міста обласного підпорядкування		
м. Харків	350,0	4 097
м. Ізюм	40,8	1 125
м. Первомайський	30,8	941
Куп'янська міськрада	33,4	1 613
Лозівська міськрада	18,1	3 459
Люботинська міськрада	31,1	746
Чугуївська міськрада	12,8	2 534
Усього	517,0	X
Райони		
Балаклійський район	1 986,5	39
Барвінківський район	1 364,5	14
Близнюківський район	1 380,0	13
Богодухівський район	1 160,3	32
Борівський район	875,3	18
Валківський район	1 010,5	30
Великобурлуцький район	1 220,8	17
Вовчанський район	1 888,6	23
Дворічанський район	1 112,4	15
Дергачівський район	895,2	103
Зачепилівський район	794,0	18
Зміївський район	1 364,7	50

1	2	3
Золочівський район	968,6	25
Ізюмський район	1 553,5	10
Кегичівський район	782,5	26
Коломацький район	329,5	20
Красноградський район	985,1	43
Краснокутський район	1 040,8	26
Куп'янський район	1 280,3	18
Лозівський район	1 403,5	19
Нововодолазький район	1 182,7	26
Первомайський район	1 194,5	12
Печенізький район	467,5	20
Сахновщинський район	1 169,9	17
Харківський район	1 364,3	128
Чугуївський район	1 148,6	39
Шевченківський район	977,4	20
Усього	30 901,5	X

Примітка: * – інформацію зазначено за 2020 рік до початку процесу реорганізації районних державних адміністрацій районів, ліквідованих згідно з постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів». Так, відповідно до зазначеної постанови у Харківській області станом на 01.01.2021 утворено 7 районів.

III. Фізико-географічна характеристика

Харківська область розташована на північному сході України на території двох природних зон Лівобережної України – Лісостепу і Степу в межах водорозділу, що відокремлює басейни Дону і Дніпра.

На півночі Харківщина межує з Белгородською областю Росії, на сході – з Луганською, на південному сході – з Донецькою, на півдні – з Дніпропетровською, на заході – з Полтавською та на північному заході – з Сумською областями України. Площа території Харківщини складає 31,4 тис. км², що становить 5,2% території України, відстань із сходу на захід – 225 км, з півночі на південь – 200 км.

Рельєф Харківщини – хвиляста рівнина, яка розмежована річковими долинами, ярами та балками. Основні його риси визначаються приуроченістю території до басейнів рік Дону та Дніпра. Басейн Дону складає 75% території області, басейн Дніпра – 25%.

Ріка Сіверський Донець – головна водна артерія Харківщини – є притокою Дона, на території області ця річка несе свої води протяжністю 375 км (загальна її довжина 1 053 км). Її основні притоки на території області – ріки Оскіл, Уди, Берека, Харків, Лопань, Сухий Торець, Балаклійка, Вовча, Великий Бурлук та ін.

На території області затверджено балансові експлуатаційні запаси питних і технічних підземних вод на 95 родовищах, які включають 5 ділянок мінеральних підземних вод.

У ґрунтовому покриві області переважають чорноземи типові (39,44%), звичайні глибокі (34,56%), звичайні (11,68%), опідзолені (3,37%), сірі лісові (1,44%). Решта площ (3,15%) представлені лучно-чорноземними та іншими ґрунтами.

Найродючішими є чорноземи типові та опідзолені ґрунти. Серед орних земель області нараховується 6,2 тис. га середньо кислих ґрунтів, які потребують постійної хімічної меліорації.

Клімат області помірно континентальний. Так як протяжність території області з заходу на схід і коливання висот незначні, то варіації клімату в межах області досить несуттєві.

Область розділена на 27 адміністративних районів, до її складу входить 17 міст, з них 7 міст обласного підпорядкування, 61 селище міського типу, 1 673 сільських населених пункти.

Вигідне географічне розташування області є сприятливою передумовою для розвитку зовнішньої та внутрішньої торгівлі, транспортних послуг. Харківщина має потужний промисловий, аграрний і науковий потенціал.

Основні види корисних копалин, що видобуваються: нафта, газ, конденсат, кам'яне та буре вугілля, піски (будівельні, формувальні, кварцеві), глини (вогнетривкі, керамічні), гіпс, крейда, мергелі, мінеральні води.

За загальним природно-ресурсним потенціалом Харківська область посідає 5-те місце в Україні, її мінерально-сировинна база складається на 28,5% з паливно-енергетичних корисних копалин (нафта, газ, конденсат, кам'яне вугілля), на 53,4% із сировини для виробництва будівельних матеріалів, решту (18,1%) становить сировина кольорових металів, прісні мінеральні підземні води.

IV. Перелік екологічно небезпечних об'єктів

Таблиця 2

№ з/п	Назва екологічно небезпечного об'єкту	Вид економічної діяльності	Відомча належність (форма власності)	Примітка
1	2	3	4	5
Загальнодержавного значення				
1.	Міські ОСВ № 1 Комплексу «Харківводовідведення» (Диканівські очисні споруди), м. Харків	Прийом та біологічна очистка промислових і госппобутових стічних вод м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
2.	Міські ОСВ № 2 Комплексу «Харківводовідведення» (Безлюдівські очисні споруди), м. Харків	Прийом та біологічна очистка промислових і госппобутових стічних вод м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
3.	Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго», смт Слобожанське Зміївський район	Виробництво теплової та електричної енергії на базі органічного палива	ПАТ «Центренерго» Міністерство енергетики та захисту довкілля України (приватна)	–
4.	Придніпровське управління Магістрального аміакопроводу ДП «Укрхімтрансаміак», Головний офіс: м. Лозова	Транспортування рідкого аміаку з одночасною роздачею сільському господарству через роздавальні станції. В Харківській області проходить по Дворічанському, Куп'янському, Шевченківському, Ізюмському, Балаклійському, Барвінківському, Близнюківському, Лозівському районах.	ДП «Укрхімтрансаміак» Міністерство розвитку економіки, торгівлі на сільського господарства України (державна)	–
5.	Червонооскільська виробнича дільниця	Гідротехнічна споруда для регулювання стоку р. Оскіл з	Комунальне підприємство	–

1	2	3	4	5
	Регіонального управління з експлуатації каналу (Червонооскільське водосховище), Головний офіс: м. Маріуполь	метою створення запасів води для водопостачання Донбасу та підтримки водності р. Сіверський Донець	«Компанія «Вода Донбасу» (комунальна)	
6.	Печенізький гідровузол, комплекс водопідготовки «Донець» (Печенізьке водосховище), с. Кочеток Чугуївський район	Гідротехнічна споруда для регулювання стоку р. Сіверський Донець з метою створення запасів води для питного водопостачання м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
7.	Склад хлору, станція по підготовці води для м. Харків, комплекс водопідготовки «Донець», с. Кочеток Чугуївський район	Водозабір поверхневих вод та водопідготовка питної води для централізованого водопостачання м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
8.	Філія «Управління магістральних газопроводів «Харківтрансгаз» АТ «Укртрансгаз», Головний офіс: м. Харків	Транспортування природного газу по магістральним газопроводам та заправка автомобільного транспорту на автоматичних газонаповнювальних компресорних станціях	НАК «Нафтогаз України» (державна)	–
Місцевого значення				
9.	Державне спеціалізоване підприємство «Харківський державний міжобласний спеціальний комбінат», м. Харків	Оброблення та видалення небезпечних відходів	ДК УкрДО «Радон» Державного агентства України з управління зоною відчуження (державна)	–
10.	Комплекс водопідготовки «Дніпро», с. Краснопавлівка Лозівський район	Водозабір поверхневих вод для централізованого водопостачання міст Харкова, Лозова, Первомайський	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
11.	Ізюмське комунальне виробниче водопровідно-каналізаційне підприємство м. Ізюм	Прийом та біологічна очистка промислових і госппобутових стічних вод. Забезпечення питною водою підприємств, установ, організацій та населення	Ізюмська міська рада (комунальна)	–
12.	ДП «Харківський бронетанковий завод» (В/ч А-1569) м. Харків	Виробництво військових транспортних засобів	ДК «Укроборонпром» (державна)	–
13.	Військова частина А 1352 м. Балаклія	Зберігання та переробка боєприпасів	Міністерство оборони України (державна)	–
14.	Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут» м. Харків	Проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, дослідно-конструкторських та проектно-технологічних робіт в галузі атомної науки і техніки.	Національна академія наук України (державна)	–
15.	Комунальне підприємство "Муниципальна компанія	Збирання безпечних відходів (Прийом від житлового сектору	Харківська міська рада (комунальна)	–

1	2	3	4	5
	поводження з відходами" Харківської міської ради (Дергачівський полігон твердих побутових відходів), Дергачівський район	та промислових підприємств м. Харкова твердих побутових відходів, промвідходів, їх захоронення. Збір рідких нечистот від населення та підприємств міста Харкова з подальшим скидом до міської каналізаційної мережі)		
16.	Очисні споруди Харківської державної зооветеринарної академії, с. Караван Дергачівський район	Очистка госппобутових стічних вод селища Мала Данилівка.	Міністерство освіти і науки України (державна)	–
17.	Полігон промислових відходів ПАТ «Харківський підшипниковий завод», Чугуївський район	Розміщення промислових відходів	Приватне акціонерне товариство «Харківський підшипниковий завод» (приватна)	–
18.	Очисні споруди ДУ «Покровська виправна колонія (№ 17) – спеціалізована туберкульозна лікарня», с-ще Покровське Балаклійський район	Очистка стічних вод виправної колонії	Державна кримінально-виконавча служба України (державна)	–

V. Атмосферне повітря

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2020 році склали 94,1 тис. тонн (у 2019 – 106,5 тис. тонн, у 2018 році – 44,7 тис. тонн). Скорочення обсягів викидів в порівнянні з 2019 роком пов'язане, перш за все, зі зниженням обсягів випуску продукції підприємств добувної промисловості (на 52,3%).

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2020 рік та два попередніх*

Таблиця 3

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єктам господарювання, об'єкт якого належить до:	1 024	828	464
другої групи	272	159	117
третьої групи	752	669	347
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. тонн	44,7	106,5	94,1
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , тонн	1,4	3,4	3,0
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	16,7	39,9	35,6

Примітка: * – за даними Головного управління статистики у Харківській області

**Середньорічні та максимально разові концентрації забруднювальних речовин
в цілому по м. Харків за 2020 рік***

Таблиця 4

Назва домішки	Місто	Нормативи якості атмосферного повітря, мг/м ³ ГДК		Середньорічна концентрація в мг/м ³	Максимальна разова концентрація мг/м ³
		м.р.	с.д.		
1	2	3	4	5	6
пил	м.Харків	0,09	0,15	0,5	1,17
діоксид сірки		0,007	0,05	0,50	0,080
сульфати		0,00	-	-	0,01
оксид вуглецю		1,3	3,0	5,0	5,0
діоксид азоту		0,03	0,04	0,2	0,15
оксид азоту		0,02	0,06	0,40	0,05
сірководень		0,001	-	0,008	0,007
фенол		0,002	0,003	0,010	0,009
сажа		0,02	0,05	0,15	0,15
аміак		0,00	0,04	0,2	0,015
формальдегід		0,002	0,003	0,035	0,011

Примітка: * – Інформацію надано Харківським регіональним центром гідрометеорології.

Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2020рік*

Таблиця 5

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів газоочисними установками (ГОУ), %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, т/рік *	
		усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкта, %	до загального обсягу викидів населеного пункту, %			очікуване	фактичне
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго»	-	-	-	-	-	-	-
2	Філія «Теплоелектроцентраль» ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія»	-	-	-	-	-	-	-
3	ПрАТ «Харківська ТЕЦ-5»	-	-	-	-	-	-	-
4	філія ГПУ «Шебелинкагазовидобування» АТ «Укргазовидобування»	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – відповідно до інформації Головного управління статистики у Харківській області згідно зі статтею 9 Закону України "Про державну статистику" органи державної статистики здійснюють розробку статистичної інформації згідно з переліком робіт, періодичністю, у розрізі та в терміни, що передбачені Планом державних статистичних спостережень (далі – План) на відповідний рік або окремим рішенням Кабінету Міністрів України. Планом не передбачено збирання інформації щодо основних забруднювачів атмосферного повітря, а також стосовно заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і парникових газів у повітря, щодо оснащення джерел викидів газоочисними установками.

**Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря
за видами економічної діяльності***

Таблиця 6

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном	
		тис. тонн	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
Усього		94,1432	100
За видами економічної діяльності, у тому числі:			
1	Сільське, лісове та рибне господарство	2,0712	2,2
2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	12,5997	13,38
3	Переробна промисловість	5,1329	5,45
4	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	70,9339	75,35
5	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	0,7453	0,79
6	Будівництво	0,01118	0,01
7	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	0,1937	0,21
8	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,5024	1,59
9	Тимчасове розміщування й організація харчування	0,0066	0,00
10	Інформація та телекомунікації	0,0137	0,02
11	Фінансова та страхова діяльність	0,0002	0,00
12	Операції з нерухомим майном	0,1282	0,14
13	Професійна, наукова та технічна діяльність	0,0152	0,02
14	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	0,0579	0,06
15	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	0,4814	0,51
16	Освіта	0,0826	0,09
17	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,1507	0,16
18	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,0144	0,02
19	Надання інших видів послуг	0,002	0,00

Примітка: * – за даними Головного управління статистики у Харківській області

VI. Водні ресурси

Харківська область розташована на вододілі двох річкових басейнів – Дона (Сіверського Дінця) та Дніпра. Територіально до басейну Сіверського Дінця належать 17 адміністративних районів, до території Дніпра – 10. Регіон має надзвичайно низьку забезпеченість водними ресурсами – 1,8% від загальних водних ресурсів України.

Водні ресурси Харківської області формуються за рахунок транзитної притоки поверхневих вод по р. Сіверський Донець, місцевого річкового стоку, що формується в межах області, стічних, шахтних і кар'єрних вод, а також експлуатаційних запасів підземних вод.

По території області протікає 867 річок, загальною протяжністю – 6 405 км, з них довжиною більше 10 км – 172 річки протяжністю – 4 666,6 км. З них, згідно класифікації річок України, одна відноситься до великих – Сіверський Донець довжиною – 1 053 км (в межах області – 375 км), шість – до середніх річок, до яких відносяться Оскіл, Уди, Лопань, Мерла, Оріль, Самара. Решта річок відноситься до категорії малих.

Площі земель, зайняті водними об'єктами, складають 91,3 тис. га (2,9% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 46,3 тис. га.

Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Таблиця 7

Дозволи на спеціальне водокористування	За роками											
	2018 рік				2019 рік				2020 рік			
	короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий			короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий			короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий		
		3-5 років	5-10 років	10-25 років		3-5 років	5-10 років	10-25 років		3-5 років	5-10 років	10-25 років
1					6	7	6	7	10	11	12	13
У разі використання води водних об'єктів загальнодержавного значення:												
видано	-	422	-	-	-	354	-	-	-	235	-	-
анульовано*	-	14	-	-	-	29	-	-	-	40	-	-
У разі використання води водних об'єктів місцевого значення												
видано	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анульовано*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Водні об'єкти регіону

Таблиця 8

Водні об'єкти	Кількість одиниць	Примітка
1	2	3
Усього	4 045	З них: 867 річок, 583 озер, 57 водосховищ, 2 538 ставків
у тому числі:		
місцевого значення	-	-
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	-	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-
загальнодержавного значення	4 045	-
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	587	водні об'єкти використовуються на умовах оренди земель водного фонду -
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-

Динаміка водокористування за 2020 рік та два попередніх

Таблиця 9

Показники	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	4	5	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн м ³	310,0	295,2	310,1
у тому числі:				
поверхневої	млн м ³	275,65	263,1	278,9
підземної	млн м ³	34,35	32,09	31,2
морської	млн м ³	-	-	-
Забрано води з природних джерел у розрахунку на одну особу	м ³	114,8	110,7	116,2
Використано свіжої води, усього	млн м ³	253,2	258,4	291,4
у тому числі на потреби:				
господарсько-питні	млн м ³	105,7	112,8	112,4
виробничі	млн м ³	141,7	138,9	171,8
сільськогосподарські	млн м ³	2,086	2,193	2,082
зрошення	млн м ³	3,555	4,345	5,095
рибогосподарські	млн м ³	32,42	31,45	23,4
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	93,74	96,89	110,1
Втрачено води при транспортуванні	млн м ³	101,6	82,56	62,1
	% до забраної води	33	28	20
Скинуто зворотних вод, усього	млн м ³	303,2	289,3	312,2
у тому числі:				
у підземні горизонти	млн м ³	0,054	0,067	0,035
у накопичувачі	млн м ³	1,3	1,216	-
на поля фільтрації	млн м ³	1,1	0,884	-
у поверхневі водні об'єкти	млн м ³	298,8	286,2	308,8
не віднесених до водних об'єктів	млн м ³	3,813	3,281	3,343
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього	млн м ³	298,8	286,2	308,8
з них:				
нормативно очищених, усього	млн м ³	195,5	182,8	177,3
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн м ³	193,2	180,2	174,4
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн м ³	0,275	0,354	0,313
на спорудах механічного очищення	млн м ³	1,944	2,164	2,57
нормативно (умовно) чистих без очищення	млн м ³	87,02	87,36	119,0
забруднених, усього	млн м ³	14,07	14,73	12,54
у тому числі:				
недостатньо очищених	млн м ³	4,885	5,625	4,651
без очищення	млн м ³	9,19	9,11	7,89
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	м ³	110,63	107,31	115,8

Використання води за видами економічної діяльності
у 2020 році та двох попередніх

Таблиця 10

Види економічної діяльності	2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
Усього за регіоном	742,6	92	922,3	94	1 121,0	96,67
За видами економічної діяльності у тому числі:						
промисловість	731,0	95	910,4	96,5	1 116,0	96,67
сільське господарство	0,825	0,001	0,999	0,001	0,848	0,002
Житлово-комунальне господарство	9,18	33	9,12	36	2,720	15,10

Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами - забруднювачами
поверхневих водних об'єктів

Таблиця 11

Найменування водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (м ³ /добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2018 рік			2019 рік			2020 рік		
		Об'єм скидання зворотних вод, млн.м ³	у тоннч. об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостагньо очищених зворотних вод, тис.м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, тонн	Об'єм скидання зворотних вод, млн.м ³	у тоннч. об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостагньо очищених зворотних вод, тис.м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, тонн	Об'єм скидання зворотних вод, млн.м ³	у тоннч. об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостагньо очищених зворотних вод, тис.м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, тонн
КБО «Диканівський» КП «Харківводоканал» (р. Лопань)	273 750,0	133,7		175 280,29	124,2	-	57 201,837	119,5	-	55 870,43
КБО «Безлюдівський» КП «Харківводоканал» (р. Уди)	109 500,0	52,91		57 298,2	50,3	-	19 970,97	48,95	-	19 761,83
КП «Харківводканал» (р. Тетлега)	9 510,8	6,165	Без очистки 3 246,6	104,07	5,889	Без очистки 5 776,0	228,059	5,362	Без очистки 5 350,7 ндо – 11,6	180,769
Комунальне підприємство «Чугуїввода» (р. Студенок)	2 445,5	0,821	ндо – 820,7	967,442	0,788	ндо – 788	926,869	0,774	ндо – 773,7	952,282
КП «Вода Есхара» (р. Уди)*	1 684,5	0,188	ндо – 187,6	244,2	0,183	ндо – 183	231,276	0,179	ндо – 179,2	188,258
КП «Вода» Валківської районної ради (р. Карамушкіна)	1 277,0	0,078	ндо - 78,0	146,865	0,079	ндо -79,0	123,2	0,082	ндо – 82,3	154,823
Борівське комунальне водопровідно-каналізаційне підприємство (р. Борова)	547,5	0,069	ндо - 68,7	67,3	0,063	ндо -63,0	76,363	0,059	ндо – 58,8	54,252

Примітка:* - різниця в кількості забруднюючих речовин у 2020 році пов'язана з відсутністю показників сухого залишку (мінералізації).

Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами
у поверхневі водні об'єкти

Таблиця 12

Скидання забруднюючих речовин за регіоном	2018 рік	2019 рік	2020 рік
	обсяг забруднюючих речовин	обсяг забруднюючих речовин	обсяг забруднюючих речовин
1	2	3	4
Азот амонійний, тис. тонн	0,409	0,404	0,387
БСК 5, тис. тонн	1,987	1,918	1,902
Завислі речовини, тис. тонн	2,726	2,628	2,562
Нітрати, тис. тонн	6,314	6,096	5,81
Нітрити, тис. тонн	0,139	0,138	0,131
Сульфати, тис. тонн	44,06	41,59	41,2
Сухий залишок, тис. тонн	165,8	14,95*	15,183*
Хлориди, тис. тонн	23,92	22,47	22,04
ХСК, тис. тонн	10,08	9,37	9,18
Алюміній, тонн	0,99	1,773	1,348
Жири, масла, тонн	0,224	0,253	0,25
Залізо, тонн	53,28	50,41	49,365
Кальцій, тонн	8,187	8,595	7,202
Магній, тонн	3,754	2,818	2,243
Марганець, тонн	0,053	0,045	0,039
Мідь, тонн	0,695	0,677	0,658
Натрій, тонн	11,23	13,5	7,344
Нафтопродукти, тонн	125,6	118,1	114,456
Нікель, тонн	4,074	3,821	3,724
СПАР, тонн	38,11	35,81	35,698
Феноли, тонн	0,232	0,215	0,204
Фосфати, тонн	622,1	600,6	564,2
Фтор, тонн	-	-	-
Хром 6+, тонн	0,812	0,771	0,75
Цинк, тонн	4,285	4,09	3,992

Примітка:* - різниця в кількості забруднюючих речовин у 2020 році пов'язана з відсутністю показників сухого залишку (мінералізації).

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону за звітний рік (мг/л)

Таблиця 13

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей																
	Завислі речовини	БСК ₅	Мінералізація	Сульфати	Хлориди	Амоній сольовий	Нітраги	Нафтопродукти	ХСК	Розчинений кисень	Фосфати	Цинк	Марганець	Фториди	Залізо загальне	Нітриги	Мідь
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
р. Сіверський Донець, кордон з РФ, с. Огурцове	-	-	-	1,0	0,1	-	-	-	-	-	-	1,1	2,1	-	1,2	-	3,0
Печенізьке водосховище, с.Печеніги	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	2,0	-	0,9	-	2,4
р. Сіверський Донець, нижче впадіння р. Уди, с. Есхар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,3	2,4	-	1,8	-	5,2
р.Сіверський Донець, нижче м. Зміїв, с. Задонецьке	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	2,2	-	1,0	-	4,0
р. Вовча, кордон з РФ, с. Землянки	-	-	-	1,1	0,1	-	-	-	-	-	-	1,0	1,6	-	0,9	-	2,4
р. Уди, кордон з РФ,с. Окоп	-	-	-	0,1	1,1	-	-	-	-	-	-	1,1	2,2	-	1,4	-	3,2
р. Уди, гирло, смт Есхар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	3,4	-	2,4	-	7,0
р. Харків, кордон з РФ, с. Стрілече	-	-	-	1,4	0,2	-	-	-	-	-	-	1,2	2,2	-	1,2	-	3,2
р. Лопань, кордон з РФ, с. Казача Лопань	-	-	-	1,8	0,2	-	-	-	-	-	-	1,2	2,1	-	1,3	-	3,4
р. Сіверський Донець, с. Кочеток, водозабір	-	1,4	-	1,2	0,1	0,5	0,1	-	-	-	-	0,9	1,8	-	0,8	0,7	2,0

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод

Таблиця 14

Назва водного об'єкту	Кількість контрольних створів, в яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
р. Сіверський Донець	5	5	60	768	БСК ₅ , сульфати, хлориди, амоній сольовий, нітрати, залізо загальне, марганець, кобальт, цинк, нітроти
р. Вовча	2	1	18	132	залізо загальне, марганець, кобальт, цинк, никель
р. Уди	3	2	30	240	сульфати, хлориди, залізо загальне, марганець, кобальт, цинк, никель
р. Лопань	2	1	22	96	сульфати, хлориди, залізо загальне, марганець, кобальт, цинк, никель
р. Харків	2	1	22	96	сульфати, хлориди, залізо загальне, марганець, кобальт, цинк, никель
р. Тетлега	1	-	6	18	-
р. Хотомля	1	-	6	18	-
р. Муром	1	-	6	18	-
р. Рогань	1	-	6	18	-
р. Немишля	1	-	6	18	-
р. Мож	2	-	12	36	-
р. Княжна	1	-	6	18	-

Зворотні води, що скидаються у морське середовище*

Таблиця 15

Скидання зворотних вод	
усього, тис. м ³	з них неочищених, %
1	2
-	-

Примітка: * – на території Харківської області відсутнє морське середовище.

Основні водоносні горизонти*

Таблиця 16

Геологічний індекс водовмісних порід	Кількість прогнозних ресурсів, тис. м ³ /добу	Кількість експлуатаційних запасів, тис. м ³ /добу
1	2	3
-	1 014,245**	0,55038***

Примітка: * -за даними бази даних «Державний водний кадастр»

** – прогнозні запаси підземних вод Харківської області;

*** – експлуатаційні запаси підземних вод Харківської області.

VII. Земельні ресурси

Площа Харківської області складає 31,4 тис. км², що становить 5,2% від території України. За цим показником область посідає 4 місце в країні, поступаючись лише Одеській, Дніпропетровській та Чернігівській областям. Землі області простягаються з півночі на південь більш ніж на 210 км, із заходу на схід – на 225 км.

Рельєф території Харківської області за своїм походженням в основних рисах є флювіальними, тобто виробленим переважно дією вод, що протікали. Територія області являє собою хвилясту рівнину, помірно розчленовану долинами річок.

Відповідно до даних ґрунтової зйомки в межах Харківської області нараховується більше 150 різновидів ґрунтів. Причиною такої розмаїтості є насамперед приуроченість території області до двох зон – лісостепової та степової. Найбільша розмаїтість і строкатість характерні для лісостепової частини області, хоча по площі вона менше степової частини. У північній (лісостеповій) частині області розповсюджені чорноземи глибокі, сірі, темно-сірі опідзолені та деградовані ґрунти, чорноземи опідзолені та деградовані. У ґрунтовому покриві степової зони переважають чорноземи звичайні та чорноземи звичайні глибокі.

Найродючішими ґрунтами області є чорноземи типові, які становлять 38,24 % та опідзолені 10,81 %. Чорноземи звичайні глибокі 33,5 % та звичайні 11,35 %, внаслідок більшої посушливості кліматичних умов, мають меншу родючість. Серед інших менш поширених ґрунтів області в сільськогосподарському виробництві використовуються лучні чорноземні та лучні переважно солонцюваті-солончакуваті ґрунти – 23 тис. га, чорноземи на пісках 7,7 тис. га, лучно-болотні та болотні ґрунти – 0,77 тис. га, практично не використовуються. Еродовані ґрунти займають 41 % площі сільськогосподарських угідь.

Сучасний стан використання земельних ресурсів не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, що негативно впливає на стійкість агроландшафту. Сільськогосподарська освоєність земель перевищує екологічно допустиму.

Структура земельного фонду Харківської області*

Таблиця 17

Основні види земель та угідь	2016 рік		2017 рік		2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Загальна територія	3 141,85	100	3 141,85	100	3 141,85	100	3 141,85	100	3 141,85	100
у тому числі:										
1. Сільськогоспо-дарські угіддя, з них:	2 411,03	76,7	2 411,03	76,7	2 411,03	76,7	2 411,03	76,7	2 411,03	76,7
рілля	1 932,36	61,5	1 932,36	61,5	1 932,36	61,5	1 932,36	61,5	1 932,36	61,5
перелоги	7,59	0,2	7,59	0,2	7,59	0,2	7,59	0,2	7,59	0,2
багаторічні насадження	49,22	1,6	49,22	1,6	49,22	1,6	49,22	1,6	49,22	1,6
сіножаті та пасовища	421,86	13,4	421,86	13,4	421,86	13,4	421,86	13,4	421,86	13,4
2. Ліси та інші лісовкриті площі	417,25	13,3	417,25	13,3	417,25	13,3	417,25	13,3	417,25	13,3
з них вкриті лісовою рослинністю	377,93	12,0	377,93	12,0	377,93	12,0	377,93	12,0	377,93	12,0
3. Забудовані землі	124,84	4,0	124,84	4,0	124,84	4,0	124,84	4,0	124,84	4,0
4. Відкриті заболочені землі	32,02	1,0	32,02	1,0	32,02	1,0	32,02	1,0	32,02	1,0
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)	33,77	1,1	33,77	1,1	33,77	1,1	33,77	1,1	33,77	1,1
6. Інші землі	122,94	3,9	122,94	3,9	122,94	3,9	122,94	3,9	122,94	3,9
Усього земель (суша)	3081,11	98,1	3081,11	98,1	3081,11	98,1	3081,11	98,1	3081,11	98,1
Території, що покриті поверхневими водами	60,74	1,9	60,74	1,9	60,74	1,9	60,74	1,9	60,74	1,9

Примітка: * – згідно інформації Головного управління Держгеокадастру у Харківській області

Порушені, відпрацьовані та рекультивовані землі*

Таблиця 18

Землі	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	3	4	5	5	6
Порушені, тис. га	0,0027	0,0200	0,00175	0,0061	0,0117
% до загальної площі території	0,0001	0,0006	0,0006	0,0002	0,0004
Відпрацьовані, тис. га	0,88	0,0088	0,0067	0,0162	0,0079
% до загальної площі території	0,03	0,0002	0,0002	0,0005	0,0003
Рекультивовані, тис. га	-	0,0056	0,0065	0,0162	0,0079
% до загальної площі території	-	0,0002	0,0002	0,0005	0,0003

Примітка: * – згідно інформації Головного управління Держгеокадастру у Харківській області

Консервація деградованих і малопродуктивних земель за 2020 рік*

Таблиця 19

Види земель	Усього земель на початок року		Проведено консервацію		Потребують консервації		Перебувають у стані консервації	
	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Деградовані	1,4001	0,0446	-	-	1,4001	0,0446	-	-
Малопродуктивні	1,2216	0,0389	-	-	1,2216	0,0389	-	-

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів за звітний рік та два попередні*

Таблиця 20

Водоохоронні зони та прибережні захисні	За роками		
	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4
Загальна площа встановлених водоохоронних зон водних об'єктів, тис. га	1,47	1,47	1,47
з них внесених до державного земельного кадастру	0,92	0,92	0,92
Загальна площа прибережних захисних смуг водних об'єктів, тис. га	9,02	9,02	9,02
з них внесених до державного земельного кадастру	1,991	1,991	1,991

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Поширеність процесів деградації земель*

Таблиця 21

Види деградованих земель	Площа земель, підданих впливу, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
Дефляційно небезпечні землі (с/г угіддя)	-	-
Землі (с/г угіддя), піддані водній ерозії	-	-
Землі (с/г угіддя), піддані сумісній дії водної та вітрової ерозії	-	-
Землі (с/г угіддя) із кислими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із засоленими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із солонцюватими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із солонцевими комплексами	-	-
Землі (с/г угіддя) осолоділі	-	-
Землі (с/г угіддя) перезволожені	-	-
Землі (с/г угіддя) заболочені	-	-
Землі (с/г угіддя) кам'янисті	-	-
Забруднені землі (с/г угіддя), що не використовуються у с/г виробництві	-	-
Порушені землі	-	-

Примітка: * – інформація щодо поширення процесів деградації земель у Головному управлінні Держгеокадастру у Харківській області та Харківській філії ДП «Держґрунтохорона» відсутня.

Виробництво органічної продукції та сировини*

Таблиця 22

Рік	Площа, на якій виробляються органічна продукція та сировина		Об'єкти, яким надано статус спеціальних сировинних зон		
	тис. га	% від загальної площі регіону/ % від земель сільськогосподарського призначення	площа, тис. га	% від загальної площі території	кількість, од.
1	2	3	4	5	6
2020 рік	2,631	0,08/0,11	-	-	-

Примітка: * – згідно з інформацією Департаменту агропромислового розвитку Харківської обласної державної адміністрації.

Зрошувані землі*

Таблиця 23

Зрошувальні землі	2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі
1	2	3	4	5	6	7
Площа зрошуваних земель, на якій забезпечено належне функціонування інфраструктури зрошувальних систем	82,1	2,61	82,1	2,61	82,1	2,61
у тому числі систем крапельного зрошення	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу, азоту, фосфору та калію за результатами агрохімічної паспортизації для земель сільськогосподарського призначення (раз на 5 років)

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу*

Таблиця 24

Район	Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
	дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
1	2	3	4	5	6	7	8
Вовчанський	0,0	1,7	1,7	12,4	83,6	0,6	4,4
Великобурлуцький	0,1	0,1	0,0	4,9	68,8	26,1	4,8
Зміївський	0,0	3,7	14,7	37,7	38,7	5,2	3,9
Харківський	0,0	0,0	0,0	64,3	35,7	0,0	4,0
Чугуївський	0,0	0,0	6,7	50,0	43,3	0,0	3,8
Всього:	0,02	1,1	4,62	33,86	54,02	6,38	4,18

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується*

Таблиця 24.1

Район	Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
	дуже низький < 100	низький 101,0-150,0	середній 151,0-200,0	підвищений > 200	
1	2	3	4	5	6
Вовчанський	97,7	1,7	0,6	0,0	87,2
Великобурлуцький	87,8	12,2	0,0	0,0	84,9
Зміївський	96,9	3,1	0,0	0,0	85,5
Харківський	100,0	0,0	0,0	0,0	92,3
Чугуївський	100,0	0,0	0,0	0,0	80,4
Всього:	96,48	3,4	0,12	0,0	86,06

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю¹

Таблиця 24.2

Район	Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
	дуже низький < 5	низький 5-8	середній 9-15	підвищений 16-30	високий 31-60	дуже високий > 60	
1	2	3	4	5	6	7	8
-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: 1 – інформація стосовно характеристики ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю у Харківській філії ДП «Держґрунохорона» відсутня.

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору*

Таблиця 24.3

Район	Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
	дуже низький < 20	низький 21-50	середній 51-100	підвищений 101-150	високий 151-200	дуже високий > 200	
1	2	3	4	5	6	7	8
Вовчанський	0,0	0,06	92,7	5,08	0,5	1,7	92,3
Великобурлуцький	0,0	0,0	2,65	88,9	4,2	4,2	131,1
Зміївський	0,0	0,0	76,4	13,1	4,2	6,3	102,5
Харківський	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	85,7
Чугуївський	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	84,7
Всього:	0,0	0,012	74,35	21,416	1,78	2,44	99,26

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію*

Таблиця 24.4

Район	Площа ґрунтів, %						Середньо- зважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
	дуже низький ≤ 20	низький 21-40	середній 41-80	підвищений 81-120	високий 121-180	дуже високий > 180	
1	2	3	4	5	6	7	8
Вовчанський	0,0	0,0	10,7	48,6	29,4	11,30	125,3
Великобурлуцький	0,0	0,0	1,1	24,3	60,3	14,3	144,6
Зміївський	0,0	0,0	29,3	47,1	21,47	2,1	102,5
Харківський	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	57,1	187,5
Чугуївський	0,0	0,0	50,0	33,3	16,7	0,0	91,4
Всього:	0,0	0,0	18,22	30,66	34,154	16,96	130,26

Примітка: * – за інформацією Державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» Харківської філії ДУ «Держґрунтоохорона»

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів (за останні 5 років)*

Таблиця 25

Рік	Підтоплення		Карст			Зсуви					
	площа, тис. км ²	% від площі території регіону	площа поширення порід, здатних до карсту- вання, тис. км ²	%	кількість карсто- проявів, од.	загальна кількість, од.	площа, км ²	%	кіль- кість актив- них, од.	площа активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015- 2020	0,122	0,38	31,34	-	-	1615	-	-	2	0,0007	-

VIII. Лісові ресурси

Лісовий фонд Харківської області в розрізі категорій земель

(за інформацією лісогосподарських підприємств згідно із матеріалами лісовпорядкування станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 26

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	Загальна площа, га	Лісові землі, га							усього лісових земель
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю					
			усього	із них лісові культури	незімкнуті лісові культури	зруби	галявини, біополяни	лісові дороги, просіки, розриви	Інші	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Землі лісогосподарського призначення										
1	<i>Держлісагентство України</i>									
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	28 336,8	23 112,3	14 139,9	245,1	22,1	398,5	497,8	308,2	24 584,0
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	27 925,1	26 121,8	10 116,8	405,2	116,4	197,0	585,6	10,7	27 436,7
1.3	ДП «Гутиянське лісове господарство»	31 105,0	28 385,5	18 187,5	704,7	103,2	253,2	408,0	71,9	29 926,5
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	32 388,6	29 907,0	13 361,5	334,7	102,8	294,7	397,4	123,1	31 159,7
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	53 036,0	44 850,5	29 583,6	1 004,3	210,4	1 190,1	1 982,9	155,5	49 393,7
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	14 638,0	12 354,7	8 078,2	227,7	101,8	272,1	124,1	30,5	13 110,9
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство» ¹	40 153,2	36 561,4	19 602,1	846,4	179,5	359,7	427,7	77,7	38 452,4
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	48 378,0	45 650,9	18 447,3	618,2	113,9	398,4	517,0	102,3	47 400,7
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	22 074,0	20 321,9	7 519,5	16,1	4,0	148,3	298,6	90,6	20 879,5
1.10	НПП «Гомільшанські ліси» ²	3 377,3	3 196,5	— ²	— ²	— ²	— ²	— ²	— ²	3 196,5
1.11	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	21 365,0	20 187,9	5 747,0	104,0	8,0	172,3	363,6	-	20 835,8
1.12	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	1 943,0	1 379,0	691,0	9,0	12,0	112,0	40,0	-	1 552,0
2	<i>Міносвіти України</i>									
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипайвське навчально-дослідне лісове господарство»)	8 581,8	7 830,0	3 650,0	190,0	-	100,0	200,0	-	8 320,0

3	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>									
	ДП «Слобожанське»	1 161,9	1 088,6	924,1	2,0	–	7,5	13,9	30,9	1 142,9
II. Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення³										
1	<i>Держлісагентство</i>	41 827,0	40 347,6	7 426,0	250,0	–	13,0	3,0		40 834,6
2	<i>Міносвіти України</i>	1 521,2	1 270,0	330,0	–	–	40,0	30,0	–	1 340,0
3	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Примітка: 1 – дані по ДП «Куп'янське лісове господарство» змінилися у зв'язку із виконанням наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 30.03.2018 № 248 «Про припинення Державного підприємства «Харківське обласне державне агролісомеліоративне підприємство «Харківоблагроліс» та наказу від 26.12.2018 № 1149 «Про внесення змін до наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 30.03.2018 № 248 стосовно передачі його прав до ДП «Куп'янське лісове господарство» як до правонаступника ХОДАЛП «Харківоблагроліс»;

2 – дані по НПП «Гомільшанські ліси» наведено з річного звіту НПП по розділу «Лісове господарство» за 2020 рік станом на 01.01.2021 відсутні, так як останні матеріали безперервного лісовпорядкування лісового фонду НПП «Гомільшанські ліси» були розроблені станом на 01.01.2015 року (станом на сьогодні підприємством проводяться роботи з отримання відповідних дозволів, необхідних для розробки проектів землеустрою);

3 – інформація щодо земель природно-заповідного фонду наведена в цілому по області із загальної площі по всім лісгосподарським підприємствам регіону (згідно з відповідними рішеннями, указами, наказами, тощо стосовно утворення об'єктів та територій ПЗФ), у зв'язку з тим, що межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду відповідно до законодавства не встановлено та лісові земельні ділянки не віднесено до природоохоронного призначення.

Нелісові землі, землі лісгосподарського призначення (станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 27

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів	Рілля	Сінокоси	Пасовища	Піски	Болота	Води	Яри, схили, кар'єри	Інші нелісові землі	Загальна площа нелісових земель, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	<i>Держлісагентство України</i>									
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	102,5	113,0	42,4	0,0	1855,4	612,5	768,8	258,2	3752,8
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	34,2	32,8	0,0	0,0	139,0	27,3	123,2	131,9	488,4
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	52,7	23,9	23,6	0,0	574,2	82,0	221,3	200,8	1178,5
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	13,2	59,7	4,2	1,7	251,2	31,7	465,4	401,8	1228,9
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	24,0	122,1	0,0	134,0	1469,9	181,8	886,3	824,3	3642,4
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	32,7	55,4	18,2	11,8	540,3	126,3	521,6	220,8	1527,1
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	25,6	29,8	1,5	29,4	439,9	59,6	621,3	493,7	1700,8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	65,5	36,7	4,4	1,1	328,7	138,5	127,6	274,8	977,3
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	216,3	70,9	154,0	1,0	194,9	27,5	365,9	164,0	1194,5
1.10	НПП «Гомільшанські ліси»	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	180,2	180,8
1.11	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	2,6	2,5	–	–	113,8	51,1	102,6	191,6	464,2
1.12	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	–	31,0	2,0	19,0	135,0	7,0	–	197,0	391,0
2.	<i>Міносвіти України</i>									
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипайвське навчально-дослідне лісове господарство»)	4,3	63,3	5,6	4,2	84,0	48,6	5,4	56,2	271,6
3.	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>									
	ДП «Слобожанське»								19,0	19,0

Проведення рубок головного користування за 2020 рік

Таблиця 28

Назва лісокористувачів	Категорія лісів	Усього, тис. м ³	У тому числі за господарствами (ліквідна деревина, тис. м ³)						
			хвойні		твердолистяні		м'яколистяні		
			площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ДП «Балаклійське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–	–
	2	0,250	1,0	0,250	–	–	–	–	–
	3	0,762	–	–	–	–	–	3,2	0,762
	4	–	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	1,012	1,0	0,250	–	–	–	3,2	0,762
ДП «Вовчанське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–	–
	2	8,34	–	–	20,70	6,051	7,2	2,286	–
	3	2,79	3,8	1,398	3,3	1,072	1,4	0,323	–
	4	–	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	11,130	3,8	1,398	24,0	7,123	8,6	2,609	–
ДП «Гутянське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–	–
	2	0,487	–	–	1,9	0,487	–	–	–
	3	11,795	19,6	7,106	16,3	4,689	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	12,282	19,6	7,106	18,2	5,176	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДП «Зміївське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	6,270	–	–	29,5	6,039	1,9	0,231
	3	0,272	–	–	–	–	0,6	0,272
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	6,542	–	–	29,5	6,039	2,5	0,503
ДП «Ізюмське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	3,228	6,2	2,08	3,6	0,495	3,9	0,653
	3	9,031	37,8	8,714	–	–	1,6	0,317
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	12,259	44,0	10,794	3,6	0,495	5,5	0,970
ДП «Красноградське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	2,918	–	–	10,1	2,277	2,0	0,641
	3	2,104	4,4	1,41	2,9	0,694	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	5,022	4,4	1,41	13,0	2,971	2,0	0,641
ДП «Куп'янське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	0,643	2,4	0,643	–	–	–	–
	3	10,378	16,1	4,332	24,7	6,046	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	11,021	18,5	4,975	24,7	6,046	–	–
ДП «Жовтневе лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	1,514	–	–	4,0	1,514	–	–
	3	1,871	–	–	5,8	1,871	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	3,385	–	–	9,8	3,385	–	–
ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–
НПП «Гомільшанські ліси»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–
ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–
ДП «Слобожанське»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–

Лісовідновлення за 2020 рік

Таблиця 29

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			
		у тому числі			усього
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновлення лісу, га	
1	2	3	4	5	6
1	<i>Держлісагентство України:</i>				
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	30,4	–	3,2	33,6
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	50,2	9,0	10,7	69,9
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	116,8	25,0	10,2	152,0

1	2	3	4	5	6
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	65,0	–	2,5	67,5
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	75,5	–	3,5	79,0
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	32,8	1,0	1,8	35,6
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	72,4	2,6	–	75,0
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	112,2	61,7	–	173,9
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	9,0	–	–	9,0
1.10	НПП «Гомільшанські ліси»	–	–	–	–
1.11	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	7,3	–	–	7,3
1.12	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	–	–	–	–
	Усього за Держлісагентством України	564,3	99,3	31,9	695,5
2	<i>Міносвіти України:</i>				
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	13,8	–	–	13,8
	Усього за Міністерством України	13,8	–	–	13,8
3	<i>Харківська обласна державна адміністрація:</i>				
	ДП «Слобожанське»	–	–	–	–
	Усього за Харківська обласна державна адміністрація	–	–	–	–

Лісорозведення (створення нових лісових насаджень) за 2020 рік*

Таблиця 30

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га						
		лісорозведення, га				усього	природне самозаліснення земель, га	усього обліковано нових лісів, га
		у тому числі посадка/посів, га						
		заліснення непродуктивних земель, га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га	створення полезахисних лісових смуг, га			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	<i>Держлісагентство України:</i>							
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	–	–	–	–	–	–	–
1.10	НПП «Гомільшанські ліси»	–	–	–	–	–	–	–
1.11	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	–	–	–	–	–	–	–
1.12	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	–	–	–	–	–	–	–
	Усього за Держлісагентством України	–	–	–	–	–	–	–
2	<i>Міносвіти України:</i>							
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	–	–	–	–	–	–	–
	Усього за Міносвіти України	–	–	–	–	–	–	–
3	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>							
3.1	ДП «Слобожанське»	–	–	–	–	–	–	–
	Усього за Харківська обласна державна адміністрація	–	–	–	–	–	–	–

Примітка: * – за інформацією постійних лісокористувачів, у 2020 році лісорозведення (створення нових лісових насаджень) не проводилося.

Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних із вирубуванням деревини, за 2020 рік

Таблиця 31

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Площа, га/Ліквідна деревина, тис. м ³						
		рубки догляду	лісо-відновні рубки	санітарні рубки	розрубка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	розчистка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	інші рубки	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	183/1,511	–	1 433/35,627	–	–	–	1 616/37,138
2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	358/3,740	–	2 081/51,156	–	–	–	2 439/54,896
3	ДП «Гутянське лісове господарство»	113/1,546	–	1 726/47,958	–	–	0/0,004	1 839/49,508
4	ДП «Зміївське лісове господарство»	120/0,765	–	1 386/33,380	–	–	–	1 506/34,145
5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	754/13,013	–	512/28,282	4/0,616	19/3,200	–	1 289/45,111
6	ДП «Красноградське лісове господарство»	186/1,290	–	372/8,128	–	5/0,786	12/0,493	575/10,697

1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	555/9,845	–	1 402/46,114	–	–	–	1 957/55,959
8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	431/4,418	–	1 157/61,086	–	–	–	1 588/65,504
9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	40/0,305	–	1 350/16,473	–	–	–	1 390/16,778
10	НПП «Гомільшанські ліси»	–	–	–	–	–	–	–
11	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	147,2/1,77	9,2/1,73	785,2/16,86	–	–	152,6/0,17	1094,2/20,53
12	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	54,0/0,54	–	–	–	–	–	54,0/0,54
13	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	3/0,143	–	395/11,798	–	–	–	398/11,941
14	ДП «Слобожанське»	2,0/0	–	2,0/0	–	–	–	4,0/0

Загиблі лісові культури, насадження та незімкнуті лісові культури природного відновлення за 2020 рік

Таблиця 32

Назва	Держлісагентство України	Міносвіти України	Харківська обласна державна адміністрація	Усього
1	2	3	4	5
1. Усього загиблих лісових насаджень, га	360	–	–	360
<i>у тому числі від:</i>				
пожеж	232	–	–	232
несприятливих погодних умов	128	–	–	128
хвороб та шкідників лісу	–	–	–	–
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)	–	–	–	–
з них загиблих лісових культур, га	196	–	–	196
<i>у тому числі від:</i>				
пожеж	68	–	–	68
несприятливих погодних умов	128	–	–	128
хвороб та шкідників лісу	–	–	–	–
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)	–	–	–	–
інше	–	–	–	–
2. Усього загиблих незімкнутих лісових насаджень, га	196	–	–	196
3. Усього пошкоджених, загиблих ділянок природного поновлення, га	–	–	–	–

Заготівля лісових ресурсів побічного користування та другорядних лісових матеріалів
за лісокористувачами*

Таблиця 33

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, органи місцевого самоврядування	Лісові ресурси побічного користування, встановлений ліміт/фактично заготовлено										Другорядні лісові матеріали, встановлений ліміт/фактично заготовлено						
		гриби	ягоди	лікарські рослини	плоди	горіхи	випас худоби	сінокосятня	підстилка	очерет	тощо	живиця	пні	луб	деревні соки	деревна зелень	новорічні ялинки	тощо
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
<i>1</i>	<i>Держлісагентство України:</i>																	
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3	ДП «Гусятинське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.10	НПП «Гомільшанські ліси»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.11	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2000/0	-
1.12	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Держлісагентством України	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2000/0	-
<i>2</i>	<i>Міносвіти України:</i>																	
2.1	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва (ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство»)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Міносвіти України	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>3</i>	<i>Харківська обласна державна адміністрація</i>																	
3.1	ДП «Слобожанське»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Харківська обласна державна адміністрація	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – у 2020 році не затверджено розпорядження Харківської обласної державної адміністрації «Про встановлення Лімітів на спеціальне використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів на 2020 рік» у зв'язку із чим, заготівля лісових ресурсів побічного користування та другорядних лісових матеріалів не проводилася.

ІХ. Рослинний світ

Харківська область розташована в межах двох природних зон: лісостепової та степової. На її території представлені як зональні, так і азональні типи рослинності, а саме: нагірні діброви, байрачні дубові ліси, березові ліси, суходільні луки, лучні степи, різнотравно-типчакowo-ковилowі степи, рослинність крейдових відслонень; заплавні ліси, соснові і широколистяно-соснові ліси, заплавні луки, галофітна рослинність, осоково-злакові і мохово-осокові болота, прибережно-водна рослинність; рослинність антропогенного походження, агрофітоценози на місці зведених зональних широколистяних лісів, азональних соснових лісів, розораних зональних лучних та різнотравно-типчакowo-ковилowих степів, синантропна рослинність.

По спектру основних життєвих форм флора цілком типова для областей помірного клімату. В ній представлені наступні основні типи: дерева – 27 видів, чагарники – 48, чагарники і напівчагарники – 26, багаторічні трав'янисті рослини – 873, дворічні – 95, однорічні трав'янисті рослини – 188 видів.

У складі флори Харківської області було відмічено 349 кормових культур, 340 – декоративних, 337 – медоносних, 571 вид лікарських, 112 – харчових, 74 – отруйних, 64 – дубильних, 60 – вітаміновмісних, 59 – фарбувальних, 57 – технічних, 36 видів жиро- та ефіроолійних рослин.

До списку рослин Харківської області, занесених до Червоної книги України, входить 113 видів рослин, серед них за природоохоронним статусом: вразливих – 57, рідкісних – 18, недостатньо відомих – 3 та інші цінні види рослин.

Перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Харківської області було затверджено рішенням Харківської обласної ради від 25 вересня 2001 року з метою збереження цінних, в природному та господарському відношенні рідкісних або таких, що перебувають під загрозою зникнення на території області, видів рослин і підвищення відповідальності за їх незаконний збір, пошкодження або знищення. До списку входять 182 види судинних рослин.

Види рослин та грибів, що охороняються

Таблиця 34

Види рослин та грибів	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од.	318	318	318
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	113	113	113
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	182	182	182
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	14	14	14
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	8	8	8

Динаміка охорони, невиснажливого використання та відтворення
дикорослих рослин та грибів*

Таблиця 35

Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	Усього рослинних природних угруповань, занесених до Зеленої книги України, од.	Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, відтворених на територіях та об'єктах ПЗФ, назва (українська, латинська), од.	Кількість популяцій видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, які зникли, назва (українська, латинська), од.	
1	2	3	4	
836/113	203/34	–	Верба Старке	<i>Salix starkeana</i> Willd.
			Ковила відокремлена	<i>Stipa disjuncta</i> Klok.
			Лілія лісова (лілія кучерява)	<i>Lilium martagon</i> L.
			Осока богемська	<i>Carex bohemica</i> Schreb.
			Росичка англійська	<i>Drosera anglica</i> Huds.

Примітка: * – дані надані НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» у 2018 році. Станом на 01.01.2021 дослідження з охорони, невиснажливого використання та відтворення дикорослих рослин та грибів науковцями не проводяться.

Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території
Харківської області
(станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 36

№ з/п	Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально-рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Аденофора лілієлиста <i>Adenophora lilifolia</i> (L.) A. DC.			+			
2	Аконіт Бессера <i>Aconitum besseranum</i> Andrz.	+					
3	Аконіт дібровний <i>Aconitum nemorosum</i> M. Bieb. ex Rchb.			+			
4	Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i> Rchb.			+			
5	Альдрованда пухирчата <i>Aldrovanda vesiculosa</i> L.		+				
6	Анемона лісова <i>Anemone sylvestris</i> L.			+			
7	Астрагал білостеблій <i>Astragalus albicaulis</i> DC.			+			
8	Астрагал блідий <i>Astragalus palescens</i> M.			+			+

1	2	3	4	5	6	7	8
		<i>Bieb.</i>					
9	Астрагал Геннінга	<i>Astragalus henniogii (Stev.) Boriss.</i>	+			+	+
10	Астрагал донський	<i>Astragalus tanaiticus C. Koch.</i>	+	+		+	+
11	Астрагал піщаний	<i>Astragalus arenarius L.</i>			+		
12	Астрагал пухнастоквітковий	<i>Astragalus pubiflorus DC.</i>			+		
13	Астрагал український	<i>Astragalus ucrainicus M.Pop. & Klokov</i>			+		
14	Астрагал шерстистоквітковий, астрагал мохнатоквітковий	<i>Astragalus dasyanthus Pallas</i>	+			+	+
15	Бамбузіна бребіссона	<i>Bambusina brebissonii Kutz. et Kutz.</i>	+				
16	Барбарис звичайний	<i>Berberis vulgaris L.</i>					
17	Барвінок малий	<i>Vinca minor L.</i>			+		
18	Барвінок трав'янистий	<i>Vinca herbacea Waldst. & Kit.</i>			+		
19	Батрахоспермум драглистий	<i>Batrachospermum gelatinosum (L.) D. C. (= Batrachospermum moniliforme Roth; B. densum Sirodot; B. moniliforme f. densum (Sirodot) Israelson)</i>	+				
20	Безщитник жіночий	<i>Athyrium filix-femina (L.) Roth</i>			+		
21	Белевалія сарматська	<i>Bellevalia sarmatica (Pall. ex Georgi) Woronow</i>			+		
22	Березка лінійнолиста	<i>Convolvulus lineatus L.</i>			+		
23	Билинець довгорогий, билинець комарниковий	<i>Gymnadenia conopsea (L.) R. Br.</i>	+				
24	Білозір болотний	<i>Parnassia palustris L.</i>			+		
25	Бобівник трилистий	<i>Menyanthes trifoliata L.</i>			+		
26	Боровик бронзовий, боровик темно-каштановий	<i>Boletus aereus Bull</i>	+				
27	Бородач звичайний	<i>Botriochloa ischaemum (L.) Keng</i>			+		
28	Брандушка різнокольорова	<i>Bulbocodium versicolor (Ker-Gawl.) Spreng.</i>	+				
29	Бровник однобульбовий	<i>Herminium monorchis (L.) R. Br.</i>	+				
30	Бурачок голоніжковий	<i>Alyssum gymnopodum P. Smirn.</i>	+				
31	Бурачок ленський	<i>Alyssum lenense Adams</i>			+		
32	Валеріана російська	<i>Valeriana rossica P.Smirn.</i>			+		
33	Валеріана бульбиста	<i>Valeriana tuberosa L.</i>			+		
34	Валеріана волзька (В. блискуча)	<i>Valeriana wolgeinsis Kazak. (V. nitida Kreyer)</i>			+		
35	Валеріана лікарська	<i>Valeriana officinalis L.</i>			+		
36	Валеріана пагононосна (В. донська)	<i>Valeriana stolonifera Czern.</i>			+		
37	Валіснерія спіральна	<i>Vallisneria spiralis L.</i>			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
38	Верба лапландська	<i>Salix lapponum L.</i>	+				
39	Верес звичайний	<i>Calluna vulgaris (L.) Hull</i>			+		
40	Вероніка сива	<i>Veronica incana L.</i>			+		
41	Веснівка дволиста	<i>Majanthemum bifolium (L.) F. W. Schmidt</i>			+		
42	Вечорниці сумні	<i>Hesperis tristis L.</i>			+		
43	Вишня кущова	<i>Cerasus fruticosa (Pall.)</i>			+		
44	Віхалка гілляста	<i>Anthericum ramosum L.</i>					
45	Вовче лико Софії	<i>Daphne sofia Kalen.</i>	+				+
46	Вовче тіло болотне	<i>Potentilla palustris (L.) Scop. (Comarum palustre L.)</i>			+		
47	Водопериця черговоквіткова	<i>Myriophyllum alterniflorum DC.</i>			+		
48	Водяний горіх плаваючий	<i>Trapa natans L. s. L.</i>	+	+			
49	Водяний жовтець Ріона	<i>Batrachium rionii (Lagger) Nyman</i>			+		
50	Водяний жовтець фенхелевидний	<i>Batrachium fluitans (Lam.) Wimmer (B. foeniculaceum (Gilib.) V. Krecz.)</i>			+		
51	Водяний різак алоєвидний	<i>Stratiotes aloides L.</i>			+		
52	Волошка вугільна	<i>Centaurea carbonata Klokov</i>			+		
53	Волошка донецька	<i>Centaurea donetzica Klokov</i>	+				+
54	Волошка руська	<i>Centaurea ruthenica Lam.</i>			+		
55	Вольфія безкоренева	<i>Wolffia arrhiza (L.) Horkel ex Wimmtr</i>			+		
56	Воронець колосистий	<i>Actaea spicata L.</i>			+		
57	Вороняче око звичайне	<i>Paris quadrifolia L.</i>			+		
58	Вужачка звичайна	<i>Ophioglossum vulgatum L.</i>			+		
59	Гадюча цибулька занедбана	<i>Muscari neglectum Guss.ex Ten.</i>			+		
60	Гвоздика стиснуточашечна	<i>Dianthus stenocalyx Juz.</i>			+		
61	Гіацинтик блідий	<i>Hyacinthella leucophaea (K.. Koch) Schur</i>			+		
62	Гіацинтик Палласів	<i>Hyacinthella pallasiana (Steven) Losinsk.</i>			+		+
63	Гірчак зміїний	<i>Bistorta officinalis Delabre (Polygonum bistorta L.)</i>			+		
64	Гісоп крейдовий	<i>Hyssopus cretaceus Dubjan.</i>	+				+
65	Глід п'ятистовпчиковий	<i>Crataegus pentagyna Waldst. & Kit.</i>			+		
66	Глечики жовті	<i>Nuphar lutea (L.) Smith</i>			+		
67	Глід український	<i>Crataegus ucrainica Pojark.</i>					+
68	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis (L.) Rich.</i>	+			+	
69	Головатень руський	<i>Echinops ruthenicus M. Bieb. (E. ritro L.)</i>			+		
70	Голокучник дубовий	<i>Gymnocarpium dryopteris (L.) Newman</i>					
71	Гоніолімон татарський	<i>Goniolimon tataricum (L.) Boiss.</i>			+		
72	Горицвіт весняний	<i>Adonis vernalis L.</i>	+		+	+	
73	Горицвіт волзький	<i>Adonis wolgensis Steven</i>	+		+		
74	Горлянка Лаксмана	<i>Ajuga laxmannii (L.) Benth.</i>					

1	2	3	4	5	6	7	8
75	Граб звичайний	<i>Carpinus betulus L.</i>			+		
76	Гравілат річковий	<i>Geum rivale L.</i>					
77	Грифола листувата	<i>Grifola frondosa (Dicks.: Fr.) Gray</i>	+				
78	Грифола листянолісова, поліпіл листянолісовий	<i>Grifola frondosa (Fr.) S. F Grav</i>	+				
79	Громовик донський	<i>Onosma tanaitica Klok</i>	+				
80	Громовик несправжньоокрасильний	<i>Onosma pseudotinctoria Klokov</i>			+		
81	Гронянка багатороздільна	<i>Botrychium multifidum (S.G.Gmelin) Rupr.</i>	+	+			
82	Гронянка віргінська	<i>Botrychium virginianum (L.) Sw. (B. anthemoides C.Presl; B. virginicum Willd.; Botrypus virginianus (L.) Holub)</i>	+				
83	Гронянка півмісяцева	<i>Botrychium lunaria (L.) Sw.</i>	+				
84	Грудниця звичайна	<i>Galatella linosyris (L.) Rchb. f. (Crinitaria linosyris (L.) Less.)</i>			+		
85	Грушанка зеленоцвіта	<i>Pyrola chlorantha Sw.</i>			+		
86	Грушанка круглолиста	<i>Pyrola rotundifolia L.</i>			+		
87	Грушанка мала	<i>Pyrola minor L.</i>			+		
88	Гусимець повислий	<i>Arabis pendula L.</i>					
89	Дворядник крейдовий	<i>Diploaxis cretacea Kotov</i>	+				
90	Дельфіній руський (дельфіній клиновидний)	<i>Delphinium rossicum Litv. (D. cuneatum auct. non Steven ex DC.)</i>	+		+		
91	Дзвінець крейдовий	<i>Rhinanthus cretaceus Vassilcz.</i>	+			+	
92	Дзвоники алтайські	<i>Campanula altaica Ledeb.</i>			+		
93	Дзвоники кропиволисті	<i>Campanula trachelium L.</i>					
94	Дзвоники персиколисті	<i>Campanula persicifolia L.</i>			+		
95	Дзвоники скупчені	<i>Campanula glomerata L.</i>					
96	Дрїк донський	<i>Genista tanaitica P. Smirn.</i>		+		+	+
97	Едогоній косопоровий різновид донський	<i>Oedogonium plagiosomum Wittr. ex Hirn var. tanaiticum Y.V. Roll</i>	+				
98	Ефедра двоколоскова	<i>Ephedra distachya L.</i>			+		
99	Живокіст кримський	<i>Symphytum tauricum Willd.</i>			+		
100	Жовтець іллірійський	<i>Ranunculus illyricus L.</i>					
101	Жовтець язиколистий	<i>Ranunculus lingua L.</i>			+		
102	Жовтозілля дніпровське	<i>Sencio borysthenicus (DC.)</i>				+	
103	Жовтушник лісовий	<i>Erysimum aureum M. Bieb. (E.sylvaticum M. Bieb.)</i>			+		
104	Жовтушник український (жовтушник крейдяний)	<i>Erysimum ucranicum J. Gay. (E. cretaceum (Rupr.) Schmalh)</i>	+			+	
105	Жовтушниця Талієва (сиренія Талієва)	<i>Syrenia talijevii Klok.</i>	+			+	
106	Жовтяниця черговолиста	<i>Chrysosplenium alternifolium L.</i>			+		
107	Журавлина болотна	<i>Oxycoccus palustris Pers.</i>			+		
108	Зірочки борові	<i>Gagea pineticola Klok.</i>				+	
109	Заяча конюшина	<i>Anthyllis macrocephala</i>			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
	багатолиста	<i>Wender.</i>					
110	Звіробій стрункий	<i>Hypericum elegans Stephan ex Willd.</i>			+		
111	Зелениця сплюснута (дифазіаструм сплюснутий)	<i>Diphasiastrum complanatum (L.) Holub</i>	+				
112	Зимолоубка зонтична	<i>Chimaphila umbellata (L.) W. Barton</i>			+		
113	Змієголовник Рюйша	<i>Dracocephalum ruyschiana L.</i>	+	+			
114	Зморшок товстоногий	<i>Morchella crassipes (Vent.) Pers</i>	+				
115	Зозулені сльози яйцевидні	<i>Listera ovata (L.) R. Br.</i>	+			+	
116	Зозулинець шоломоносний	<i>Orchis militaris L.</i>	+				
117	Зозулині черевички справжні, черевички зозулині	<i>Cypripedium calceolus L.</i>	+	+			
118	Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний)	<i>Dactylorhiza incarnata (L.) Soo</i>	+			+	
119	Зозульки плямисті (пальчатокорінник плямистий)	<i>Dactylorhiza maculata (L.) Soo</i>	+				
120	Зозульки травневі (пальчатокорінник травневий)	<i>Dactylorhiza majalis (Rchb.) P. F. Hunt & Summerhayes</i>	+			+	
121	Зозульки фукса (пальчатокорінник Фукса)	<i>Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soo</i>	+			+	
122	Золототисячник гарний	<i>Centaurium pulchellum (Sw.) Druce</i>			+		
123	Зубниця бульбиста	<i>Dentaria bulbifera L.</i>			+		
124	Зубниця п'ятилиста	<i>Dentaria quinquefolia M. Bieb.</i>			+		
125	Їжача голівка маленька	<i>Sparganium minimum Wallr.</i>			+		
126	Кушир донський	<i>Ceratophyllum lanailicum Sapjeg.</i>					+
127	Калина звичайна	<i>Viburnum opulus L.</i>			+		
128	Катран понтійський	<i>Crambe pontica Steven ex Rupr.</i>			+		
129	Катран татарський	<i>Crambe tataria Sebeok</i>	+		+		
130	Катран шершавий (катран Буша)	<i>Crambe aspera Bieb. (C. buschii) (O. E. Schulz.) Stank.</i>	+				+
131	Каулінія мала	<i>Caulinia minor (All.) Coss. & Germ.</i>			+		
132	Келерія Талієва, кипець Талієва	<i>Koeleria talievii Lavrenko</i>	+				
133	Кермек донецький	<i>Limonium donetzicum Klokov</i>			+		
134	Кермек широколистий	<i>Limonium platyphyllum Lincz.</i>			+		
135	Китятки крейдові	<i>Polygala cretacea Kotov</i>			+		
136	Клаваріадельф	<i>Clavariadelphus pistillaris</i>	+				

1	2	3	4	5	6	7	8
	товкачиковий	(L.) Donk (<i>Clavaria pistillaris</i> Fr.)					
137	Кладонія зірчаста, кладонія Альпійська	<i>Cladonia stellaris</i> (Opiz.) Brodo (<i>Cladonia alpestris</i> (L.) Rabenh.)	+				
138	Ковила волосиста, тирса	<i>Stipa capillata</i> L.	+				
139	Ковила вузьколиста	<i>Stipa tirsia</i> Stev.	+				
140	Ковила дніпровська	<i>Stipa borysthena</i> Klokov ex Prokudin	+				
141	Ковила Лессінга	<i>Stipa lessingiana</i> Trin. et Rupr.	+				
142	Ковила найкрасивіша	<i>Stipa pulcherrima</i> K. Koch (<i>S. grafiana</i> Steven)	+				
143	Ковила пірчаста, ковила Іоанна	<i>Stipa pennata</i> L.	+				
144	Ковила пухнастолиста	<i>Stipa dasyphylla</i> (Czern. ex Lindem.) Trautv.	+				+
145	Козельці донецькі	<i>Tragopogon donetzicus</i> Artemcz.	+				
146	Козельці українські	<i>Tragopogon ucrainicus</i> Artemcz.					+
147	Коручка болотна	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz.	+				
148	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Desser	+				
149	Коручка чемерниковидна, коручка морзниковидна, коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz.	+			+	
150	Косарики тонкі, гладіолус тонкий	<i>Gladiolus tenuis</i> Bieb	+				
151	Косарики черепитчасті	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	+		+		
152	Костриця крейдова	<i>Festuca cretacea</i> T. Pop. & Proskor.	+				
153	Костяниця	<i>Rubus saxatilis</i> L.			+		
154	Купальниця європейська	<i>Trollius europaeus</i> L.			+		
155	Ластовень виткий	<i>Vincetoxicum scandens</i> Sommier & Levier			+		
156	Ластовень російський	<i>Vincetoxicum rossicum</i> (Kleop.) Barbar.			+		+
157	Латаття біле	<i>Nymphaea alba</i> L.			+		
158	Латаття сніжно-біле	<i>Nymphaea candida</i> C. Presl			+		
159	Левкой запашний	<i>Matthiola fragrans</i> Bunge	+		+		
160	Лепешняк тростиновий	<i>Glyceria arundinacea</i> Kunth					
161	Ломиніс несправжньовогнистий	<i>Clematis pseudoflammula</i> Schmalh. ex Lipsky			+		
162	Ломиніс прямий	<i>Clematis recta</i> L.			+		
163	Ломиніс цілолистий	<i>Clematis integrifolia</i> L.			+		
164	Льон австрійський	<i>Linum austriacum</i> L.			+		
165	Льон жовтий	<i>Linum flavum</i> L.			+		
166	Льон український	<i>Linum ucrainicum</i> Griseb. ex Planch.) Czern.			+		
167	Льон Черняєва	<i>Linum czernjaevii</i> Klokov			+		
168	Льон шорсткий	<i>Linum hirsutum</i> L.			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
169	Льонок крейдовий	<i>Linaria cretacea</i> Fisch. ex Spreng.	+				
170	Льонолижник безприквітковий	<i>Thesium ebracteatum</i> Hayne		+			
171	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	+			+	
172	Любка зеленоквіткова	<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.) Relchenh.	+				
173	Маренка сіроплода	<i>Asperula tephrocarpa</i> Czern. ex M.Pop. & Chrshan.			+		+
174	Маруна щиткова	<i>Pyrethrum corymbosum</i> (L.)					
175	Мигдаль степовий, бобчук	<i>Amygdalus nana</i> L.			+		
176	Міріостома шийкова (м. дірчаста, м. стрижневидна)	<i>Myriostoma coliforme</i> (With.: Pers.) Corda	+				
177	Молодило руське	<i>Sempervivum ruthenicum</i> Schnittsp. & C. D. Lehm.					
178	Молочай крейдолубний	<i>Euphorbia cretophila</i> Klokov					
179	Молочка приморська	<i>Glaux maritima</i> L.			+		
180	Мутин собачий	<i>Mulinus caninus</i> Fr.	+				
181	М'якух болотний (хаммарбія болотна)	<i>Hammarbya paludosa</i> (L.) O. Kuntze	+				
182	Неотінея обпалена (зозулинець обпалений)	<i>Neotinea ustulata</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (<i>Orchis ustulata</i> L.)	+				
183	Нітела струнка	<i>Nitella gracilis</i> (J.E. Sm.) C. Agardh	+				
184	Нітелопсіс притуплений	<i>Nitellopsis obtusa</i> (Desv. in Loisel) J. Groves	+				
185	Образки болотні	<i>Calla palustris</i> L.			+		
186	Одинарник європейський	<i>Trientalis europaea</i> L.			+		
187	Оман високий	<i>Inula helenium</i> L.			+		
188	Оман мечолистий	<i>Inula ensifolia</i> L.			+		
189	Ортилія однобока	<i>Orthilia secunda</i> (L.) House			+		
190	Осока житня	<i>Carex secalina</i> Willd. ex Wahlenb.	+	+			
191	Осока несправжньоосмикавцева	<i>Carex pseudocyperus</i> L.			+		
192	Осока низька	<i>Carex humilis</i> Leys.			+		
193	Осот їстівний	<i>Cirsium esculentum</i> (Siev.) C. A. Mey.			+		
194	Осот різнолистий	<i>Cirsium heterophyllum</i> (L.) Hill (<i>Cardus heterophyllum</i> L.)	+				
195	Палімбія тургайська	<i>Palimbia turgaica</i> Lipsky ex Woronow	+				
196	Пахуча трава звичайна	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.					
197	Педіаструм каврайського	<i>Pediastrum kawraiskyi</i> Schmidle	+				
198	Первоцвіт весняний, або справжній	<i>Primula veris</i> L.			+		
199	Переломник Козо-Полянського	<i>Androsace koso-poljanskii</i> Ovcz.	+				+
200	Перстач прямостоячий,	<i>Potentilla erecta</i> (L.)			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
	калган	<i>Raesch.</i>					
201	Пирій ковилолистий	<i>Elytrigia stipifolia (Czern. ex Nevski) Nevski</i>	+			+	
202	Півники борові	<i>Iris pineticola Klok.</i>	+				
203	Півники карликові	<i>Iris pumila L.</i>			+		
204	Півники сибірські	<i>Iris sibirica L.</i>	+		+		
205	Півники солончакові	<i>Iris halophila Pall.</i>			+		
206	Півники угорські	<i>Iris hungarica Waldst. & Kit.</i>	+		+		
207	Півонія тонколиста	<i>Paeonia tenuifolia L.</i>	+	+			
208	Під'ялинник звичайний	<i>Monotropa hypopitys L.</i>					
209	Пізоліт безкореневий	<i>Pisolithus arrhizus (Scop.: Pers.) S. Rauschert [Scleroderma tinctorium Pers., Pisolithus tinctorius (Micheli: Pers.) Coker et Couch, Pisolithus arenarius Alb. Et Schw.]</i>	+				
210	Плавушник болотний	<i>Hottonia palustris L.</i>			+		
211	Плаун булавовидний	<i>Lycopodium clavatum L.</i>			+		
212	Плаун річний, плаун колючий	<i>Lycopodium annotinum L.</i>	+				
213	Плаунець заплашний (лікоподієлла заплавна)	<i>Lycopodiella inundata (L.) Holub (Lycopodium inundatum L.)</i>	+				
214	Плодоріжка блощичнан (зозулинець блощичний)	<i>Anacamptis coriophora (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase s.l.</i>	+				
215	Плодоріжка болотна (зозулинець болотний)	<i>Anacamptis palustris (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (Orchis palustris Jacq)</i>	+				
216	Плодоріжка рідкоквіткова (зозулинець рідкоквітковий)	<i>Anacamptis laxiflora (Lam.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (Orchis laxiflora Lam.)</i>	+				
217	Плодоріжка салепова (зозулинець салеповий)*	<i>Anacamptis morio (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (Orchis morio L.)</i>	+				
218	Полин естрагон	<i>Artemisia dracunculus L.</i>					
219	Полин пониклий	<i>Artemisia nutans Willd.</i>			+		
220	Полин солянковидний	<i>Artemisia salsoloides Willd.</i>			+		
221	Полин суцільнобілий	<i>Artemisia hololeuca Bieh. ex Bess.</i>	+			+	+
222	Полин Черняєва	<i>Artemisia tschernieviana Besser</i>			+		
223	Проліска дволиста	<i>Scilla bifolia L.</i>			+		
224	Пухирник звичайний	<i>Utricularia vulgaris L.</i>			+		
225	Пухирник ломкий	<i>Cystopteris fragilis (L.) Bernh.</i>			+		
226	Пухирник малий	<i>Utricularia minor L.</i>					
227	Пухирник малий	<i>Utricularia minor L.</i>	+				
228	Пухирник середній	<i>Utricularia intermedia Hayne</i>			+		
229	Пухирник середній	<i>Utricularia intermedia Hayne</i>	+		+		

1	2	3	4	5	6	7	8
230	Пухівка вузьколиста (П. багатоколоскова)	<i>Eriophorum angustifolium</i> Honck.			+		
231	Пухівка піхвова	<i>Eriophorum vaginatum</i> L.			+		
232	Пухівка широколиста	<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe			+		
233	Ранник весняний	<i>Scrophularia vernalis</i> L.	+				
234	Ранник крейдовий	<i>Scrophularia cretacea</i> Fisch. ex Spreng.	+			+	+
235	Рапонтикум серпієвидний	<i>Rhaponticum serratuloides</i> (Georgi) Bobrov			+		
236	Рдесник сарматський	<i>Potamogeton sarmaticus</i> Maemets			+		
237	Рдесник туполистий	<i>Potamogeton obtusifolius</i> Mert. & W. D. J. Koch			+		
238	Рдесник червонуватий	<i>Potamogeton rutilus</i> Wolfg.			+		
239	Ринхоспора біла	<i>Rhynchospora alba</i> (L.) Vahl			+		
240	Рогачка крейдяна	<i>Erucastrum cretaceum</i> Kotov			+		
241	Рогіз Лаксманів	<i>Typha laxmannii</i> Lepech.			+		
242	Родовик лікарський	<i>Sanguisorba officinalis</i> L.			+		
243	Росичка круглолиста	<i>Drosera rotundifolia</i> L.			+		
244	Рутвиця блискуча	<i>Thalictrum lucidum</i> L.					
245	Рябчик малий	<i>Fritillaria meleagroides</i> Patrin ex Schult. & Schult. f.	+				
246	Рябчик руський	<i>Fritillaria ruthenica</i> Wikstr.	+				
247	Ряст Маршалла	<i>Corydalis marschalliana</i> (Pall. ex Willd.) Pers.			+		
248	Рястка Буше	<i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Aschers.	+				
249	Рястка Коха (Р. Гусона)	<i>Ornithogalum kochii</i> Parl.			+		
250	Сальвінія плаваюча	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.	+	+			
251	Самосил білоповстистий	<i>Teucrium polium</i> L.			+		
252	Синюха голуба	<i>Polemonium caeruleum</i> L.			+		
253	Синяк плямистий	<i>Echium maculatum</i> L.			+		
254	Ситняг сосочкоподібний	<i>Eleocharis mamillata</i> Lindb. f.	+				
255	Скуппія звичайна	<i>Cotinus coggygria</i> Scop.			+		
256	Смілка крейдова	<i>Silene cretacea</i> Fischer ex Sprengel	+	+		+	+
257	Смілка приземкувата	<i>Silene supina</i> M. Bieb.			+		
258	Сокироносиця струнка (в'язіль стрункий)	<i>Securigera elegans</i> (Pancic) Lassen. (<i>Coronilla elegans</i> Pancic)	+				
259	Солодушка великоквіткова	<i>Hedysarum grandiflorum</i> Pall.			+		
260	Сон лучний (с. чорніючий, с. богемський)	<i>Pulsatilla nigrican</i> <i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill. s.l. (incl. <i>P. bohemia</i> (Skalicky) Tzvelev = <i>P. pratensis</i> (L.) Mill. subsp. <i>bohemia</i> Skalicky; <i>P. dacica</i> (Rummelsp.) Tzvelev; <i>P. donetzica</i> Kotov; <i>P. nigricans</i> auct. non Stoerck, nom. illeg.; <i>P. ucranica</i>	+				

1	2	3	4	5	6	7	8
	<i>(Ugr.) Wissjul.) s Storck</i>						
261	Сон розкритий, сон широколистяний	<i>Pulsatilla patens (L.) Mill. s.l. (P. latifolia Rupr.)</i>		+	+		
262	Сон розкритий, сон широколистяний	<i>Pulsatilla patens (L.) Mill. s.l. (P. latifolia Rupr.)</i>	+	+	+		
263	Сон широколистяний, с. розкритий	<i>Pulsatilla patens (L.) Mill.</i>			+		
264	Сонцецвіт звичайний	<i>Helianthemum nummularium (L.) Mill.</i>			+		
265	Сонцецвіт сивий, сонянка сива	<i>Helianthemum canum (L.) Hornem s.l. (ind. H. cretaceum (Rupr.) Juz.</i>	+				
266	Стоколос Бенекена	<i>Bromopsis benekenii (Lange) Holub</i>					
267	Страусове перо звичайне	<i>Matteuccia struthiopteris (L.) Tod.</i>			+		
268	Суховершки великоквіткові	<i>Prunella grandiflora (L.) Scholl.</i>			+		
269	Таволга зарубчаста	<i>Spiraea crenata L.</i>			+		
270	Таволга Литвинова	<i>Spiraea litwinowii Dobrocz.</i>			+		
271	Теліптерис болотний	<i>Thelypteris palustris Schott</i>			+		
272	Тирлич хрещатий	<i>Gentiana cruciata L.</i>			+		
273	Тирличничок язичковий	<i>Gentianella lingulata (Agardh) Pritchard</i>			+		
274	Тринія багатостеблова	<i>Trinia multicaulis Schischk.</i>			+		
275	Трутовик зонтичний	<i>Poliporus umbellatus (Pers.) Fr. [Grifola umbellata (Pers.) Pilat; Poliporus umbellatus (Pers.) P. Karst.]</i>	+				
276	Трясучка середня	<i>Briza media L.</i>					
277	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum Klokov & Zoz</i>	+		+		
278	Фіалка Лавренка	<i>Viola lavrenkoana Klok.</i>				+	
279	Фіалка Лавренка	<i>Viola lavrenkoana Klok.</i>				+	
280	Хара Брауна	<i>Chara braunii C.C.Gmelin</i>	+				
281	Хара Брауна	<i>Chara braunii C.C. Gmelin</i>	+				
282	Хартолепіс середній	<i>Chartolepis intermedia Boiss.</i>					
283	Хвощ великий	<i>Equisetum telmateia Ehrh.</i>			+		
284	Хвощ галузистий	<i>Equisetum ramosissimum Deaf.</i>			+		
285	Хвощ зимуючий	<i>Equisetum hyemale L.</i>			+		
286	Хвощ лісовий	<i>Equisetum sylvaticum L.</i>			+		
287	Хвощ лучний	<i>Equisetum pratense L.</i>			+		
288	Холодок багатолистяний	<i>Asparagus polyphyllus Steven</i>			+		
289	Целокаулон степовий, цетрарія степова	<i>Coelocaulon steppae (Savicz) Barreno et Vazques</i>	+				
290	Цетрарія степова, целокаулон степовий, корнікулярія степова	<i>Cetraria steppae (Savicz) Karnef. (Coelocaulon steppae (Savicz.) Barreno & Vazques, Cornicularia steppae Savicz).</i>	+				
291	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>	+				
292	Цибуля жовтіюча	<i>Allium flavescens Besser</i>			+		

1	2	3	4	5	6	7	8	
293	Цибуля оманна	<i>Allium decipiens</i> Fisch. ex Schult. & Schult. f.			+			
294	Цибуля савранська	<i>Allium savranicum</i> Besser (<i>A. saxatile</i> auct. non M. Bieb.)	+					
295	Цикута отруйна	<i>Cicuta virosa</i> L.			+			
296	Чебрець вапняковий	<i>Thymus calcareus</i> Klokov et Des. - Shost.			+			
297	Чемериця Лобелієва	<i>Veratrum lobelianum</i> Bernh.			+			
298	Чемериця чорна	<i>Veratrum nigrum</i> L.			+			
299	Черешня	<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench			+			
300	Черсак волосистий	<i>Dipsacus pilosus</i> L.			+			
301	Чина ряба, чина венеціанська	<i>Lathyrus venetus</i> (Mill.) Wohlf	+					
302	Чистець германський	<i>Stachys germanica</i> L.						
303	Чорниця	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.						
304	Чорноголовник родовиковий	<i>Poterium sanguisorba</i> L.			+			
305	Шавлія австрійська	<i>Salvia austriaca</i> Jacq.			+			
306	Шавлія ефіопська	<i>Salvia aethiopsis</i> L.			+			
307	Шавлія лучна	<i>Salvia pratensis</i> L.			+			
308	Шавлія поникла	<i>Salvia nutans</i> L.			+			
309	Шафран сітчастий, крокус сітчастий	<i>Crocus reticulatus</i> Stev ex Adams	+					
310	Шоломниця крейдова	<i>Scutellaria cretica</i> Juz.	+					
311	Шолудивник болотний	<i>Pedicularis palustris</i> L.			+			
312	Шолудивник Кауфмана	<i>Pedicularis kaufmannii</i> Pinzg.			+			
313	Шолудивник пухнастоколюсний	<i>Pedicularis dasystachys</i> Schrenk			+			
314	Щитник гребенястий	<i>Dryopteris cristata</i> (L.) A. Gray			+			
315	Щитник чоловічий	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott						
316	Щитник шартрський	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H. P. Fuchs			+			
317	Яловець звичайний	<i>Juniperus communis</i> L.			+			
318	Ясенець голостовпчиковий	<i>Dictamnus gymnostylis</i> Steven			+			
Усього			113	14	182	8	23	13

Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин

Таблиця 37

Назва виду (українська, латинська)		Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
1		2	3
Амброзія полинолиста	<i>Ambrosia artemisiiflora</i> L.	+	Виконання заходів по боротьбі з карантинними рослинами: - ліквідація вогнищ, розповсюдження карантинних рослин, на території населених пунктів, на сільгоспугідях та землях лісового фонду Харківської області; - забезпечення раціонального використання земель і збереження природної родючості ґрунтів та багаторічних насаджень і екології сільськогосподарських земель; - проведення роз'яснювальної роботи серед населення, сільгоспвиробників, з органами виконавчої влади щодо методів обстежень на виявлення наявних карантинних організмів та шляхів боротьби з ними; - вивчення динаміки, факторів та місць розповсюдження карантинних рослин.
Чорнощир нетреболистий	<i>Iva txanthiifolia</i> (Nutt.) Fresen.	+	

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану рослинного світу

Таблиця 37.1

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
1	2	3	4
Моніторинг стану рослинності крейдяних степів та виходів крейди	–	НПП «Дворічанський»	Результати щорічно публікуються у Літописі природи парку
Вивчення постпірогенної сукцесії рослинності крейдяних степів та виходів крейди	–	НПП «Дворічанський»	Результати щорічно публікуються у Літописі природи парку
Вивчення поширення та відносної чисельності найважливіших видів крейдяних ендеміків та характерних для виходів крейди видів рослин	–	НПП «Дворічанський»	Результати щорічно публікуються у Літописі природи парку
План заходів для збереження популяції пухирника малого (<i>Utricularia minor</i>)	–	НПП «Слобожанський»	У рамках виконання плану заходів на території НПП «Слобожанський» здійснено виявлення водойм, які потерпають від різкого коливання води та тимчасового суттєвого обміління та які не потерпають від

1	2	3	4
			різкого коливання води, та є перспективними для розповсюдження пухирника малого.
План заходів зі збереження ценопопуляцій рябчика шахового (<i>Fritillaria meleagris</i>)	–	НПП «Слобожанський»	Проведено моніторингові дослідження на пробних площах у місцях зростання рябчика шахового. Під час щорічної акції «Первоцвіт» співробітниками НПП «Слобожанський» проведено бесіди та заняття зі школярами та місцевими жителями щодо збереження ранньоквітучих рослин, поширювались інформаційні матеріали про рябчика шахового у місцевих газетах та мережі інтернет. Відділ державної охорони та природоохоронні науково-дослідні відділення НПП «Слобожанський» посилили охорону місць зростання рябчика шахового на час періоду незаконного випалювання сухої рослинності та для запобігання незаконного збору рослин.
Дослідження розповсюдження плодоріжки болотної (зозулинець болотний) (<i>Anacamptis palustris</i>) та плодоріжки рідко квіткової (<i>Anacamptis laxiflora</i>)	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Продовжено дослідження розповсюдження <i>Anacamptis palustris</i> Jacq. і <i>Anacamptis laxiflora</i> Lam. в заплаві Сіверського Дінця на землях Задонецької сільської ради та на території кварталу № 71 Задонецького лісництва із GPS фіксацією місць зростання рослин. Генеративні особини <i>A. palustris</i> знайдені в нових місцезростаннях. <i>A. laxiflora</i> відмічений на тому ж місці, що і в попередні роки.
Проведення інвентаризації флори	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Проведено інвентаризацію флори території НПП «Гомільшанські ліси», а саме: типові та рідкісні угруповання, загальні дані по флорі Парку, рідкісні види рослин). Результати опубліковано у Літописі природи, підсумковому томі за 15 років досліджень.
Закладання та описи на 1 геоботанічному профілю	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Продовжено закладання та описи на 1 геоботанічному профілю із численними пробними площами – для вивчення процесів відновлення лісової рослинності у борах на згарищах, а також геоботанічний профіль через територію НПП «Гомільшанські ліси». Під час польових досліджень із метою інвентаризації флори Парку і його околиць проведено гербаризацію зразків видів рослин, окрім видів, занесених до Червоної книги України.

Спеціальне використання природних рослинних ресурсів*

Таблиця 37.2

№ з/п	Назва природокористувача	Назва рослинного ресурсу	Ліміт		Кількість виданих дозволів
			встановлений	фактично використаний	
1	2	3	4	5	6
1.	НПП «Слобожанський»	вищі рослини	550 екз.	300 екз.	1
		мікобіоти	300 екз.	100 екз.	

Х. Тваринний світ

Важливою складовою частиною навколишнього середовища області є тваринний світ. Безхребетні тварини Харківської області заселяють два різко відмінні між собою середовища: наземне і водне. Хоча існує значна частина комах, яка належить до земноводних форм, що в доімагінальній стадії заселяють водойми, а в стадії імаго ведуть наземний спосіб життя (бабки, одноденки, веснянки, сизирі, волохокрильці, комарі, мошки, мокриці, хірономіди, гедзі, львинки).

Наземні безхребетні у межах області заселяють різноманітні біотопи як природні, так і антропогенні; як зональні (лісові, степові), так і азональні з реліктовою фауною (крейдянні відслонення, піски, солончаки).

Тваринне населення водної біоти Харківської області налічує понад 2 000 видів і представлене різними систематичними групами (найпростіші, губки, олігохети, п'явки, молюски, ракоподібні, водяні кліщі й павуки, водяні комахи), які заселяють різноманітні біотопи (річки, стариці, водосховища, озера, ставки, болота різних типів, струмки, степові поди, джерела типу реокрена чи гелокрена). Рідкісні види тварин виступають індикаторами фауністичного різноманіття. Аналіз розподілу рідкісних видів безхребетних Харківщини за систематичним складом свідчить, що до класу комах належить понад 97% вивченого біорізноманіття (із 229 видів – 223), по 2 види відносяться до класів п'явки та ракоподібні, по 1 виду до класів дощові черви і молюски.

Сучасна орнітофауна Харківської області представлена видами, що належать до 18 рядів. З них: 42 види занесено до Європейського Червоного списку, 167 – до Червоної книги України та ін.

У 2018 році наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 27.06.2018 № 237 затверджено Перелік видів тварин, що підлягають особливій охороні на території Харківської області (зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 19.07.2018 № 847/32299), до якого увійшло 212 видів тварин.

Види тваринного світу, що охороняються

Таблиця 38

Види тваринного світу	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	167	167	167

1	2	3	4
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	30	30	30
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	243	243	243
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	141	141	141
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	76	76	76
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.	14	14	14

Перелік видів тварин, що охороняються у Харківській області
(станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 39

№ з/п	Назва виду (українськ і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Псевдотрохета п'ятикільчаста <i>Fadejewobdella quinqueannulata</i> (Lukin, 1929)	+							
2	П'явка медична <i>Hirudo medicinalis</i> Linnaeus, 1758	+	+	+					+
3	П'явка аптечна <i>Hirudo verbana</i> Carena, 1820	+						+	
4	Беззубка вузька <i>Pseudanodonta complanata</i> (Ziegler in Rossmassler, 1835)								
5	Перлівниця товста <i>Unio crassus</i> Philipsson, 1788							+	+
6	Дернівка тірольська <i>Vallonia enniensis</i> (Gredler, 1856)							+	+
7	Завиток звужений <i>Vertigo angustior</i> Jeffreys, 1830							+	+
8	Танімастикс ставковий <i>Tanymastix stagnalis</i> (Linnaeus, 1758)	+							
9	Дрепанозурус дворогий <i>Drepanosurus birostratus</i> (Fisher, 1851)	+							
10	Гемідіптом Рилова <i>Hemidiaptomus rylovi</i> Charin, 1929	+							
11	Гмеліна мала <i>Gmelina pusilla</i> G. O. Sars, 1896	+							
12	Мухоловка звичайна <i>Scutigera coleoptrata</i> (Linnaeus, 1758)	+							

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
13	Негаленія красива	<i>Nehalennia speciosa</i> (Charpentier, 1840)							+	
14	Дозорець імператор	<i>Anax imperator</i> Leach, 1815	+							
15	Дідок жовтоногий	<i>Gomphus flavipes</i> (Carpentier, 1825)		+						
16	Білоноска болотна	<i>Leucorrhinia pectoralis</i> (Charpentier, 1825)		+						
17	Тонкочеревець сплющений	<i>Sympetrum depressiusculum</i> (Selys, 1841)							+	
18	Тонкочеревець перев'язаний	<i>Sympetrum pedemontanum</i> (Müller in)	+							
19	Дибка степова	<i>Saga pedo</i> (Pallas, 1771)	+	+					+	+
20	Красотіл пахучий	<i>Calosoma sycophanta</i> (Linnaeus, 1758)	+						+	+
21	Турун Щеглова	<i>Carabus (s.str.) strcheglowi</i> (Mannerheim, 1827)	+							
22	Стафілін волохатий	<i>Emus hirtus</i> (Linnaeus, 1758)	+							
23	Восковик-пістряк мінливий	<i>Gnorimus variabilis</i> (Linnaeus, 1758)							+	
24	Жук-самітник	<i>Osmoderma coriarium</i> (DeGeer, 1774)	+	+					+	+
25	Рогач звичайний	<i>Lucanus cervus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+						
26	Каптурник мінливий	<i>Lichenophanes varius</i> (Illiger, 1801)							+	
27	Плоскотілка червона	<i>Cucujus cinnaberinus</i> (Scopoli, 1763)	+	+					+	+
28	Вусач мускусний	<i>Aromia moschata</i> (Linnaeus, 1758)	+							
29	Вусач червонокрил Келлера	<i>Purpuricenus kaehleri</i> (Linnaeus, 1758)	+							
30	Вусач альпійський	<i>Rosalia alpina</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					+	+
31	Вусач земляний хрестоносець	<i>Dorcadion equestre</i> (Laxmann, 1770)	+							
32	Красик веселий	<i>Zygaena laeta</i> (Hübner, 1790)	+							
33	Шовкопряд березовий	<i>Endromis versicolora</i> (Linnaeus, 1758)	+							
34	Сатурнія руда	<i>Agria tau</i> (Linnaeus, 1758)	+							
35	Сатурнія грушова	<i>Saturnia pyri</i> ([Denis et Schiffermüller], 1775)	+						+	
36	Сатурнія тернова	<i>Eudia spini</i> ([Denis et Schiffermüller], 1775)	+							
37	Шовкопряд кульбабовий	<i>Lemonia taraxaci</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	+							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
38	Бражник дубовий	<i>Marumba quercus</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	+						
39	Джмелевидка скабіозова	<i>Hemaris tityus</i> (Linnaeus, 1758)	+						
40	Бражник Прозерпіна	<i>Proserpinus proserpina</i> (Pallas, 1772)	+	+				+	+
41	Поліксена	<i>Zerynthia polyxena</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	+	+					
42	Мнемозина	<i>Parnassius mnemosyne</i> (Linnaeus, 1758)	+	+				+	
43	Подалірій	<i>Iphiclides podalirius</i> (Linnaeus, 1758)	+						
44	Махаон	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus, 1758	+						
45	Жовтюх Мирмидона	<i>Colias myrmidone</i> (Esper, [1777])		+					
46	Жовтюх Хризотема	<i>Colias chrysotheme</i> (Esper, 1781)		+					
47	Хвостюшок Рімнус	<i>Neolycaena rhymnus</i> (Eversmann, 1832)	+						
48	Синявець Вікрама	<i>Pseudophilotes vicrama</i> (Moore, 1865)						+	
49	Синявець Телей	<i>Maculinea teleius</i> (Bergsträsser, 1779)		+				+	
50	Синявець піренейський	<i>Agriades pyrenaicus</i> (Boisduval, 1840)	+						
51	Синявець Буадюваля	<i>Polyommatus eros</i> (Ochsenheimer, 1808)	+					+	
52	Люцина	<i>Hamearis lucina</i> (Linnaeus, 1758)	+						
53	Сонцевик фау-біле	<i>Nymphalis vaualbum</i> ([Denis et Schiffermüller], 1775)	+						
54	Рябець великий / матурна	<i>Euphydryas maturna</i> (Linnaeus, 1758)		+				+	
55	Пасмовець тополевий	<i>Limenitis populi</i> (Linnaeus, 1758)	+						
56	Прочанок болотяний	<i>Coenonympha tullia</i> (O. F. Müller, 1764)						+	
57	Сатир залізний	<i>Hipparchia statilinus</i> (Hufnagel, 1766)	+					+	
58	Стрічка малинова	<i>Catocala sponsa</i> (Linnaeus, 1767)	+						
59	Стрічка блакитна	<i>Catocala fraxini</i> (Linnaeus, 1758)	+						
60	Каптурниця срібляста	<i>Cucullia argentina</i> (Fabricius, 1787)	+						
61	Каптурниця пишна	<i>Cucullia magnifica</i> Freyer, 1839	+						
62	Каптурниця блискуча	<i>Cucullia splendida</i> (Stoll, 1782)	+						
63	Каптурниця срібна	<i>Cucullia argentea</i> (Hufnagel, 1766)	+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
64	Совка сокиркова	<i>Periphanes delphinii</i> (Linnaeus, 1758)	+						
65	Совка розкішна	<i>Stauropora celsia</i> (Linnaeus, 1758)	+						
66	Ведмедиця господиня	<i>Callimorpha dominula</i> (Linnaeus, 1758)	+						
67	Велетенський мурашиний лев західний	<i>Acanthaclisis occitanica</i> (Villers, 1789)	+					+	
68	Абія блискуча	<i>Abia nitens</i> (Linnaeus, 1758)	+						
69	Сколія-гігант	<i>Megascolia maculata</i> (Drury, 1773)	+						
70	Дисцелія зональна	<i>Discoelius zonalis</i> (Panzer, 1801)	+						
71	Евмен трикрапковий	<i>Eumenes tripunctatus</i> (Christ, 1791)	+						
72	Аноплій самарський	<i>Anoplius samariensis</i> (Pallas, 1771)	+						
73	Церцеріс горбкуватий	<i>Cerceris tuberculata</i> (Villers, 1787)	+						
74	Ляра анафемська	<i>Larra anathema</i> (Rossi, 1790)	+						
75	Стизоїд тризубий	<i>Stizoides tridentatus</i> (Fabricius, 1775)	+						
76	Сфекс рудуватий	<i>Sphex funerarius</i> Gussakovskij, 1934	+						
77	Мелітурга булавовуса	<i>Melitturga clavicornis</i> (Latreille, 1806)	+						
78	Андрена золотого	<i>Andrena (Euandrena)</i> <i>chrysopus</i> Perez, 1903	+						
79	Мелітта Ванковича	<i>Melitta (Cillisa)</i> <i>wankowiczi</i> (Radoszkowski, 1891)	+						
80	Дазипода (мохнонога бджола) шипосна	<i>Dasypoda</i> (<i>Megadasypoda</i>) <i>spinigera</i> Kohl, 1905	+						
81	Гоплітіс рудий	<i>Hoplitis (Megalosmia)</i> <i>fulva</i> (Eversmann, 1852)	+						
82	Стеліс кільчастий	<i>Stelis annulata</i> (Lepelletier, 1841)	+						
83	Ксилокопа (бджола- тесляр) звичайна	<i>Xylocopa (Xylocopa)</i> <i>valga</i> Gerstaecker, 1872	+						
84	Ксилокопа (бджола- тесляр) фіолетова	<i>Xylocopa (Xylocopa)</i> <i>violacea</i> (Linnaeus, 1758)	+						
85	Джміль моховий	<i>Bombus (Bombus)</i> <i>muscorum</i> (Linnaeus, 1758)	+						
86	Джміль пахучий	<i>Bombus</i> (<i>Subterraneobombus</i>) <i>fragrans</i> (Pallas, 1771)	+						
87	Джміль глинистий	<i>Bombus (Megabombus)</i> <i>argillaceus</i> Smith, 1854	+						
88	Джміль вірменський	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>)	+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>armeniacus</i> Radoszkowski, 1877								
89	Джміль яскравий <i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>pomorum</i> Panzer, 1805	+							
90	Джміль лезус <i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>laesus</i> Morawitz, 1875	+							
91	Джміль червонуватий <i>Bombus</i> (<i>Megabombus</i>) <i>runderatus</i> (Fabricius, 1775)	+							
92	Джміль оперезаний <i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>zonatus</i> Smith, 1854	+							
93	Ктир шершнеподібний <i>Alilus crabraniformis</i> (Linnaeus, 1758)	+							
94	Пелекоцера широколоба <i>Pelecocera latifrons</i> Loew, 1856	+							
95	Зубарик чорнолапий <i>Merodon nigritarsis</i> Róndani, 1845	+							
96	Мінога українська <i>Eudontomyzon mariae</i> (Berg, 1931)	+	+						
97	Стерлядь прісноводна <i>Acipenser ruthenus</i> Linnaeus, 1758	+	+	+				+	+
98	Карась звичайний <i>Carassius carassius</i> (Linnaeus, 1758)	+							
99	Синець <i>Ballerus ballerus</i> (Linnaeus, 1758)		+						
100	Клепець <i>Ballerus sapa</i> (Pallas, 1814)		+						
101	Бистрянкa російська <i>Alburnoides rossicus</i> Berg, 1924	+	+						
102	Підуст волзький <i>Chondrostoma variable</i> Jakovlev, 1870	+							
103	Ялець Данилевського <i>Leuciscus danilewskii</i> (Kessler, 1877)	+							
104	Вирезуб причорноморський <i>Rutilus frisii</i> (Nordmann, 1840)	+	+						
105	Рибець <i>Vimba vimba</i> (Linnaeus, 1758)	+	+						
106	Гольян озерний <i>Eupallosella percnurus</i> (Pallas, 1814)	+						+	+
107	Щипавка Гладкова <i>Cobitis melanoleuca</i> <i>gladkovi</i> Vasil'ev et Vasil'eva, 2008	+							
108	Щипавка золотиста північна <i>Sabanejewia baltica</i> Witkowski, 1994		+						
109	Минь <i>Lota lota</i> (Linnaeus, 1758)	+							
110	Йорж носар <i>Gymnocephalus</i> <i>acerinus</i> (Gueldenstaedt, 1774).	+							
111	Судак волзький <i>Sander volgensis</i> (Gmelin, 1789)	+	+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
112	Тритон гребінчастий	<i>Triturus cristatus</i> (Laurenti, 1768)		+					
113	Кумка червоночерева /Джерлянка червоночерева	<i>Bombina bombina</i> L.		+					
114	Часничниця звичайна/Жаба земляна	<i>Pelobates fuscus</i> Laur.		+					
115	Квакша східна /Ракхавка	<i>Hyla orientalis</i> Bedriaga, 1890		+					
116	Ропуха сіра /Ропуха звичайна	<i>Bufo bufo</i> (Linnaeus, 1758)		+					
117	Ропуха зелена	<i>Bufo viridis</i>							
118	Жаба ставкова	<i>Pelophylax lessonae</i> (Camerano, 1882)		+					
119	Жаба їстівна	<i>Pelophylax esculentus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
120	Жаба гостроморда	<i>Rana arvalis</i> Nilsson		+					
121	Черепаша болотяна	<i>Emys orbicularis</i> (Linnaeus, 1758)		+				+	+
122	Ящірка прудка	<i>Lacerta agilis</i> (L.)		+					
123	Ящірка зелена	<i>Lacerta viridis</i> (Laurenti, 1768)	+	+					
124	Ящірка живородна	<i>Zootoca vivipara</i> (Jacquin, 1787)		+					
125	Ящірка різнобарвна	<i>Eremias arguta</i> (Pallas, 1773)		+					
126	Вуж водяний	<i>Natrix tessellata</i> (Laurenti, 1768)		+					
127	Полоз візерунковий	<i>Elaphe dione</i> (Pallas, 1773)	+						
128	Полоз сарматський (Палласів)	<i>Elaphe sauromates</i> Pallas, 1814	+						
129	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i> Laurenti, 1768	+	+					
130	Гадюка Нікольського, гадюка лісостепова	<i>Vipera nicolskii</i> Vedmederja, Grubant et Rudaeva, 1986	+						
131	Гадюка степова	<i>Vipera renardi</i> Christoff, 1861	+	+				+	
132	Гагара червоношия	<i>Cavia stellata</i> Pontopp.		+		+	+		
133	Гагара чорношия	<i>Cavia arctica</i> L.		+		+	+		
134	Пірнікоза чорношия	<i>Podiceps nigricollis</i> C. L. Brehm, 1831		+			+		
135	Пірнікоза червоношия	<i>Podiceps auritus</i> L.		+					
136	Пірнікоза сірощока	<i>Podiceps grisegena</i> (Boddaert, 1783)		+		+	+		
137	Пірнікоза мала	<i>Podiceps ruficollis</i> (Pall.)		+					
138	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+	+		
139	Лелека білий	<i>Ciconia ciconia</i> L.			+		+		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
140	Квак	<i>Nycticorax nycticorax</i> (Linnaeus, 1758)		+		+			
141	Чепура мала	<i>Egretta garzetta</i> (Linnaeus, 1758)		+		+			
142	Чепура велика	<i>Egretta alba</i> L.		+		+	+		
143	Чапля руда	<i>Ardea purpurea</i> Linnaeus, 1766		+		+	+		
144	Бугайчик	<i>Ixobrychus minutus</i> L.		+		+	+		
145	Бугай	<i>Botaurus stellaris</i> L.		+		+	+		
146	Казарка червоновола	<i>Rufibrenta ruficollis</i> (Pallas, 1769)	+	+	+	+	+		+
147	Гуска сіра	<i>Anser anser</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
148	Гуменник	<i>Anser fabalis</i> Lath.				+	+		
149	Гуска білолоба	<i>Anser albifrons</i> Scop.				+	+		
150	Гуска мала	<i>Anser erythropus</i> L.	+			+	+		
151	Лебідь-кликун	<i>Cygnus cygnus</i> L.		+		+	+		
152	Лебідь-шипун	<i>Cygnus olor</i> Gm.				+	+		
153	Огар	<i>Tadorna ferruginea</i> (Pallas, 1764)	+	+		+	+		
154	Чирянка мала	<i>Anas crecca</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
155	Чирянка велика	<i>Anas querquedula</i> L.				+	+		
156	Свищ	<i>Anas penelope</i> L.				+	+		
157	Широконоска	<i>Anas clypeata</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
158	Крижень	<i>Anas platyrhynchos</i> L.				+	+		
159	Нерозень	<i>Anas strepera</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
160	Шилохвіст	<i>Anas acuta</i> L.				+	+		
161	Чернь білоока	<i>Aythya nyroca</i> (Güldenstädt, 1770)	+	+		+	+		+
162	Чернь чубата	<i>Aythya fuligula</i> L.				+	+		
163	Чернь морська	<i>Aythya marila</i> L.				+	+		
164	Попелюх	<i>Aythya ferina</i> L.				+	+		
165	Чернь червонодзьоба	<i>Netta rufina</i> (Pallas, 1773)	+	+		+	+		
166	Морянка	<i>Clangula hyemalis</i> L.				+	+		
167	Гоголь	<i>Bucephala clangula</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		
168	Синьга	<i>Melanitta nigra</i> L.				+	+		
169	Турпан	<i>Melanitta fusca</i> L.				+	+		
170	Крех середій	<i>Mergus serrator</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
171	Крех малий	<i>Mergus albellus</i> (L.)		+					
172	Скопа	<i>Pandion haliaetus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+			
173	Осоїд	<i>Pernis apivorus</i> (Linnaeus, 1758)		+	+	+			
174	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans</i> (Boddaert, 1783)	+	+	+	+			+
175	Лунь польовий	<i>Circus cyaneus</i> (Linnaeus, 1766)	+	+	+	+			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
176	Лунь степовий	<i>Circus macrourus</i> (S. G. Gmelin, 1771)	+	+	+	+		+	+
177	Лунь лучний	<i>Circus pygargus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+		+	
178	Лунь очеретяний	<i>Circus aeruginosus</i> L.		+		+			
179	Яструб великий	<i>Accipiter gentilis</i> L.		+		+			
180	Яструб малий	<i>Accipiter nisus</i> L.		+		+			
181	Яструб-тювик (Яструб коротконогий)	<i>Accipiter brevipes</i> Severt	+	+		+			
182	Зимняк	<i>Buteo lagopus</i> Pantopp.		+		+			
183	Канюк степовий	<i>Buteo rufinus</i> (Cretzschmar, 1827)	+	+	+	+		+	
184	Канюк звичайний	<i>Buteo buteo</i> L.		+		+			
185	Зміїд	<i>Circaetus gallicus</i> (J. F. Gmelin, 1788)	+	+	+	+			
186	Орел-карлик	<i>Hieraetus pennatus</i> (J. F. Gmelin, 1788)	+	+	+	+			
187	Підорлик великий	<i>Aquila clanga</i> Pallas, 1811	+	+	+	+		+	+
188	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i> C. L. Brehm, 1831	+	+	+	+			
189	Могильник	<i>Aquila heliaca</i> Savigny, 1809	+	+	+	+			+
190	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+			
191	Орлан-білохвіст	<i>Heliaetus albicilla</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+			
192	Сапсан	<i>Falco peregrinus</i> Tunstall, 1771	+	+	+	+			
193	Балабан	<i>Falco cherrug</i> J. E. Gray, 1834	+	+	+	+		+	+
194	Кібчик	<i>Falco vespertinus</i> Linnaeus, 1766		+	+	+		+	+
195	Підсоколик великий	<i>Falco subbuteo</i> Linnaeus, 1758		+	+	+			
196	Підсоколик малий	<i>Falco columbarius</i> L.		+		+			
197	Боривітер звичайний	<i>Falco tinnunculus</i> Linnaeus, 1758		+	+	+			
198	Перепілка	<i>Coturnix coturnix</i> L.				+			
199	Журавель сирій	<i>Grus grus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+	+		
200	Деркач	<i>Crex crex</i> L.		+				+	
201	Погонич звичайний	<i>Porzana porzana</i> (Linnaeus, 1766)		+		+	+		
202	Погонич малий	<i>Porzana parva</i> Scop		+		+	+		
203	Погонич-крихітка	<i>Porzana pusilla</i> (Pallas, 1776)		+		+	+		
204	Лиска	<i>Fulica atra</i> L.				+	+		
205	Дрохва	<i>Otis tarda</i> Linnaeus, 1758	+	+	+	+		+	+
206	Кулик-сорока	<i>Haematopus ostralegus</i> Linnaeus, 1758	+	+			+		
207	Сивка морська	<i>Pluvialis squatarola</i> L.				+	+		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
208	Сивка звичайна	<i>Pluvialis apricaria</i> L.				+	+		
209	Пісочник малий	<i>Charadrius dubius</i> Scopoli, 1786		+		+	+		
210	Пісочник великий	<i>Charadrius hiaticula</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
211	Крем'яшник	<i>Arenaria interpres</i> L.		+		+	+		
212	Хрустан	<i>Eudromias morinellus</i> L.		+		+	+		
213	Чайка	<i>Vanellus vanellus</i> L.		+		+	+		
214	Кулик-довгоніг	<i>Himantopus himantopus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		
215	Коловодник лісовий	<i>Tringa ochropus</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
216	Коловодник болотяний	<i>Tringa glareola</i> L.		+		+	+		
217	Коловодник звичайний	<i>Tringa totanus</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
218	Коловодник чорний	<i>Tringa erythropus</i> Pall.				+	+		
219	Коловодник великий	<i>Tringa nebularia</i> Gunn.		+		+	+		
220	Коловодник ставковий	<i>Tringa stagnatilis</i> (Bechstein, 1803)	+	+		+	+		
221	Мородунка	<i>Xenus cinereus</i> Guld.				+	+		
222	Набережник	<i>Actitis hypoleucos</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
223	Плавунець круглодзьобий	<i>Phalaropus lobatus</i> L.				+	+		
224	Брижач	<i>Philomachus pugnax</i> L.				+	+		
225	Побережник малий	<i>Calidris minutus</i> Leisl.		+		+	+		
226	Побережник червоногрудий	<i>Calidris ferruginea</i> Pontopp.		+		+	+		
227	Побережник чорногрудий	<i>Calidris alpina</i> L.		+		+	+		
228	Побережник болотяний	<i>Limicola falcinellus</i> Pontop.		+		+	+		
229	Баранець малий	<i>Lymnocyptes minimus</i> Brunn.				+	+		
230	Баранець звичайний	<i>Gallinago gallinago</i> L.				+	+		
231	Баранець великий	<i>Gallinago media</i> (Latham, 1787)	+	+		+	+		+
232	Слуква	<i>Scolopax rusticola</i> L.		+		+	+		
233	Кульон великий	<i>Numenius arguata</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		+
234	Грицик великий	<i>Limosa limosa</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		+
235	Крячок білощокий	<i>Chlidonias hybrida</i> (Pallas, 1811)		+			+		
236	Крячок чорний	<i>Chlidonias niger</i> L.		+		+	+		
237	Крячок білокрилий	<i>Chlidonias leucopterus</i> (Temminck, 1815)		+		+	+		
238	Крячок річковий	<i>Sterna hirundo</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
239	Крячок малий	<i>Sterna albifrons</i> Pallas, 1764	+	+		+	+		
240	Голуб-синяк	<i>Columba oenas</i> Linnaeus, 1758	+	+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
241	Сова болотяна	<i>Asio flammeus</i> (Pontoppidan, 1763)	+	+	+				
242	Пугач	<i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+				
243	Совка	<i>Otus scops</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+				
244	Сова сіра	<i>Strix aluco</i> L.		+					
245	Сова вухата	<i>Asio otus</i> (L.)		+					
246	Сич хатній	<i>Athene noctua</i> (Scop.)		+					
247	Серпокрилець чорний	<i>Apus apus</i> L.		+					
248	Дрімлюга	<i>Caprimulgus europaeus</i>		+					
249	Одуд	<i>Upupa epops</i> (L.)		+					
250	Сиворакша	<i>Coracias garrulus</i> Linnaeus, 1758	+	+		+			+
251	Рибалочка	<i>Alcedo atthis</i> (L.)		+					
252	Бджолоїдка звичайна	<i>Merops apiaster</i> L.		+		+			
253	Крутиголовка	<i>Jynx torquilla</i> L.		+					
254	Жовна сива-	<i>Picus canus</i> (Gm.)		+					
255	Жовна чорна	<i>Dryocopus martius</i> L.		+					
256	Дятел звичайний	<i>Dendrocopos major</i> (L.)		+					
257	Дятел сирійський	<i>Dendrocopos syriacus</i> (Hemprich & Ehrenberg)		+					
258	Дятел середній	<i>Dendrocopos medius</i> (L.)		+					
259	Дятел малий	<i>Picoides minor</i> (L.)		+					
260	Жайворонок малий	<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)		+					
261	Жайворонок степовий	<i>Melanocorypha calandra</i> (Linnaeus, 1766)		+					
262	Жайворонок рогатий	<i>Eremophila alpestris</i> L.		+					
263	Плиска жовта	<i>Motacilla flava</i> (L.)		+					
264	Плиска жовтоголова	<i>Motacilla citreola</i> (Pall.)		+					
265	Плиска гірська	<i>Motacilla cinerea</i> Tunstall		+					
266	Плиска біла	<i>Motacilla alba</i> (L.)		+					
267	Сорокопуд терновий	<i>Lanius collurio</i> L.		+					
268	Сорокопуд чорнолобий	<i>Lanius minor</i> Gm.		+					
269	Сорокопуд сирій	<i>Lanius excubitor</i> Linnaeus, 1758	+	+					
270	Вивільга	<i>Oriolus oriolus</i> L.		+					
271	Волове очко	<i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus, 1758)		+					
272	Кобилочка солов'їна	<i>Locustella luscinioides</i> Sav.		+		+			
273	Кобилочка річкова	<i>Locustella fluviatilis</i> Wolf		+		+			
274	Кобилочка-цвіркун	<i>Locustella naevia</i> Bodd.		+		+			
275	Очеретянка лучна	<i>Acrocephalus</i>		+		+			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>schoenobaenus</i> L.								
276	Очеретянка ставкова <i>Acrocephalus scirpaceus</i> Herm.		+		+				
277	Очеретянка чагарникова <i>Acrocephalus palustris</i> Bechst.		+		+				
278	Очеретянка індійська <i>Acrocephalus agricola</i> (Jerdon, 1845)		+						
279	Очеретянка садова <i>Acrocephalus dumetorum</i> Blyth, 1849		+						
280	Берестянка звичайна <i>Hippolais icterina</i> Vieill.		+		+				
281	Кропив'янка рябогруда <i>Sylvia nisoria</i> Bechst.		+		+				
282	Кропив'янка чорноголова <i>Sylvia atricapilla</i> L.		+		+				
283	Кропив'янка садова <i>Sylvia borin</i> Bodd.		+		+				
284	Кропив'янка сіра <i>Sylvia communis</i> Lath.		+		+				
285	Вівчарик жовтобровий <i>Phylloscopus sibilatrix</i> Bechst.		+		+				
286	Вівчарик-ковалик <i>Phylloscopus collybita</i> (Vieill.)		+						
287	Вівчарик весняний <i>Phylloscopus trochilus</i> (Linnaeus, 1758)		+						
288	Вівчарик зелений <i>Phylloscopus trochiloides</i> (Sundevall, 1837)		+						
289	Золотомушка жовточуба <i>Regulus regulus</i> L.				+				
290	Мухоловка сіра <i>Muscicapa striata</i> Pall.		+		+				
291	Мухоловка мала <i>Ficedula parva</i> Bechst.		+		+				
292	Мухоловка строката <i>Ficedula hypoleuca</i> (Pallas, 1764)		+		+				
293	Мухоловка-білошия <i>Ficedula albicollis</i> Temm.		+		+				
294	Трав'янка лучна <i>Saxicola rubetra</i> L.		+		+				
295	Трав'янка чорноголова <i>Saxicola torquata</i> (L.)		+						
296	Кам'янка звичайна <i>Oenanthe oenanthe</i> (L.)		+						
297	Кам'янка попеляста <i>Oenanthe isabellina</i> (Temminck, 1829)		+		+				
298	Горихвістка звичайна <i>Phoenicurus phoenicurus</i> L.		+		+				
299	Горихвістка чорна <i>Phoenicurus ochrurus</i> (Gm.)		+						
300	Вільшанка <i>Erithacus rubecula</i> L.		+		+				
301	Соловейко східний <i>Luscinia luscinia</i> L.		+		+				
302	Синьошийка <i>Luscinia svecica</i> (L.)		+						
303	Дрізд чорний <i>Turdus merula</i> L.				+				
304	Дрізд співочий <i>Turdus philomelos</i> C.I. Brehm				+				
305	Дрізд білобровий <i>Turdus iliacus</i> Linnaeus, 1766		+		+				
306	Дрізд-омелюх <i>Turdus viscivorus</i> Linnaeus, 1758		+		+				
307	Синиця вусата <i>Panurus biarmicus</i> (L.)		+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
308	Ремез	<i>Remis pendulinus</i> (L.)		+					
309	Гаїчка болотяна	<i>Parus palustris</i> (L.)		+					
310	Гаїчка-пухляк	<i>Parus montanus</i> Baldenstein		+					
311	Синиця чубата	<i>Parus cristatus</i> Linnaeus, 1758		+					
312	Синиця чорна	<i>Parus ater</i> (L.)		+					
313	Синиця блакитна	<i>Parus caeruleus</i> (L.)		+					
314	Синиця велика	<i>Parus major</i> L.		+					
315	Повзик	<i>Sitta europaea</i> L.		+					
316	Підкоришник звичайний	<i>Certhia familiaris</i> L.		+					
317	Зяблик	<i>Fringilla coelebs</i> (L.)		+					
318	В'юрок	<i>Fringilla montifringilla</i> L		+					
319	Щедрик /В'юрок канарковий	<i>Serinus serinus</i> (L.)		+					
320	Зеленяк	<i>Carduelis chloris</i> L		+					
321	Чиж	<i>Spinus spinus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
322	Щиглик	<i>Carduelis carduelis</i> (L.)		+					
323	Коноплянка	<i>Acanthis cannabina</i> L.		+					
324	Чечітка звичайна	<i>Acanthis flammea</i> (L.)		+					
325	Чечевиця	<i>Carpodacus erythrinus</i> Pall.		+					
326	Шишкар ялиновий	<i>Loxia curvirostra</i> (L.)		+					
327	Костогриз	<i>Coccothraustes</i> <i>coccothraustes</i> (L.)		+					
328	Просянка	<i>Emberiza calandra</i> Linnaeus, 1758		+					
329	Вівсянка звичайна	<i>Emberiza citrinella</i> L		+					
330	Вівсянка очеретяна	<i>Emberiza schoeniclus</i> (L.)		+					
331	Пуночка	<i>Plectrophenax nivalis</i> (L.)		+					
332	Заєць білий	<i>Lepus timidus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
333	Ховрах крапчастий	<i>Spermophilus suslicus</i> (Güldenstädt, 1770)	+	+				+	+
334	Мишівка темна	<i>Sicista severtzovi</i> (Ognev, 1935)	+						
335	Тушкан великий	<i>Allactaga major</i> (Kerr, 1792)	+					+	
336	Хом'ячок сірий	<i>Cricetulus migratorius</i> (Pallas, 1773)	+						
337	Хом'як звичайний	<i>Cricetus cricetus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
338	Строкатка степова	<i>Lagurus lagurus</i> (Pallas, 1773)	+						
339	Мідиця мала	<i>Sorex minutus</i> (Linnaeus, 1766)		+					
340	Рясоніжка мала	<i>Neomys anomalus</i> (Cabrera, 1907)	+	+					
341	Білозубка	<i>Crocidura leucodon</i>	+	+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	білочерева	(Hermann, 1780)								
342	Нічниця Брандта	<i>Myotis brandtii</i> (Eversmann, 1845)	+	+		+	+			
343	Нічниця ставкова	<i>Myotis dasycneme</i> (Boie, 1825)	+	+		+	+	+		
344	Нічниця водяна	<i>Myotis daubentonii</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+	+			
345	Нічниця Наттерера/нічниця війчаста	<i>Myotis nattereri</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+	+			
346	Вухань бурий	<i>Plecotus auritus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+			
347	Вечірниця мала	<i>Nyctalus leisleri</i> (Kuhl, 1818)	+	+		+	+			
348	Вечірниця руда	<i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774)	+	+		+	+			
349	Вечірниця велетенська	<i>Nyctalus lasiopterus</i> (Schreber, 1774)	+	+		+	+	+	+	
350	Нетопир середземноморський	<i>Pipistrellus kuhli</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+	+			
351	Нетопир лісовий	<i>Pipistrellus nathusii</i> (Keyserling et Blasius, 1839)	+	+		+	+			
352	Нетопир звичайний	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> Schreber, 1774	+	+		+	+			
353	Нетопир-пігмей	<i>Pipistrellus pygmaeus</i> (Leach, 1825)	+	+		+	+			
354	Кажан двоколірний	<i>Vesperugo murinus</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+			
355	Кажан пізній	<i>Eptesicus serotinus</i> (Schreber, 1774)	+	+		+	+			
356	Вовк	<i>Canis lupus</i> L.		+						
357	Горностаї	<i>Mustela erminea</i> Linnaeus, 1758	+	+						
358	Ласка	<i>Mustela nivalis</i> Linnaeus, 1766		+						
359	Норка європейська	<i>Mustela lutreola</i> Linnaeus, 1761	+	+				+	+	
360	Тхір лісовий	<i>Mustela putorius</i> Linnaeus, 1758	+	+	+	+			+	
361	Тхір степовий	<i>Mustela eversmanni</i> Lesson, 1827	+	+						
362	Куниця лісова	<i>Martes martes</i> Linnaeus, 1758		+						
363	Перегузня	<i>Vormela peregusna</i> Güldenstädt, 1770	+	+				+	+	
364	Борсук європейський	<i>Meles meles</i> Linnaeus, 1758		+						
365	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i> Linnaeus, 1758	+	+	+			+	+	
366	Лось європейський	<i>Alces alces</i> Linnaeus, 1758		+						
Усього			167	243	30	141	76	14	42	31

Перелік видів тварин, які охороняються і які з'явилися чи зникли в регіоні за останні три роки

Таблиця 40

Назва виду	З'явилися			Зникли			Причина		
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2			3			4		
Жовна чорна, або дятел чорний (<i>Dryocopus martius</i>)	+			-			Розширення гніздового ареалу		

Інформація про чужорідні види тварин

Таблиця 41

Назва виду (українська, латинська)	Результати досліджень, заходи контролю чисельності*
1	2
Дрейсена річкова (Тригранка річкова) <i>Dreissena polymorpha</i> (Pallas, 1771)	-
Амфіпода <i>Pontogammarus robustoides</i> (Sars, 1894)	-
Сосновий насінневий клоп <i>Leptoglossus occidentalis</i> Heidemann, 1910	-
Гармонія азійська, або далекосхідна, або сонечко-арлекін <i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773)	-
Колорадський жук <i>Leptinotarsa decemlineata</i> (Say, 1824)	-
В'язовий пильщик-зигзаг <i>Aproceros leucopoda</i> (Takeuchi, 1939)	-
Майхинський непарний короїд <i>Anisandrus maiche</i> (Kurenzov, 1941)	-
Трихоферус східний <i>Trichoferus campestris</i> (Faldermann, 1835)	-
Далекосхідний несправжній слоник <i>Exechesops ippon s</i> Frieser, 1995	-
Американський білий метелик <i>Huphantria cunea</i> Dru Drury, 1773	-
Мінуюча міль каштанова <i>Cameraria ohridella</i> Deschka & Dimic, 1986	-
Липовий мінер, або липова міль-строкатка <i>Phyllonorycter issikii</i> Kumata, 1963	-
Білоакацієвий мінер <i>Phyllonorycter robiniella</i> (Clemens, 1859).	-
Міль картопляна <i>Phthorimaea operculella</i> Zell.	-
Тюлька чорноморсько-азовська <i>Clupeonella cultriventris</i> (Nordmann, 1840)	-
Амур білий <i>Stenopharyngodon idella</i> (Valenciennes, 1844)	-
Чебачок амурський <i>Pseudorasbora parva</i> (Temminck et Schlegel, 1846)	-
Товстолобик строкатий <i>Aristichthys nobilis</i> (Richardson, 1845)	-
Товстолобик білий	-

1	2
<i>Hypophthalmichthys molitrix</i> (Valenciennes, 1844)	
Буфало великоротий <i>Ictiobus cyprinellus</i> (Valenciennes, 1844)	-
Канальний сомик плямистий <i>Ictalurus punctatus</i> (Rafinesque, 1818)	-
Гамбузія хольбрукська <i>Gambusia holbrooki</i> Girard, 1859	-
Мала південна колючка <i>Pungitius platygaster</i> (Kessler, 1859)	-
Риба-голка пухлощока <i>Syngnathus abaster</i> Risso, 1827	-
Фазан звичайний <i>Phasianus colchicus</i> Linnaeus, 1758	-
Норка американська <i>Mustela vison</i> (Schreber, 1777)	-
Єнотоподібний (уссурійський) собака <i>Nyctereutes procyonoides</i> (Gray, 1834)	-
Миша хатня <i>Mus musculus</i> (Linnaeus, 1758)	-
Щур сірий, пацюк сірий <i>Rattus norvegicus</i> (Berkenhout, 1769)	-
Ондатра <i>Ondatra zibethicus</i> (Linnaeus, 1766)	-
Олень плямистий <i>Cervus ippon</i> (Temminck, 1838)	-
Лань <i>Dama dama</i> (Linnaeus, 1758)	-

* інформація щодо результатів досліджень та про заходи контролю чисельності відсутня.

Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 42

Види мисливських тварин	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	3	4	5
Лось	56	33	34
Олень благородний	456	518	472
Олень плямистий	423	361	420
Лань	14	14	30
Козуля	8287	8562	8519
Кабан	861	761	916

Добування основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 43

Рік	Види мисливських тварин	Затверджений ліміт добування	Видано ліцензій	Добуто	Не використано ліцензій	Причина невикористання
1	2	3	4	5	6	7
2017	Олень благородний	18	14	1	13	Заборона полювання у зв'язку з карантинними обмеженнями через АЧС в угіддях 7-ми господарств; несприятливі погодні умови; відсутність попиту на бобра та куницю, слабкий попит на козулю.
	Олень плямистий	27	21	12	5	
	Козуля	439	399	322	54	
	Кабан	773	403	90	262	
	Бобер	5	1	0	1	
	Куниця лісова	9	2	0	2	

1	2	3	4	5	6	7
2018	Олень благородний	22	16	10	6	Заборона полювання у зв'язку з карантинними обмеженнями через АЧС (в порядку депопулязації за 2018 рік відстріляно 28 кабанів, всього добуто кабана 71; несприятливі погодні умови; відсутність попиту на бобра, куницю та козулю.
	Олень плямистий	27	18	4	14	
	Козуля	532	482	358	78	
	Кабан	132	74	20	43	
	Бобер	4	1	0	1	
	Куниця лісова	8	0	0	0	
2019	Олень благородний	21	12	9	9	Несприятливі погодні умови; відсутність попиту на бобра, куницю та козулю.
	Олень плямистий	23	23	7	0	
	Козуля	565	464	378	101	
	Кабан	114	79	9	35	
	Бобер	4	0	0	4	
	Бабак	85	85	71	0	
	Куниця лісова	1	0	0	1	
2020	Олень благородний	22	15	9	5	Несприятливі погодні умови; відсутність попиту на бобра, та куницю.
	Олень плямистий	25	20	13	2	
	Козуля	548	492	409	55	
	Кабан	114	92	17	34	
	Бобер	1	1	0	1	
	Бабак	130	130	112	18	
	Куниця лісова	6	6	0	6	

Динаміка вилову риби

Таблиця 44

Рік	Назва водного об'єкта	Затверджений ліміт вилову, тонн/рік	Фактичний вилов, тонн/рік
1	2	3	4
2018	Берекське водосховище	34,5	34,5
	Великобурлуцьке водосховище	49,84	48,816
	Оз. Лиман	178,3	128,897
	Трав'янське водосховище	62,56	28,437
	Муромське водосховище	46,03	18,342
	Печенізьке водосховище	336,0	76,274
	Олександрівське водосховище	42,8	22,264
	Ставок біля с. Великі Проходи	17,2	0,0
	Богуславська водойма	37,9	37,600
	Бідилівське водосховище	25,150	25,150
	Старовірівське водосховище	41,3	41,3
	Лозовенківське водосховище	9,110	0,0
	Воскресенівське водосховище	33,5	0,269
	В'ялівське водосховище	60,96	0,0
	Першотравнева водойма	11,9	11,9
	Ставок біля с. Пісчане	6,02	5,5
Ставок на території Жовтневої с/р	11,35	0,0	

1	2	3	4
	Ставок біля с. Шестерівка	11,8	0,0
	Ставок № 1 Черемушлянської с/р	4,885	4,885
	Ставок № 2 Черемушлянської с/р	8,03	8,03
	Ставок № 1 біля с. Бахметівка	2,9	2,9
	Ставок № 2 біля с. Бахметівка	2,74	2,74
	Ставок біля с. Максимівка	9,9	0,0
	Ставок у с. Старий Мерчик	10,49	0,0
	Став «Приколотнянське водосховище»	16,8	2,2
	Водосховище в с. Іванівка	32,0	31,9
	Ставок в с. Чистоводівка	40,3	0,0
	Ставок с. Куп'єваха	24,5	24,5
	Забродівське водосховище	0,56	0,47
	Мирошниківське водосховище	31,0	11,1
	Ставок № 1 в с. Писарівка	5,2	1,631
	Ставок № 2 в с. Писарівка	2,9	1,021
	Ставок в с. Бригадирівка	8,3	0,0
	Краснопавлівське водосховище	33,2	7,2
	Ставок біля с. Кам'яна Яруга	9,22	0,0
	Ставок № 1, розташований біля с. Вірнопілля	31,9	31,9
	Ставок № 4, розташований біля с. Вірнопілля	15,0	14,82
	Ставок № 6, розташований біля с. Вірнопілля	10,0	9,943
	Ставок, розташований біля с. Мала Комишуваха	13,0	13,0
	Ставок, розташований біля с. Комарівка	30,0	29,775
	Кам'янське водосховище, розташоване біля с. Кам'янка	100,5	100,399
	Ставок «Кам'яний»	3,85	0,0
	Ставок, розташований на р. Мерла	2,08	0,0
	Вищесолоненське водоймище	8,54	0,0
	Ставок № 1 в с. Піщане	6,7	0,0
	Ставок «Попівський»	11,8	9,4
	Ставок, розташований біля с. Кутузівка	8,0	3,589
	Ставок на р. Чуговка	11,7	0,0
	Ставок, розташований біля с. Яковенкове	14,1	4,4
	Ставок на р. Бичок	48,0	7,442
	Ставок біля с. В. Бишкін	12,0	0,0
	Рогозянське водосховище	78,6	39,14
	Ставок на тер. Миронівської с/р	5,6	0,0
	Ставок біля с. Стара Московка	7,5	0,0
	Водосховище на р. Братениця в с. Івано-Шийчине	43,830	43,330
	Куличівський ставок	5,92	5,82
	Кобзівське водоймище	25,4	24,0
	Ставок на р. Березівка басейн р. Ворскла	10,710	5,994
	Ковалівське водосховище	38,03	38,03
	Ставок на р. Орілька біля с. Кашпурівка	9,5	0,0
	Матвіївське водосховище	3,3	3,0
	Шевелівське водосховище	11,3	0,988
	Корбино-Іванівське водосховище	1,22	0,0
	Старогниличанське водосховище	2,25	2,089
	Ставок «Полковницький»	5,37	5,36
	Ставок «Полковницький-2»	5,26	5,224
	Ставок «Полковницький-3»	6,73	6,711
	Вільхівське водосховище	2,9	0,0

1	2	3	4
2019	Ставок на р. Бичок, розташований біля с.Василівка	48,000	35,065
	Воскресенівське водосховище	33,500	0,000
	Олександрівське водосховище	42,900	41,460
	Водосховища на річці Братениця в с. Івано-Шийчине	48,130	48,130
	Ставок біля с.Куп'єваха	24,500	24,500
	Ставок на р.Березівка басейн р. Ворскла	12,020	11,768
	Богуславська водойма	37,900	37,345
	Першотравнева водойма	11,900	11,900
	Ставок №1 в с. Черемушна	5,485	4,673
	Ставок №2 біля с. Черемушна	9,030	8,042
	Великобурлуцьке водосховище	49,840	47,671
	Став «Приколотнянське водосховище»	16,800	16,758
	Водойма-охолоджувач Зміївської ТЕС оз.Лиман	176,000	175,2435
	Рогозянське водосховище	78,600	10,903
	Ставок № 1 біля с. Вірнопілля	31,900	31,895
	Ставок № 4 біля с. Вірнопілля	15,000	15,000
	Ставок № 6 біля с. Вірнопілля	10,000	10,000
	Ставок біля с. Мала Комишуваха	13,000	13,000
	Ставок біля с. Комарівка	30,000	29,977
	Кам'янське водосховище	100,500	100,497
	Ковалівське водосховище	40,130	40,130
	Бідилівське водосховище	25,950	25,950
	Кобзівське водосховище	25,400	25,400
	Мирошниківське в-ще біля с.Мирошніківка	31,000	3,463
	Старовірівське в-ще	41,300	41,300
	Ставок № 1 біля с. Бахметівка	2,900	2,839
	Ставок № 2 біля с. Бахметівка	3,140	3,001
	Берекське в-ще	34,500	34,500
	Ставок в с.Верхній Бишкін	12,000	12,000
	Ставок на р.Орілька біля с. Кашпурівка	10,4700	10,323
	Ставок роз.в урочищі Ростиня	6,1200	6,120
	Ставок розташований біля с. Кутузівка.	8,0000	7,966
	Муромське в-ще	46,0300	45,035
	Трав'янське в-ще	63,5600	59,965
	В'ялівське водосховище	61,7600	54,603
	Ставок біля с. Стара Московка Коротичанської с/р	7,5000	6,310
	Кулиничівський ставок	7,850	7,850
	Печенізьке водосховище	252,000	226,135
	Водосховище в с. Іванівка	32,000	31,900
	Ставок біля с.Старовірівка	7,370	7,370
	Ставок "Полковницький"	5,970	5,960
	Ставок "Полковницький-2"	6,260	6,250
	Ставок "Полковницький-3"	11,930	11,920
Орільське (Орільківське) водосховище	48,520	7,1162	
Старогниличанське водосховище	3,900	3,715	
Ставок розташований біля с. Троїцьке	3,360	3,319	
Ставок "Першотравневий"	4,030	4,021	
Лозовеньківське водосховище	19,110	0,000	
Ставок №1 в с. Шийківка	1,810	1,641	
Ставок №2 в с. Шийківка	1,210	1,127	
Корбино-Іванівське водосховище	13,340	2,101	
Ставок, розташований біля с. Петропалівка	2,720	2,686	
Ставок, розташований на р. Гнилиця біля с. Стара Гнилиця	6,796	6,765	

1	2	3	4
	Ставок розташований у балці Вовчий Яр біля с.Пільна	1,950	1,950
	Шевелівське водосховище	13,200	2,472
	Матвіївське водосховище	25,500	25,500
	Уплатнівське водосховище	6,900	0,000
	Ставок на р. Карамушина біля с. Шевченкове	2,500	2,497
	Ставок, роз. у лівобережній балці р.Мокрий Мерчик біля с.Війтейки	0,950	0,949
	Забродівське водосховище	6,190	5,894
	Ставок, роз. у лівобереж. балці р.Мокрий Мерчик біля с. Тетющине	0,000	0,000
	*Ставок, роз. у балці В'язовий Яр	0,000	0,000
	Ставок, розтонн у лівобережній балці р. Стариця	0,000	0,000
	ставка № 1, роз. на р. Мерла біля с. Писарівка	5,200	4,960
	Ставок, розташований на р.Мерла біля с.Рясне	2,080	2,001
	Ставок № 2, розташований на р.Мерла біля с. Писарівка	2,900	2,900
	Ставок № 5, розташований на р. Мерла біля с.Рясне	0,000	0,000
	Ставок «Новий», розташований у с.Сінне	1,5300	1,527
	Вищесолоненське водоймище	8,540	8,540
	Верхній Старолюботинський ставок, розташований біля м. Люботин	7,710	7,308
	Ставок, розташований в ур. Кульма біля с.Бугроватка	0,590	0,525
	Ставок, роз. на р.Мокрий Мерчик біля с.Новий Мерчик	5,230	5,230
	Новомиколаївське водосховище	10,060	0,000
	Ставок, розташований на річці Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської та Савинської с/р	0,970	0,970
	Став Певний, розташований на р. Мерефа біля м. Люботин на території Люботинської м/р	0,210	0,210
	Ставок, розташований на правій притоці р. Мерчик у с.Хрущова Микитівка	0,200	0,188
	Ставок, розташований у лівобережній балці р.Рябинка біля с.Дмитрівка	2,850	2,775
	Ставок, розташований на р. Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської с/р	1,760	0,000
	Ставок, розташований на правобережній балці р. Великий Бурлук біля с. Новоселівка на території Великобурлуцької с/р	2,166	1,502
	Ставок, розташований на р.Березівка на території Полковомикиївської с/р Богодухівського р-ну	2,200	2,200
	Авангардівське водосховище, розташоване на р. Гнилиця біля с.Нова Гнилиця	1,569	1,424
	Ставок, розташований у лівобережній балці р.Велика Бабка біля с.Перемога на території Тернівської сільської ради	0,000	0,000
2020	Ставок на р. Бичок, розташований біля с.Василівка	48,000	30,204
	Олександрівське водосховище	43,100	37,075
	Водосховища на річці Братениця в с. Івано-Шийчине	48,130	47,43
	Ставок біля с.Куп'єваха	24,500	24,5
	Ставок на р.Березівка басейн р. Ворскла	12,020	7,616
	Богуславська водойма	37,900	0
	Першотравнева водойма	11,900	11,9
	Ставок №1 в с. Черемушна	5,485	4,885
	Ставок №2 біля с. Черемушна	9,030	8,024

1	2	3	4
	Великобурлуцьке водосховище	49,840	45,652
	Став «Приколотнянське водосховище»	16,800	15,718
	Водойма-охолоджувач Зміївської ТЕС оз.Лиман	176,000	176,104
	Рогозянське водосховище	72,800	71,9
	Ставок № 1 біля с. Вірнопілля	31,900	31,89
	Ставок № 4 біля с. Вірнопілля	15,000	15
	Ставок № 6 біля с. Вірнопілля	10,000	10
	Ставок біля с. Мала Комишуваха	13,000	13
	Ставок біля с. Комарівка	30,000	29,993
	Кам'янське водосховище	100,500	100,495
	Ковалівське водосховище	40,130	40,13
	Бідилівське водосховище	26,150	25,65
	Кобзівське водосховище	25,400	25,175
	Мирошниківське в-ще біля с.Мирошніківка	31,000	0
	Старовірівське в-ще	41,300	41,3
	Ставок № 1 біля с. Бахметівка	2,900	2,9
	Ставок № 2 біля с. Бахметівка	3,140	2,743
	Берекське в-ще	34,500	18,975
	Ставок в с.Верхній Бишкін	12,000	12
	Ставок на р.Орілька біля с. Кашпурівка	10,470	4,26
	Ставок роз.в урочищі Ростиня	6,120	6,12
	Ставок розташований біля с. Кутузівка.	8,000	6,55
	Муромське в-ще	47,130	44,495
	Трав'янське в-ще	63,760	61,553
	В'ялівське водосховище	62,660	42,1
	Ставок біля с. Стара Московка Коротичанської с/р	7,500	4,944
	Кулиничівський ставок	7,850	7,845
	Печенізьке водосховище	252,000	241,689
	Водосховище в с. Іванівка	32,000	31,9
	Ставок біля с.Старовірівка	9,170	6,878
	Ставок "Полковницький"	5,970	5,942
	Ставок "Полковницький-2"	6,260	6,241
	Ставок "Полковницький-3"	11,930	11,815
	Орільське (Орільківське) водосховище	72,520	11,8
	Старогниличанське водосховище	6,500	6,155
	Ставок розташований біля с. Троїцьке	4,060	4,051
	Ставок "Першотравневий"	4,430	4,156
	Лозовеньківське водосховище*	27,770	0
	Ставок №1 в с. Шийківка	3,020	2,956
	Ставок №2 в с. Шийківка	2,120	1,97
	Корбино-Іванівське водосховище	19,340	10,666
	Ставок, розташований біля с. Петропалівка	4,620	4,593
	Ставок, розташований на р. Гнилиця біля с. Стара Гнилиця	7,596	7,35
	Ставок розташований у балці Вовчий Яр біля с.Пільна	3,350	3,35
	Шевелівське водосховище	15,800	1,546
	Матвіївське водосховище	32,500	32,196
	Уплатнівське водосховище	13,700	13,615
	Ставок на р. Карамушина біля с. Шевченкове	4,700	4,436
	Ставок, роз. у лівобережній балці р.Мокрий Мерчик біля с.Війтейки	1,950	1,95
	Забродівське водосховище	14,810	14,2
	Ставок, роз. у лівобереж. балці р.Мокрий Мерчик біля с. Тетющине	1,950	1,95

1	2	3	4
	Ставок, роз. у балці В'язовий Яр	1,900	0
	Ставок, роз. у лівобережній балці р. Стариця	3,500	3,5
	ставка № 1, роз. на р. Мерла біля с. Писарівка	7,900	7,9
	Ставок, розташований на р. Мерла біля с. Рясне	3,090	3,048
	Ставок № 2, розташований на р. Мерла біля с. Писарівка	5,410	5,2
	Ставок № 5, розташований на р. Мерла біля с. Рясне*	3,200	0
	Ставок «Новий», розташований у с. Сінне	3,490	3,490
	Вищесолоненське водоймище	9,040	9,04
	Верхній Старолюботинський ставок, розташований біля м. Люботин*	8,230	0,996
	Ставок, розташований в ур. Кульма біля с. Бугроватка	1,350	1,234
	Ставок, роз. на р. Мокрий Мерчик біля с. Новий Мерчик	8,130	8,13
	Новомиколаївське водосховище	10,060	10,041
	Ставок, розташований на річці Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської та Савинської с/р	2,470	0
	Став Певний, розташований на р. Мерефа біля м. Люботин на території Люботинської м/р	2,010	2,010
	Ставок, розташований на правій притоці р. Мерчик у с. Хрущова Микитівка	1,200	1,200
	Ставок, розташований у лівобережній балці р. Рябинка біля с. Дмитрівка	3,750	3,723
	Ставок, розташований на р. Теплянка біля с. Морозівка на території Морозівської с/р	4,060	0
	Ставок, розташований на правобережній балці р. Великий Бурлук біля с. Новоселівка на території Великобурлуцької с/р	3,276	2,825
	Ставок, розташований на р. Березівка на території Полковомикитівської с/р Богодухівського р-ну	7,000	7
	Авангардівське водосховище, розташоване на р. Гнилиця біля с. Нова Гнилиця	3,439	3,268
	Ставок, розташований у лівобережній балці р. Велика Бабка біля с. Перемога на території Тернівської сільської ради	2,260	0
	Став площею 10,5 га на землях Богуславської сільської ради	0,650	0,645
	Став площею 10,75 га на землях Вікторівської сільської ради	0,900	0,777
	Ставок, розташований на річці Грушева та балці Водяна (басейн р. Орчик) біля с. Водяна Балка на території Минківської сільської ради *	2,330	0
	Воскресенівське водосховище Богодухівського району Харківської області	33,500	3,105

Примітка: * – Режим подано на скасування

Кількість виявлених фактів браконьєрства

Таблиця 45

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
1	2
2018 рік	1 076
2019 рік	1 121
2020 рік	1 071

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану дикої фауни і заходів, вжитих щодо охорони тваринного світу, у тому числі на виконання вимог міжнародних договорів України у галузі дикої фауни та рішень її керівних органів

Таблиця 46

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець /виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Моніторинг гніздової фауни горобиних і хижих птахів	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Дослідження проведено в межах НПП «Гомільшанські ліси», на території розширення Парку та у буферній зоні. Відмічено стабільну чисельність більшості видів.
Моніторинг птахів водно-болотного комплексу	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Відмічено стабільну чисельність гніздової фауни. У жовтні – листопаді 2020 року відмічено найбільше, за усі роки спостережень, скупчення крижнів – близько 250 особин на одній водоймі та найбільше скупчення чирянок малих – до 70 особин на одній водоймі. Це демонструє, з одного боку, що у 2020 році на заплавах водоймах НПП «Гомільшанські ліси» режим охорони був сприятливим для формування стабільних і великих скупчень качок, а з іншого, свідчить про зростання чисельності цих видів в регіоні.
Моніторинг успішності гніздування денних хижих птахів та сорокопудів	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Відмічено максимальні показники успішності гніздування сорокопудів та середні – денних хижих птахів. Детальні результати досліджень розміщені у Літописі природи.
Моніторинг чисельності коловодних видів «мисливської фауни» та куріпки сірої	–	НПП «Гомільшанські ліси»	Відмічено стабільну чисельність коловодних видів «мисливської фауни» та куріпки сірої в межах НПП «Гомільшанські ліси» та скорочення на прилеглих територіях (де дозволено мисливство).
Збереження та відновлення популяції сатурнії великої (<i>Saturnia pyri</i>)	–	НПП «Слобожанський»	Проведено дослідження нічних метеликів за допомогою приманювання на світло. Ведеться пошук організацій, де популяції сатурнії великої утримуються у штучних умовах для налагодження співпраці.
Підтримання оптимальної чисельності Оленеподібних	–	НПП «Слобожанський»	Проведено оцінку чисельності та територіального розподілу видів оленевих (Cervidae). Проведено оцінку придатності території НПП «Слобожанський» для проживання оленевих за методикою бонітування мисливських угідь.

1	2	3	4
Дослідження ссавців	–	НПП «Слобжанський», НПП «Дворічанський»	Проведено обстеження ділянок дубово-ясеневого лісу, остепнені ділянки та крейдяні схили. Головна увага була приділена картуванню та визначенню використання нір хижих ссавців – лисиці та борсука.
Моніторинг чисельності птахів крейдяних степів та виходів крейди	–	НПП «Дворічанський»	Результати щорічно публікуються у Літопису природи парку. Частина результатів опублікована у таких виданнях: 1. Банік М. Тренди змін чисельності фонових видів птахів схилів з виходами крейди у національному природному парку «Дворічанський» // Матеріали міжнар. зоол. конф. «Фауна України на межі ХХ-ХХІ ст. Стан і біорізноманіття екосистем природоохоронних територій», присвяч. 220 річниці від дня народження О. Завадського. м. Львів – смт Шацьк. 12-15 вересня 2019 р. – Львів: СПОЛОМ, 2019. – С. 32-34. 2. Vanik M.V. Breeding bird communities in hills with chalk outcrops in national nature park “Dvorichanskyi” // Вісн. Харківського нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. Сер. «Біологія». – 2017. – Вип. 28. – С. 110-115. 3. Vanik M.V. Trends and synchrony in fluctuations of the numbers of Whinchat (<i>Saxicola rubetra</i>) and European Stonechat (<i>S. rubicola</i>) in chalk steppe of North-eastern Ukraine // Вісн. Харківського нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. Сер. «Біологія». – 2019. – Вип. 32. – С. 45-51.

ХІ. Природно-заповідний фонд

На сьогоднішній день заповідний фонд Харківської області налічує 246 об'єктів (в тому числі: 13 – загальнодержавного значення, 233 – місцевого значення) загальною площею 74,844 тис. га, що становить 2,38% від загальної площі області.

Найбільший рівень заповідності має Печенізький район, який складає 23,5% від загальної площі району, на його території розташовано 5 об'єктів природно-заповідного фонду, загальною площею 10,98 тис. га. Вище середньообласного показника по рівню заповідності мають, також, наступні райони та міста:

- Зміївський – рівень заповідності становить 11,62%, налічується 12 об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на загальній площі 15,86 тис. га;

- Борівський – рівень заповідності складає 7,67%, налічується 6 об'єктів на площі 6,72 тис. га;

- Краснокутський – рівень заповідності 5,52%, налічується 17 об'єктів на площі 5,75 тис. га;

- м. Харків – 4,74%, налічується 16 об'єктів природно-заповідного фонду на площі 1,45 тис. га.

Найнижчий рівень заповідності мають наступні райони:

- Золочівський – 0,07%, на території якого розташовано 6 об'єктів природно-заповідного фонду на площі 0,06 тис. га;

- Лозівський – 0,08%, розташовано 7 об'єктів на площі 0,12 тис. га;

- Шевченківський – 0,10%, розташовано 6 об'єктів на площі 0,09 тис. га;

- Коломацький – 0,10%, розташовано 2 об'єкти на площі 0,03 тис. га;

- Харківський – 0,10%, розташовано 15 об'єктів на площі 0,14 тис. га.

Крім цього, нижче одного відсотка мають рівень заповідності у Сахновщинському, Куп'янському, Красноградському, Нововодолазькому, Богодухівському, Близнюківському, Валківському, Барвінківському, Кегичівському та Дергачівському районах.

З метою забезпечення збереження біорізноманіття в регіоні, в рамках виконання Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, в Харківській області проводиться робота з розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

У 2018 році за ініціативи обласної державної адміністрації введено до природно-заповідного фонду області три заповідні об'єкти, а саме:

- рішенням Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 886-VII створено ентомологічний заказник місцевого значення «Малорогозянський» в Золочівському районі Харківської області орієнтовною площею 14,1 га;

- рішенням Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 887-VII оголошено два об'єкти природно-заповідного фонду Харківської області: гідрологічний заказник місцевого значення «Вітрівський» в Балаклійському районі (орієнтовна площа 349,0 га) та ентомологічний заказник місцевого значення «Гаврилівський» в Борівському районі (орієнтовна площа 43,56 га).

У 2019 році розроблено матеріали щодо оголошення орнітологічного заказника місцевого значення «Петрівський» на землях ДП «Красноградське лісове господарство» в межах Красноградського району, орієнтовною площею 758 га.

Протягом 2020 року продовжувалось узгодження питання оголошення орнітологічного заказника місцевого значення «Петрівський» на території Красноградського району з ДП «Красноградське лісове господарство» та щодо створення гідрологічного заказника місцевого значення «Руськолозівський» на території Дергачівського району Харківської області.

Робота щодо збільшення природних територій та об'єктів заповідного фонду в Харківській області продовжується.

Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Таблиця 47

Рішення про резервування	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території*
1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник орнітологічний	328,0	Балаклійський район, біля с. Вільхуватка,	–
	Заказник загально – геологічний	23,0	Балаклійський район, біля с. Протопопівка	–
	Заказник ґрунтовий	50,0	Балаклійський район, біля с.Петрівське,	–
	Заказник палеонтологічний	96,6	Барвінківський район, біля с. М.Гаражівка	–
	Заказник ботанічний	256,0	Барвінківський район, біля с. Гаврилівка	–
	Заказник ентомологічний	156,0	Барвінківський район, біля с. Новобогданівка	–
	Заказник ботанічний	222,0	Барвінківський район, між с. Жовтневе, Данилівка і Мала Андріївка	–
	Заказник ботанічний	480,0	Барвінківський район, біля с. Новодмитрівка, Гусарівка	–
	Заказник ботанічний	667,0	Барвінківський район, біля с. Іллічівка і с.Барвінкове	–
	Заказник загально – геологічний	30,0	Барвінківський район, біля с. Велика Комишуваха	–
	Пам'ятка природи геологічна	2,0	Барвінківський район, між с.с. Велика Комишуваха та Гаражівка	–
	Заказник ботанічний	31,1	Близнюківський район, урочище Дягівське	–
	Заказник ботанічний	16,4	Близнюківський район, урочище Орлянське	–
	Заказник ботанічний	22,4	Близнюківський район, урочище Широчанське	–
	Заказник ботанічний	670,0	Близнюківський район, біля с.с. Самійлівка, Бубнове Перше, Широке	–
	Заказник ботанічний	226,0	Близнюківський район, біля с.с. Григорівка, Дмитрівка	–
	Заказник ботанічний	475,0	Близнюківський район, біля с. Криштопівка	–
	Заказник ботанічний	99,1	Близнюківський район, біля с. Бурбулатово	–
	Заказник гідрологічний	173,0	Близнюківський район, біля с. Семенівка	–
	Заказник орнітологічний	64,0	Борівський район, біля с. Підлиман	–
	Заказник ентомологічний	6,8	Борівський район, біля с. Гаврилівка	–
Заказник ентомологічний	7,2	Борівський район, біля с. Андріївка	–	
Заказник ботанічний	170,0	Борівський район, біля с. Островське	–	
Заказник ботанічний	100,0	Борівський район, біля с.с. Дружелюбівка, Ольгівка	–	
Заказник ботанічний	215,0	Борівський район, біля с. Гаврилівка	–	
Заказник ентомологічний	22,0	Богодухівський район, біля с. Полкова Микитівка	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ґрунтовий	23,0	Богодухівський район, біля с. Полкова Микитівка	–
	Заказник загально – зоологічний	15,0	Богодухівський район, біля с. Крисине	–
	Заказник ботанічний	3,0	Богодухівський район, біля с. Крисине	–
	Заказник ботанічний	30,0	Богодухівський район, Мерчанське л-во, ур. Байрак,	–
	Заказник орнітологічний	8,6	Богодухівський район, Мерчанське л-во урочище Лоханя, кв. 132, діл. 1-6	–
	Заказник ботанічний	3,0	Валківський район, біля с. Золочівське	–
	Пам`ятка природи ботанічна	20,0	Валківський район, Мерчанське л-во, кв. 73	–
	Заказник гідрологічний	37,0	Валківський район, біля с. Старий Мерчик	–
	Заказник гідрологічний	72,0	Валківський район, біля с.с. Високопілля	–
	Заказник гідрологічний	110,0	Валківський район, біля с. Іллюхівка	–
	Заказник ботанічний	30,0	Валківський район, біля с. Кузьмівка, с.Іллюхівка	–
	Пам`ятка природи	50,0	Валківський район, біля с. Огульці	–
	Заказник ентомологічний	3,5	Великобурлуцький район, урочище Титаренків ліс	–
	Заказник ентомологічний	5,3	Великобурлуцький район, біля селища Литвинівка	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Гнилиця	–
	Заказник ентомологічний	6,6	Великобурлуцький район, біля с. Малий Бурлук,	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, урочище Караван	–
	Заказник ентомологічний	2,5	Великобурлуцький район, урочище Розбита гора	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Волкове	–
	Заказник ентомологічний	8,0	Великобурлуцький район, біля с. Поягошино	–
	Заказник ентомологічний	3,9	Великобурлуцький район, біля с. Зінькіне	–
	Заказник ентомологічний	100,0	Великобурлуцький район, біля с. Манцівка	–
	Заказник ентомологічний	4,9	Великобурлуцький район, урочище Лисиця	–
	Заказник ентомологічний	6,4	Великобурлуцький район, біля с. Лозове	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Вороне	–
	Заказник ентомологічний	4,0	Великобурлуцький район, урочище Кругле	–
	Заказник ентомологічний	2,4	Великобурлуцький район, біля с. Сіроярське	–
Заказник ентомологічний	3,3	Великобурлуцький район, біля с. Берестки	–	
Заказник ботанічний	192,0	Великобурлуцький район, біля сел. Червона Хвиля та Зелений гай	–	
Заказник ботанічний	365,0	Великобурлуцький район, біля сел. Підсередне, Гнилиця, Гнилиця I	–	
Заказник гідрологічний	270,0	Великобурлуцький район, біля с. Гнилиця	–	
Заказник ботанічний	630,0	Великобурлуцький район, біля с.с. Рублене, Березняки, Артільне	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ентомологічний	130,0	Великобурлуцький район, біля с. Хатне	–
	Заказник ботанічний	156,0	Великобурлуцький район, біля с.с. Амбарне, Григорівка	–
	Заказник ентомологічний	140,0	Великобурлуцький район, Біля с.с. Комсомольське, Красноярське	–
	Заказник ботанічний	220,0	Великобурлуцький район, біля с. Мілове	–
	Заказник гідрологічний	50,0	Великобурлуцький район, біля с. Малий Бурлук	–
	Заказник ботанічний	441,0	Великобурлуцький район, біля селища Дорошенкове	–
	Заказник ґрунтовий	45,0	Вовчанський район, біля с. Лошакове	–
	Заказник ґрунтовий	10,0	Вовчанський район, біля с. Нестерне	–
	Заказник ботанічний	10,0	Вовчанський район, біля с. Графське	–
	Заказник ботанічний	101,7	Вовчанський район, Хоромлянське л-во, кв 95, 84, 94, 104, 105	–
	Заказник лісовий	900,0	Вовчанський район, Старосалтівське л-во	–
	Заказник ботанічний	89,2	Вовчанський район, біля с. Жовтневе	–
	Міждержавний заказник ландшафтний	4766,0	Вовчанський район, між с. Огірцеве, Стариця, Жовтневе л-во кв. 1-102	–
	Заказник ботанічний	56,9	Дворічанський район, біля с. Петро – Іванівка, урочище Іванівка	–
	Заказник ботанічний	125,8	Дворічанський район, урочище Новомлинськ	–
	Заказник ботанічний	159,0	Дворічанський район, урочище Корішне	–
	Заказник ентомологічний	30,7	Дворічанський район, урочище Бульбівка	–
	Заказник ботанічний	23,8	Дворічанський район, урочище Хрущівка	–
	Заказник ботанічний	17,1	Дворічанський район, урочище Крючка	–
	Заказник ботанічний	139,7	Дворічанський район, урочище Красне – I	–
	Заказник ботанічний	32,8	Дворічанський район, урочище Приоскілля	–
	Заказник ентомологічний	35,1	Дворічанський район, урочище Парнянське	–
	Заказник ботанічний	199,9	Дворічанський район, біля с.с. Тополі, Кам`янка	–
	Заказник ботанічний	36,2	Дворічанський район, урочище Кривеньке	–
	Заказник ботанічний	78,9	Дворічанський район, урочище Кармаличене	–
	Заказник ботанічний	32,5	Дворічанський район, біля с. Лозова	–
	Заказник ботанічний	8,0	Дворічанський район, урочище Коноплянівка	–
	Заказник ґрунтовий	190,0	Дворічанський район, біля с. Кам`янка	–
	Заказник ботанічний	410,0	Дворічанський район, біля с. Колодезне	–
	Заказник ботанічний	250,0	Дворічанський район, біля смт Дворічна	–
Заказник ландшафтний	1040,0	Дворічанський район, біля с.с. Колодезне, Петро – Іванівка	–	
Заказник ґрунтовий	65,0	Дворічанський район, біля смт Дворічна	–	
Заказник ґрунтовий	110,0	Дворічанський район, біля с. Колодезне	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ботанічний	266,0	Дергачівський район, урочище Угор	–
	Заказник ґрунтовий	70,0	Дергачівський район, біля с.с. Кудайівка, Гаптівка	–
	Заказник ентомологічний	59,0	Дергачівський район, урочище Велика Яруга	–
	Заказник ґрунтовий	105,0	Дергачівський район, біля селища Слатне	–
	Пам'ятка природи ботанічна	14,7	Дергачівський район, Південне л-во, кв 138, 137	–
	Заказник гідрологічний	1070,0	Зачепилівський район, біля с.с. Сомівка, Займанка, Лиманівка	–
	Заказник гідрологічний	5000,0	Зачепилівський район, біля с.с. Нове – Пекельне, Можарове	–
	Загальнодержавний заказник гідрологічний	400,0	Зачепилівський район, біля с. Залінійне	–
	Заказник ботанічний	100,0	Зміївський район, біля с. Шелудьківка	–
	Гомільшанський природний національний парк	5000,0	Зміївський район, біля с.с. Гайдари, Велика Гомільша, Черкаський Бишкін	–
	Загальнодержавний заказник загально зоологічний	900,0	Зміївський район, від с. Шелудьківка до смт Комсомольське та Лиман	–
	Загальнодержавний заказник	1326,0	Зміївський район, між с.с. Задонецьке, Черкаський Бишкін	–
	Заказник ґрунтовий	120,0	Зміївський район, біля с. Зидьки	–
	Пам'ятка природи ботанічна	27,6	Зміївський район, Задонецьке л-во, кв 72, 73	–
	Загальнодержавний заказник ландшафтний	2250,0	Зміївський район, Мохначанське л-во, кв 21, 24-30, 36-41, 47-51, 57-59, Скрипаївське л-во, кв 1-3,10-15,23-29,37-46, біля с.с. Мохнач та Лісове	–
	Заказник ботанічний	1,0	Зміївський район, біля с. Пролетарське	–
	Заказник лісовий	150,0	Зміївський район, урочище Бірки, Рокитянське л-во,	–
	Загальнодержавний заказник гідрологічний	2000,0	Зміївський район, від с. Тимченки до с. Чемужівка	–
	Пам'ятка природи ботанічна	0,2	Золочівський район, біля с. Сквородинівка	–
	Заказник орнітологічний	30,0	Золочівський район, біля с. Феськи	–
	Заказник гідрологічний	52,0	Золочівський район, біля с. Цупівка	–
	Заказник гідрологічний	170,0	Золочівський район, біля с. Рясне	–
	Загальнодержавний заказник ландшафтний	26000,0	Ізюмський район, Ізюмський ДЛГ	–
	Заказник загально геологічний	25,0	Ізюмський район, біля с. Кам'янка	–
	Заказник ботанічний	550,0	Ізюмський район, біля с. Бугайівка	–
	Заказник ботанічний	86,0	Ізюмський район, Придонецьке л-во, кв.466, 425-427	–
	Заказник загально геологічний	10,0	Ізюмський район, біля с. Донецьке	–
Заказник загально геологічний	78,0	Ізюмський район, біля с. Кам'янка	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ботанічний	88,0	Кегичівський район, біля с. Калюжине	–
	Заказник ентомологічний	57,5	Кегичівський район, біля с. Шевченкове	–
	Заказник ентомологічний	17,1	Кегичівський район, біля с. Медведівка	–
	Заказник ентомологічний	31,8	Кегичівський район, урочище Водокачка	–
	Заказник орнітологічний	88,0	Кегичівський район, біля с. Власівка	–
	Заказник ботанічний	1126,0	Кегичівський район, біля с.с. Парасковія, Комунарівка, Калюжине	–
	Заказник гідрологічний	109,0	Кегичівський район, біля с. Коханівка	–
	Заказник ботанічний	170,0	Кегичівський район, біля с. Олександрівка	–
	Заказник ботанічний	3,7	Коломацький район, біля с. Григорівка	–
	Заказник гідрологічний	6,9	Краснокутський район, біля с. Чернечина	–
	Заказник гідрологічний	1,0	Краснокутський район, біля с. Любівка	–
	Пам'ятка природи комплексна	5,0	Краснокутський район, біля с.Городне	–
	Пам'ятка природи комплексна	2,0	Краснокутський район, Пархомівське лісництво	–
	Заказник загально зоологічний	50,0	Краснокутський район, від с.Чернечина до с.Капранське	–
	Заказник загально зоологічний	33,0	Краснокутський район, Володимирівське л-во кв.33	–
	Заказник ботанічний	20,0	Краснокутський район, урочище Лаврики	–
	Загальнодержавний заказник лісовий	3000,0	Краснокутський район, Володимирське л-во, урочище Володимирська дача	–
	Пам'ятка природи ботанічна	19,0	Краснокутський район, Шарівське л-во, кв.28	–
	Заказник ботанічний	308,0	Краснокутський район, с.Каплунівка	–
	Заказник ботанічний	164,0	Краснокутський район, біля с. Пархомівка	–
	Заказник ботанічний	30,0	Куп'янський район, Біля с. Орлянка	–
	Заказник загально зоологічний	48,6	Куп'янський район, урочище Липове	–
	Заказник ботанічний	290,0	Куп'янський район, біля с. Осадькове	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Куп'янський район, урочище Карпівський ліс	–
	Заказник ботанічний	25,2	Куп'янський район, біля с. Калинове	–
	Заказник ентомологічний	14,3	Куп'янський район, біля с. Тищенківка	–
	Заказник загально зоологічний	25,5	Куп'янський район, біля с. Дорошівка	–
	Заказник ґрунтовий	68,0	Куп'янський район, біля с.Сеньок	–
	Заказник ботанічний	6,0	Куп'янський район, біля с. Нечволодівка	–
	Заказник ботанічний	30,0	Куп'янський район, біля с. Кислівка	–
Заказник ботанічний	360,0	Куп'янський район, біля с. Миколаївка	–	
Заказник ентомологічний	160,0	Куп'янський район, біля с. Цибівка	–	
Заказник ботанічний	150,0	Куп'янський район, біля с. Кругляківка до кордону з Луганською обл.	–	
Заказник ентомологічний	7,0	Лозівський район, біля с. Миколаївка, балка	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»			Благовіщенська	
	Заказник загальногеологічний	10,0	Лозівський район, біля с. Смирнівка	–
	Заказник орнітологічний	420,0	Нововодолазький район, біля с. Старовірівка	–
	Заказник загально зоологічний	55,0	Нововодолазький район, біля с. Вільхуватка, Ватутіне	–
	Заказник ботанічний	40,0	Нововодолазький район, біля с. Федорівка	–
	Заказник орнітологічний	156,0	Нововодолазький район, біля с. Парасковія	–
	Заказник ботанічний	103,0	Нововодолазький район, біля с. Охоче	–
	Заказник ботанічний	163,0	Нововодолазький район, біля с. Ліпкуватівка	–
	Заказник ентомологічний	4,0	Первомайський район, урочище «Горіле»	–
	Заказник ентомологічний	8,0	Первомайський район, біля с.с.Отрадове, Петрівка, балка Заяча	–
	Заказник ботанічний	28,0	Первомайський район, біля с. Єфремівка	–
	Заказник ботанічний	100,0	Первомайський район, околиці с. Берека	–
	Заказник ботанічний	330,0	Первомайський район, біля с. Верхній Бишкін	–
	Заказник загальногеологічний	95,0	Первомайський район, біля с. Верхній Бишкін	–
	Заказник ботанічний	643,0	Первомайський район, біля с.с.Єфремівка, Верхня Орілька	–
	Заказник ботанічний	89,0	Первомайський район, біля с. Берека – 1	–
	Ландшафтний регіональний парк	4000,0	Печенізький район, між с.с.Мартова, Артемівка, Борщова	–
	Заказник загальногеологічний	20,0	Сахновщинський район, біля с. Дубові Гряди	–
	Заказник гідрологічний	1400,0	Сахновщинський район, біля с.с. Вел.Чернещина, Мал.Бучки	–
	Заказник ботанічний	34,8	Харківський район, Мерефянське л-во, кв.78, 101	–
	Заказник ботанічний	30,0	Харківський район, біля с.с. Тимченки, Миргород	–
	Заказник ботанічний	31,5	Харківський район, біля с. Буди, урочище Муховате	–
	Заказник ботанічний	150,0	Харківський район, біля с. Бездлюдівка	–
	Заказник ботанічний	300,0	Харківський район, Бабаївське л-во, кв.16, 17, 18, 20	–
	Заказник ботанічний	150,0	Харківський район, Бабаївське л-во, кв.49, 50	–
	Заказник ботанічний	300,0	Харківський район, Мерефянське л-во, кв.49, 50, 55, 56, 57, 62, 63	–
	Заказник ботанічний	61,0	Харківський район, Мерефянське л-во, кв .72, 73, 74	–
Загальнодержавний заказник гідрологічний	400,0	Харківський район, біля с. Мерефа	–	
Заказник загально-геологічний	70,0	Харківський район, між с.с. Липці і Руські Тишки	–	
Заказник ботанічний	65,0	Чугуївський район, біля с. Кицівка	–	
Заказник ботанічний	71,6	Чугуївський район, Кочетоцьке л-во, а.кв.209, 210, 211, 229	–	
Заказник ботанічний	214,5	Чугуївський район, Печенізьке л-во, кв. 44, 45, 46	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник загально-геологічний	40,0	Чугуївський район, біля с. Кам'яна Яруга	–
	Пам'ятка природи ботанічна	20,0	Шевченківський район, біля с. Шишківка	–
	Заказник ентомологічний	13,4	Шевченківський район, біля с. Крейдянка	–
	Заказник ботанічний	5,0	Шевченківський район, біля с. Василенкове	–
	Пам'ятка природи ботанічна	4,6	Шевченківський район, біля с. Оградне	–
	Заказник ботанічний	5,0	Шевченківський район, біля с. Старовірівка	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Шевченківський район, біля с. Кравцівка	–
	Заказник ботанічний	4,0	Шевченківський район, біля с. Безмятежне	–
	Заказник ботанічний	7,0	Шевченківський район, біля с. Раївка	–
	Заказник ботанічний	430,0	Шевченківський район, біля с.с. Сподобівка, Дуванка, Федорівка	–
	Заказник ботанічний	360,0	Шевченківський район, між с.с. Новий Бурлук, Аркадівка	–
	Ботанічний сад	60,0	м. Харків, Павлово Поле, Саржин Яр, нова територія ботанічного саду	–
	Пам'ятка природи ботанічна	3,0	м. Харків, біля с. Залютине	–
	Заказник лісовий	76,0	м. Харків, Сосновий бір (Григорівський бір)	–
	Гідрологічний заказник «Леб'язі озера»	500,0	Балаклійський район, с. Мілове, Балаклійський лісгосп, Високобірне лісництво, а. 111-119	–
	Загальнозоологічний заказник «Норцівський»	20,0	Балаклійський район, с. Норцівка, Балаклійський лісгосп, Норцівське лісництво, кв. 53	–
	Орнітологічний заказник «Бригадирівський»	300,0	Балаклійський район, с. Бригадирівка	–
	Гідрологічний заказник «Новопавлівський»	180,0	Близнюківський район, с. Новопавлівка	–
	Гідрологічний заказник «Волохівський»	87,0	Вовчанський район, с. Волохівка	–
	Гідрологічний заказник «Ізбицький»	50,0	Вовчанський район, с. Ізбицьке	–
	Ботанічний заказник «Петрівський»	310,0	Вовчанський район, с. Петрівське	–
	Ботанічний заказник «Хотімлянський»	200,0	Вовчанський район, с. Хотімля	–
Гідрологічний заказник «Довгий»	782,0	Дворічанський район, між сел. Красне Перше та Новомлинське	–	
Гідрологічний заказник «Дворічний Кут»	115,0	Дергачівський район, с. Дворічний Кут	–	
Гідрологічний заказник	50,0	Дергачівський район, с. Руська Лозова	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	«Руськолозівський»			
	Орнітологічний заказник «Вільховий»	20,0	Дергачівський район, Данилівський лісгосп, Липецьке лісництво, кв. 67-74	–
	Орнітологічний заказник «Скалонівський»	400,0	Зачепилівський район, с. Скалонівка	–
	Орнітологічний заказник «Зачепилівський»	500,0	Зачепилівський район, між смт Зачепилівка та Леб'яже	–
	Орнітологічний заказник «Рунівщинський»	330,0	Зачепилівський район, с. Рунівщина	–
	Орнітологічний заказник «Сухий Лиман»	200,0	Зміївський район, с. Лиман	–
	Гідрологічний заказник «Снігівський»	60,0	Золочівський район, с. Сніги	–
	Ландшафтний заказник «Яремівський»	900,0	Ізюмський район, с. Яремівка, Ізюмський район, Студенецьке лісництво, кв. 135,136,142-144,148-152	–
	Іхтіологічний заказник «Студенецький»	10,0	Ізюмський район, с. Студенок	–
	Ботанічний заказник «Шляховий»	60,0	Коломацький район, с. Шляхове	–
	Ботанічний заказник «Петрівський»	500,0	Красноградський район, с. Петрівка	–
	Гідрологічний заказник «Пристін»	1000,0	Куп`янський район, між ага. Петрівка та Пристін	–
	Гідрологічний заказник «Сеньківський»	200,0	Куп`янський район, с. Сенькове	–
	Орнітологічний заказник «Миролобівський»	608,0	Лозівський район, с. Миролобівка	–
	Гідрологічний заказник «Староводолазький»	40,0	Нововодолазький район, с. С.Водолага	–
	Гідрологічний заказник «Красивий»	400,0	Первомайський район, між с. Михайлівка та с. Красиве	–
	Ботанічний заказник «Булацелівський»	25,0	Первомайський район, с. Булацелівка	–
	Ботанічний заказник «Олексіївський»	15,0	Первомайський район, с. Олексіївський	–
	Гідрологічний заказник «Андріївський»	180,0	Сахновщинський район, с. Андріївка	–
	Ботанічний заказник «Тернівський»	52,0	Харківський район, с. Тернова	–
Ботанічний заказник	86,0	Харківський район, с. Борщова	–	

1	2	3	4	5
ішення Харківської обласної ради II сесії XXIV скликання від 21.05.2002 «Про затвердження Програми формування національної екологічної мережі в області на 2002-2015 роки»	«Борщівський»			
	Орнітологічний заказник «Бригадирівський»	75,3	Чугуївський район, с. Бригадирівка	–
	Ботанічний заказник «Леб`яже»	355,0	Чугуївський район, с. Леб`яже	–
	Ландшафтний заказник «Пісковий»	800,0	Чугуївський район, в\ч А 2280	–
	Орнітологічний заказник «Гетьманівський»	230,0	Шевченківський район, с. Гетьманівка	–
	Ботанічний заказник «Великобурлуцька заплава»	30,0	Шевченківський район, с. Аркадівка	–
	Ботанічний заказник «Безмятежний»	25,0	Шевченківський район, с. Безмятежне	–

Примітка: *-актуальна інформація відсутня через постійні зміни користувачів земельних ділянок

Розподіл територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) за їх значенням, категоріями та типами
(станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 48

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ									% площі окремих категорій до загальної площі ПЗФ
	загальнодержавного значення			місцевого значення			разом			
	кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		
		усього	у тому числі надана в постійне користування		усього	у тому числі надана в постійне користування		усього	у тому числі надана в постійне користування	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	3	22 690,0	9 280,1	-	-	-	3	22 690,0	9 280,1	94,6
Регіональні ландшафтні парки	-	-	-	7	20 544,33	37,7	7	20 544,33	37,7	-
Заказники, усього	3	1 038,0	X	170	37 613,82	X	173	38651,82	X	4,33
у тому числі:										
ландшафтні	-	-	X	14	26 328,77	X	14	26 328,77	X	-
лісові	-	-	X	9	3 207,1	X	9	3 207,1	X	-
ботанічні	1	185,0	X	51	3 169,99	X	52	3 346,19	X	0,77
загальнозоологічні	2	853,0	X	5	1 292,4	X	7	2 145,4	X	3,56
орнітологічні	-	-	X	7	787,9	X	7	787,9	X	-
ентомологічні	-	-	X	65	652,46	X	65	652,46	X	-
іхтіологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
гідрологічні	-	-	X	18	2 160,6	X	18	2 160,6	X	-
загальногеологічні	-	-	X	1	14,6	X	1	14,6	X	-
палеонтологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
карстово-спелеологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
Пам'ятки природи, усього	-	-	X	44	645,9	X	44	645,9	X	-
у тому числі:										
комплексні	-	-	X	2	176,3	X	2	176,3	X	-
ботанічні	-	-	X	38	455,2	X	38	455,2	X	-
зоологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
гідрологічні	-	-	X	4	14,4	X	4	14,4	X	-
геологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
Заповідні урочища	-	-	X	9	2 537,2	X	9	2 537,2	X	-
Ботанічні сади	1	41,9	41,9	1	13,25	-	2	55,15	41,9	0,17
Дендрологічні парки	1	22,8	-	1	51,5	-	2	74,3	-	0,1
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	4	169,9	-	1	10,8	-	5	180,7	-	0,71
Зоологічні парки	1	22,0	14,96	-	-	-	1	22,0	14,96	0,09
РАЗОМ	13	23 984,6	-	233	61416,8	-	246	74 843,56	-	100

Примітка: * – територія ландшафтного заказника місцевого значення «Печенізький» площею 365,7 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Печенізьке поле». Території загальнозоологічного заказника загальнодержавного значення «Катеринівський» площею 527,0 га, загальнозоологічного заказника «Бурлуцький» площею 326,0 га, заповідного урочища «Божкове» площею 79,0 га, частини заповідного урочища «Дігтярне» площею 95,0 га входять до складу регіонального ландшафтного парку «Великобурлуцький степ». Частина ландшафтного заказника «Гомільшанська лісова дача», площею 7962,0 га входить до складу національного природного парку «Гомільшанські ліси». Лісовий заказник місцевого значення «Володимирівська дача», площею 699,0 га входить до складу національного природного парку «Слобожанський». Ботанічні заказники місцевого значення «Конопляне», площею 315,9 га та «Червоний», площею 49,8 га входять до складу національного природного парку «Дворічанський». Територія ботанічного заказника місцевого значення «Борівський» площею 18,0 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Червонооскільський»; ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Помірки» площею 120,4 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Сокольники-Помірки».

Динаміка структури природно-заповідного фонду

Таблиця 49

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2018 року		На 01.01.2019 року		На 01.01.2020 року		На 01.01.2021 року	
	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	кількість, од.	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	3	22 690,0	3	22 690,0	3	22 690,0	3	22 690,0
Регіональні ландшафтні парки	7	20 544,33	7	20 544,33	7	20 544,33	7	20 544,33

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Заказники загальнодержавного значення	3	1 038,0	3	1 038,0	3	1 038,0	3	1 038,0
Заказники місцевого значення	167	37 207,16	170	37 613,82	170	37 613,82	170	37 613,82
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	-	-	-	-	-	-	-	-
Пам'ятки природи місцевого значення	44	645,9	44	645,9	44	645,9	44	645,9
Заповідні урочища	9	2 537,2	9	2 537,2	9	2 537,2	9	2 537,2
Ботанічні сади загальнодержавного значення	1	41,9	1	41,9	1	41,9	1	41,9
Ботанічні сади місцевого значення	1	13,25	1	13,25	1	13,25	1	13,25
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	1	22,8	1	22,8	1	22,8	1	22,8
Дендрологічні парки місцевого значення	1	51,5	1	51,5	1	51,5	1	51,5
Зоологічні парки загальнодержавного значення	1	22,0	1	22,0	1	22,0	1	22,0
Зоологічні парки місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	4	169,9	4	169,9	4	169,9	4	169,9
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	1	10,8	1	10,8	1	10,8	1	10,8
РАЗОМ	243		246		246		246	
Фактична площа ПЗФ *	-	74 436,9	-	74 843,56	-	74 843,56	-	74 843,56
% фактичної площі ПЗФ від площі адміністративно-територіальних одиниць	-	2,37	-	2,38	-	2,38	-	2,38

Примітка: * – сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ.

Водно-болотні угіддя міжнародного значення*

Таблиця 50

Кількість, од.	Усього, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
-	-	-

Примітка: * – на території Харківської області відсутні водно-болотні угіддя міжнародного значення.

ХІІ. Формування екологічної мережі

Природні ландшафти спостерігаються майже на 30,4% території Харківщини. У найменш зміненому вигляді вони збереглися на землях, зайнятих лісами, чагарниками, болотами, на відкритих землях, площа яких становить лише 14,6% території області. Таким чином, можна вважати, що стан, близький до притаманного природного, мають тільки ці території, і вони можуть бути віднесені до регіональної системи екомережі.

Формування екомережі на Харківщині проводилось згідно з Програмою формування національної екологічної мережі в області на 2002 - 2015 роки, яка затверджена рішенням Харківської обласної ради від 21.05.2002 року (зі змінами). В рамках зазначеної Програми науково-дослідною установою «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» розроблено проєкт схеми регіональної екомережі Харківської області.

До складу регіональної екомережі Харківської області, за інформацією НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем», належать територіальні структури загальнодержавного та місцевого значення, які є складовими місцевих схем формування екомережі.

Територіальні структури загальнодержавного значення

- **Екорегіон** – Придонецький, розташований у долині р. Сіверський Донець.
- **Екокоридори:**
  - широтний: Галицько-Слобожанський (лісостеповий) проходить долинами рр. Мерла, Мерчик, Черемушна, Мжа, Сіверський Донець, Великий Бурлук, Нижня Дворічна та Оскіл;
  - меридіональний: Сіверсько-Донецький – включає заплавні луки, чагарники, сіножаті, схиліві землі з незначним рослинним покривом, ліси, водні об'єкти.

Територіальні структури місцевого значення

- **Екокоридори:**
  - Природного походження:
    - Орільський – долина р. Оріль;
    - Оскільський – долина р. Оскіл;
    - Берестовий – долина р. Берестова;
    - Самарський – долина р. Самара;
    - Берецький – долина р. Берека;
    - Балаклійсько-Синихінський – долини рр. Волоська Балаклійка та Синиха;
    - Удянський – долина р. Уди.
  - Штучного походження: лісосмуги вздовж залізниць.

Складові структурних елементів екологічної мережі,
в розрізі одиниць адміністративно-територіального устрою регіону,
відповідно до розробленого НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем»
проекту схеми регіональної екологічної мережі Харківської області

Таблиця 51

№ з/п	Одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Загальна площа, тис. га	Загальна площа екомережі, тис. га	Складові елементи екомережі, тис. га											
				об'єкти ПЗФ	водно-болотні угіддя	ліси та інші відкриті лісові площі	пасовища, сіножаті	прибережні захисні смуги	відкриті заболочені землі	курортні та лікувально-оздоровчі території	рекреаційні території	землі під консервацію	відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	водоохоронні зони	радіоактивно забруднені землі, що не використовуються в господарстві
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Балаклійський район	198,644	26,9741	8,038	18,9361		-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Барвінківський район	136,452	3,8459	0,519	3,3266		-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Близнюківський район	138,01	2,4437	0,421	2,0227		-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Богодухівський район	116,03	3,0165	0,350	2,6670		-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Борівський район	87,533	16,1973	6,716	9,4806		-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Валківський район	101,053	1,5391	0,339	1,2006		-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Великобурлуцький район	122,08	9,5474	2,592	6,9553		-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Вовчанський район	188,861	13,8277	4,480	9,3474		-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Дворічанський район	111,235	8,6169	3,537	5,0797		-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Дергачівський район	90,006	1,5365	0,811	0,7256		-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Зачепилівський район	79,396	6,6318	1,378	5,2542		-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Зміївський район	136,465	23,9627	15,862	8,1004		-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Золочівський район	96,862	4,2123	0,065	4,1471		-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Ізюмський район	155,344	12,5138	3,194	9,3204		-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Кегичівський район	78,25	0,4124	0,537	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
16	Коломацький район	32,954	-	0,032	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Красноградський район	98,513	6,2403	0,170	6,0703	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Краснокутський район	104,08	6,6987	5,748	0,9508	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Куп'янський район	128,031	6,6263	0,174	6,4520	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Лозівський район	140,353	10,3742	0,115	8,9231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Нововодолазький район	118,274	1,8192	0,343	1,4760	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Первомайський район	119,444	4,1592	2,243	1,9167	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Печенізький район	46,748	27,904	10,985	16,9191	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Сахновщинський район	116,991	4,5081	0,148	4,3601	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Харківський район	140,342	4,1771	0,138	4,0387	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Чугуївський район	114,861	7,303	4,135	3,1679	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Шевченківський район	97,741	4,5901	0,094	4,4963	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	м. Ізюм	4,074	-	0,176	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	м. Куп'янськ	3,343	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	м. Лозова	1,806	-	0,052	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	м.Первомайський	3,083	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	м. Харків	30,604	0,5	1,452	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	м. Чугуїв	1,277	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	м. Люботин	3,113	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Харківська область	3 141,85	220,178	74,844	145,334	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Переліки територій та об'єктів екологічної мережі*

Таблиця 51.1

№ з/п	Серійний номер	Назва	Назва органу, дата прийняття та № рішення про включення території та об'єкта до переліку	Місце розташування	Площа, га	Обліковий/кадастровий номер та цільове призначення	Власник (користувач) земельної ділянки
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Загальнодержавного значення							
Ключові							
1.	б/н	Національний природний парк «Гомільшанські ліси»	Указ Президента України від 06.09.2004 № 1047/2004	с. Коробів Хутір, с. Задонецьке, с. Гомольша Зміївського	14314,8	-	Державне агентство лісового господарства України, Харківське обласне

1	2	3	4	5	6	7	8
				району; с. Нижньобишків, с. Гайдари Первомайського району Харківської області			управління лісового господарства, дирекція НПП «Гомільшанські ліси», землекористувачі та землевласники
2.	б/н	Національний природний парк «Слобожанський»	Указ Президента України від 11.12.2009 № 1047/2009	Краснокутський район Харківської області	5244	-	Дирекція НПП «Слобожанський» (згідно з охоронним зобов'язанням до передачі земель у постійне користування парку ДП «Гутянське лісове господарство»)
3.	б/н	Національний природний парк «Дворічанський»	Указ Президента України від 11.12.2009 № 1044/2009	с. Кам'янка, с. Тополі Дворічанського району Харківської області	3131,2	-	Дирекція НПП «Дворічанський», землекористувачі та землевласники
4.	б/н	Загально зоологічний заказник «Катеринівський»	Постанова РМ УРСР від 19.04.1977 № 198	с. с. Катеринівка, Андріївка Великобурлуцького району	527		ТОВ «Катеринівка»-318 га ПСП «Малинівка»-209 га
5.	б/н	Загально зоологічний заказник «Бурлуцький»	Постанова РМ УРСР від 19.04.1977 № 198	смт Великий Бурлук с. с. Горяне, Катеринівка Великобурлуцького району	326		Великобурлуцька селешна рада – 66,2 га; ТОВ «Катеринівка» - 107 га; ПСП «Маяк» - 152,8 га
6.	б/н	Ботанічний заказник «Вовчанський»	Указ Президента України від 10.12.1994 № 750/94	с. с. Мала Вовча, П Жовтневе, Волохівка, Землянки, Нестерне, Охрімівка Вовчанського району	185		Вовчанська районна державна адміністрація
7.	б/н	Парк Пам'ятка природи Садово-паркового мистецтва «Шарівський парк»	Постанова Ради Міністрів від 29.01.1960 № 105	Обласний туберкульозний санаторій «Шарівка», смт Шарівка-1 Богодухівського району	39,3		Обласний туберкульозний санаторій «Шарівка»
8.	б/н	Парк Пам'ятка природи садово-паркового мистецтва «Старомерчанський парк»	Постанова Держкомекології від 30.08.1990 № 18	смт Старий Мерчик Валківського району	69		Управління містобудування та архітектури Харківської обласної державної адміністрації

1	2	3	4	5	6	7	8
9.	б/н	Парк Пам'ятка природи садово-паркового мистецтва «Краснокутський парк»	Постанова Держкомекології від 30.08.1990 № 18	смт Краснокутськ Краснокутського району	13,6		Краснокутський науково-дослідний центр садівництва інституту садівництва ААНУ
10.	б/н	Парк Пам'ятка природи Садово-паркового мистецтва «Наталівський парк»	Постанова Держкомекології від 30.08.1990 № 18	с. Володимирівка Краснокутського району	48		Обласний туберкульозний санаторій «Володимирівський»
11.	б/н	Харківський зоопарк	Постанова РМ УРСР від 22.07.1983 №311	м. Харків вул. Сумська, 35	22		Харківський міськвиконком, дирекція Харківського зоопарку
12.	б/н	Дендрологічний парк Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва	Постанова РМ УРСР від 22.02.1991 № 33	с. Рогань Харківського району	22,8		Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
13.	б/н	Ботанічний сад Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна	Указ Президента України від 09.12.1998 № 1341\98	м. Харків вул.Клочківська,52, вул. Отакара Яроша,24	41,9		Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
Буферні							
-	-	-	-	-	-	-	-
Сполучні							
-	-	-	-	-	-	-	-
Відновлювальні							
-	-	-	-	-	-	-	-
II. Місцевого значення							
Ключові							
1.	б/н	Регіональний ландшафтний парк «Печенізьке поле»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999; Рішення Харківської обласної ради від 19.12.2013 № 919-VI змінні межі РЛП	с. с. Мартова, Артемівка, Борщова Печенізького району; Печенізьке лісництво ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство» кв. 146, 149, 150 (вид.41,42)	5166,13		Еко-Агрофірма «Фауна»

1	2	3	4	5	6	7	8
2.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Великобурлуцький степ»	Рішення Харківської обласної ради від 27.06.2000	смт Великий Бурлук, с. Катеринівка, Червона хвиля, Шипувате, Андріївка, Горяне, Плоске Великобурлуцького району; Великобурлуцьке лісництво кв.кв 79-82, 89 (вид. 1-12), 130-132, 138, 159	2042,6		Шипуватська сільська рада-77га; Великобурлуцька селтщина рада 81,1га; ПСП "Маяк"-137,9 га; ТОВ"Катеринівка" - 590,5 га; ПСП"Нива" -160 га; ДПДГ"Червона хвиля" - 192,9 га; ПСП"Малинівка" - 403,8 га; ДП"Купянське лісове господарство"-399,4 га
3.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Ізюмська лука»	Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2003; Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2005 змінені межі РЛП	Балаклійський район: Петрівське лісництво кв.кв.140-143, 148-152, 164, 165, 169, 186, 188, 213-215, 242, 273, 274; Завгороднівське лісництво кв.кв. 323, 324, 365, 366, 406, 407, 449, 604-623; Ізюмський район: Завгороднівське лісництво кв.624-632; Піщанське лісництво кв.582-587; Придонецьке лісництво кв.554-561, 574-576, 581; Петрівське лісництво кв.144-147, 153-157, 170, 171; Ізюмське ліс-цтво кв.158-163	5002		ДП «Ізюмське лісове господарство»
4.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Парк дикої природи «Ольхова балка»	Рішення Харківської обласної ради від 29.01.2009 № 1098-V	Дергачівський район	465,5		Квартирно-експлуатаційний відділ м. Харкова Збройних сил України
5.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Сокольники-Помірки»	Рішення Харківської обласної ради від 30.08.2012 № 518-VI	м.Харків, СКП "Харківзеленбуд" Лісопаркове господарство (776,4 га) кв.1, 2, 4, 5, 8-10, 11 (вид.1, 2 частонн, 4-6 частонн, 7, 9), 16, 17, 18 (вид.1, 5-13), 23, 24, 25 (вид.1-	1104.6		Спеціалізоване комунальне підприємство "Харківзеленбуд" Харківської міської ради, Данилівський дослідний держлісгосп УкрНДІЛГА ім.Г.М.Висоцького

1	2	3	4	5	6	7	8
				3, 10-13, 15), 29, 30, 31 (вид.1-4, 9-12), 35-37, 42-45, 48-51; Данилівський дослідний держлісгосп УкрНДЛГА ім.Г.М.Висоцького Дергачівське лісництво (328,2 га) кв. 364 (вид.1, 3-5), 365-366, 367 (вид.2, 3), 368-375			
6.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Червонооскільський»	Рішення обласної ради від 23.12.2010 № 56-VI	Борівський район, Червонооскільське водосховище-4000,0га, ДП"Куп'янське лісове господарство" Борівське лісництво (2623га)	6623		Борівська районна державна адміністрація, ДП «Куп'янське лісове господарство»
7.	б/н	Регіонально ландшафтний парк «Фельдман-Екопарк»	Рішення Харківської обласної ради від 20.06.2013 № 762-VI та від 29.08.2013 № 826-VI	Дергачівський район, поблизу с.Лісне, Південне лісництво кв.95 (крім вид.6), та частково кв.85 (вид.8, 11-20, 23), 86 (вид.4), 103 (вид.2,-4), 104 (крім вид.2,5), 105 (крім вид. 7), 106 (вид.11, 12, 16), 116 (вид. 2,3), 117 (вид.1,7,9), з вилученням Південне лісництво кв.152, 104 (вид.2), кв.95 (вид.6), кв 105 (вид.2)	140,5		ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція», табір відпочинку «Юність», ТОВ «Оздоровчий комплекс «Сонячна галявина», ТОВ «Лісова Галявина»
8.	б/н	Ландшафтний заказник «Синичинський»	Рішення Харківської обласної XIII сесії VII скликання від 07.12.2017 № 606-VII	Ізюмський район Студеноцьке лісництво кв.130 (вид. 22, 25, 26, 27, 30), кв. 131 (вид. 24, 25, 27, 28, 29), кв. 132 (вид. 21, 22), кв. 135, 136, 137 (вид. 4, 7, 8), кв. 142, 143, 144, 185	285,6		ДП «Ізюмське лісове господарство»

1	2	3	4	5	6	7	8
9.	б/н	Ландшафтний заказник «Савинська лісова дача»	Розпорядження Харківської обласної державної адміністрації від 29.05.1996 № 581	Балаклійський район Савинське лісництво, кв.кв. 31-40, 42-63	1711		ДП «Балаклійське лісове господарство»
10.	б/н	Ландшафтний заказник «Крейдянська лісова дача»	Рішення Харківської обласної ради від 20.03.2001	Балаклійський район Балаклійське лісництво кв. 18-21, 24-30, 30, 32-38, 52-67 частина кв. 51	1477,7		ДП «Балаклійське лісове господарство, Балаклійська міська рада
11.	б/н	Ландшафтний заказник «Новодмитрівський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Барвінківський район с. Нова Дмитрівка	209,2		Іллічівська сільська рада Барвінківського району
12.	б/н	Ландшафтний заказник «Новодонівський»	Рішення Харківської обласної ради від 10.12.2002, Рішеннями Харківської обласної ради від 23.12.2003, 08.02.2007 №172-V, 28.02.2008 №611-V змінено межі заказника	Вовчанський район Старосалтівське лісництво кв. 115 (вид. 8-12, 14-16, 20- 2), кв.116 (вид.12-14, 16, 17, 22, 23, 28, 29), кв. 117 (вид.3,4,7-9), 119, 121, 123 (вид. 4-5, 9-11), 124(вид.1,8,10,11,15)	203,1		ТОВ «Фортуна-Сервіс»
13.	б/н	Ландшафтний заказник «Соколята»	Рішення облвиконкому від 07.02.1992 № 35	Вовчанський район Хотімлянське лісництво, кв. кв. 1-15; Старосалтівське	501		ДП «Вовчанське лісове господарство»
14.	б/н	Ландшафтний заказник «Сіверськодонецький»	Рішення Харківської обласної ради від 25.09.2001	Чайківське лісництво, кв. кв. 1-39, 43-46, Вовчанський район	2531		ДП «Вовчанське лісове господарство»
15.	б/н	Ландшафтний заказник «Гомільшанська лісова дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зміївський район Гомільшанське лісництво кв. 1-125; Задонецьке лісництво, кв. 173 – 207, 215; Таранівське лісництво кв.105-115	9092		ДП «Зміївське лісове господарство»
16.	б/н	Ландшафтний заказник «Павлівський»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Кегичівський район с. Павлівка	108,5		Павлівська сільська рада Кегичівського району

1	2	3	4	5	6	7	8
17.	б/н	Ландшафтний заказник «Піщаний»	Рішення Харківської обласної ради від 27.01.2005	Чугуївський район біля с. Піщане	124,77		Великобачанська сільська рада Чугуївського району
18.	б/н	Ландшафтний заказник «Печенізька лісова дача»	Рішення облвиконкому від 03. 12.1984 № 562, межі змінено рішенням обласної ради від 23.12.2003	Печенізький район Печенізьке лісництво, 1-25, 26 (вид.9- 20), 27 (вид. 6- 8), 28-88, 125	5298,8		ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»
19.	б/н	Ландшафтний заказник «Малинівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562, межі змінені рішенням облвиконкому від 02.12.1991 № 332	Чугуївський район Малинівське лісництво (1477,1га), кв. 16,17, 18 (вид.1-10,12,16-18), 19 (вид. 1- 6,8-11,13-26), 26-30, 34-40, 43- 50, 53-59, 62-68, 71, 73, 75-79, 83, 84, 92-96, 98, 101 (вид. 4), кв. 106 (вид.1,3,9); Зміївський район – 780га, кв. кв. 14, 15, 20-25, 31, 33, 41, 42, 51, 52, 60, 61, 69, 70, 72, 74, 80-82, 85-88	2257,1		ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»
20.	б/н	Ландшафтний заказник «Кочетоцька лісова дача»	Рішення облвиконкома від 02.12.1991 № 332 Рішенням Харківської обласної ради від 23.12.2005 змінені межі заказника	Чугуївський район Кочетоцьке лісництво: кв. кв. 109,(діл.2), 120 (діл. 1-3, 5), 121 (діл. 1-4), 130 (діл.2),142- 152, 164-175, 187-199, 209-220, 229-238, 246 (діл. 1-5), 247-253, 262, 263, 270, 271, 290-292	2163,3		ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»
21.	б/н	Ландшафтний заказник «Печенізький»	Рішення Харківської обласної ради від 25.09.2001	Печенізький район с. Мартова	365,7		ЗАТ Еко-Агрофірма «Фауна»
22.	б/н	Лісовий заказник «Великий Ліс»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Вовчанський район Старицьке лісництво, кв.16	58		ДП «Вовчанське лісове господарство»
23.	б/н	Лісовий заказник «Старосалтівський»	Рішення Харківської обласної ради від 27.01.2005	с.Старий Салтів, Вовчанський район, Старосалтівське лісництво: кв.43-52; кв. 35,вид.17-20;	347,4		ДП «Вовчанське лісове господарство»

1	2	3	4	5	6	7	8
				кв.42, вид. 3-6,10,12-16			
24.	б/н	Лісовий заказник «Лозовеньківський»	Розпорядження Харківської обласної державної адміністрації від 29.05.1996 № 581	с. Мала Данилівка, Дергачівського району	50,5		Харківська державна зооветеринарна академія
25.	б/н	Лісовий заказник «Скрипаївський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зміївський район Скрипаївське лісництво, кв.кв. 90 (вид.1) 106 (вид.2), біля с. Лісне	27,3		ДП «Скрипаївське навчально- дослідне лісове господарство» Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
26.	б/н	Лісовий заказник «Мохначанський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зміївський район біля с.Мохнач Мохначанське лісництво кв.48 (вид. 3-6), 49 (вид.1-8); Скрипаївське лісництво кв. 1-7, 10-19, 22-33	104,9		ДП «Скрипаївське навчально- дослідне лісове господарство» Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
27.	б/н	Лісовий заказник «Середньодонецький»	Рішення Харківської обласної ради від 20.03.2001	с. Лісне Зміївський район Мохначанське лісництво кв.11 ,20-22, 30, 40, 41, 50, 51, 58, 59; Скрипаївське лісництво кв. 1-7, 10-19, 22-33	1389		ДП «Скрипаївське навчально- дослідне лісове господарство» Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
28.	б/н	Лісовий заказник «Володимирівська дача»	Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2003	Краснокутський район Володимирівське лісництво кв. 15, 16, 26-29, 38-43, 52- 55, 57, 58,	699		ДП «Гутянське лісове господарство»
29.	б/н	Лісовий заказник «Кулаківський»	Розпорядження Харківської обласної державної адміністрації від 21.01.1997 № 44	Печенізький район Печенізьке лісництво кв.139- 142, 162, 163	455		ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»
30.	б/н	Лісовий заказник «Григорівський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	м. Харків, Новобаварський район	76		Спеціалізоване комунальне підприємство «Харківзеленбуд»

1	2	3	4	5	6	7	8
31.	б/н	Ботанічний заказник «Сербівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Балаклійський район Андріївське лісництво кв.24 (вид.21), 25 (вид.14)	2		ДП «Балаклійське лісове господарство»
32.	б/н	Ботанічний заказник «Борисоглібський бір»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Балаклійський район Високобірське лісництво кв.129 (вид.16)	2,9		ДП «Балаклійське лісове господарство»
33.	б/н	Ботанічний заказник «Байрак»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Балаклійський район Балаклійське лісництво кв.92 (вид.8)	1		ДП «Балаклійське лісове господарство»
34.	б/н	Ботанічний заказник «Ковиловий»	Рішення облвиконкому від 20.05.1991 № 144	Балаклійський район с. Петрівське	3		Петрівська сільська рада Балаклійського району
35.	б/н	Ботанічний заказник «Нурівський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Балаклійський район біля с. Нурове	36,6		УААН ДГ «Червоний Жовтень»
36.	б/н	Ботанічний заказник «Данилівський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Барвінківський район околиці с. Данилівка	20,5		Барвінківська районна державна адміністрація
37.	б/н	Ботанічний заказник «Мар'ївський»	Рішення Харківської обласної ради від 29.11.2009 №1423-V	Барвінківський район с. Мар'ївка	8,8		Барвінківська районна державна адміністрація
38.	б/н	Ботанічний заказник «Бурбулатівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Близнюківський район с. Бурбулатове	99,1		Бурбулатівська сільська рада
39.	б/н	Ботанічний заказник «Гутянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Богодухівський район Володимирівське лісництво кв.47,53,57,64	134		ДП "Гутянське лісове господарство"
40.	б/н	Ботанічний заказник «Шарівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район Шарівське лісництво кв.17- 19	146		ДП "Гутянське лісове господарство"
41.	б/н	Ботанічний заказник «Борівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Борівський район, Борівське лісництво кв.85, 137	18		ДП "Куп'янське лісове господарство"

1	2	3	4	5	6	7	8
42.	б/н	Ботанічний заказник «Артільнецький»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Великобурлуцький район околиці с. Артільне	167,8		Рубленська сільська рада Великобурлуцького району
43.	б/н	Ботанічний заказник «Міловський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Великобурлуцький район околиці с. Мілове	38,7		ПСП «Восход»
44.	б/н	Ботанічний заказник «Зелений гай»	Рішення Харківської обласної ради від 26.03.2009 № 1165-V	Великобурлуцький район с. Зелений гай	20		ДП ДГ «Пантелеймонівське» інституту рослинності ім.В.Я.Юр'єва
45.	б/н	Ботанічний заказник «Крейдяний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район біля смт Дворічна	36,9		Дворічанська селищна рада Дворічанського району
46.	б/н	Ботанічний заказник «Червоний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанського району с. Нижнє Червоне	49,8		Дворічанська районна державна адміністрація
47.	б/н	Ботанічний заказник «Коробочкине»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 526	Дворічанський район біля смт Дворічне	29,1		Дворічанська селищна рада Дворічанського району
48.	б/н	Ботанічний заказник «Колодязнянський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Дворічанський район біля с. Колодязне	94,5		Колодязненська сільська рада Дворічанського району
49.	б/н	Ботанічний заказник «Коновалове»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район Дворічанське лісництво кв. 5	25		ДП «Куп'янське лісове господарство»
50.	б/н	Ботанічний заказник «Озерний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район Кам'янське лісництво кв.16 (вид.5-10, 16, 17, 19, 24, 25), 17 (вид.5-10, 13-18)	44		ДП «Куп'янське лісове господарство»
51.	б/н	Ботанічний заказник «Дворубчине»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район Кам'янське лісництво кв.34 (вид.17, 18, 29-35)	68		ДП «Куп'янське лісове господарство»
52.	б/н	Ботанічний заказник «Конопляне»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Дворічанський район с. с. Кам'янка, Тополі	315,9		Дворічанська районна державна адміністрація

1	2	3	4	5	6	7	8
53.	б/н	Ботанічний заказник «Личане»	Розпорядження Харківської обласної державної адміністрації від 29.05.1996 № 581	Дергачівський район с. Личане	36		Дергачівська районна державна адміністрація
54.	б/н	Ботанічний заказник «Слатівський»	Рішення Харківської обласної ради від 20.03.2001	Дергачівський район с. Слатино	18,9		ТОВ «Слобожанщина»
55.	б/н	Ботанічний заказник «Кудіївський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.04.2008 № 699-V	Дергачівський район с. Кудіївка	16,4		Токарська сільська рада Дергачівського району
56.	б/н	Ботанічний заказник «Цикалове»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зміївський район с. Скрипаї	10		ПСП «Скрипаї»
57.	б/н	Ботанічний заказник «Озеро Борове»	Рішення Харківської обласної ради від 29.11.2009 № 1422-V	Зміївський район Задонецьке лісництво кв.168 (вид.7-17)	35,39		ДП «Зміївське лісове господарство»
58.	б/н	Ботанічний заказник «Бугаївський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район с. Бугаївка	47		Бугаївська сільська рада Ізюмського району
59.	б/н	Ботанічний заказник «Караван»	Рішення облвиконкому від 28.01.1991 № 18	Ізюмський район Придонецьке лісництво кв.594-599	308		ДП «Ізюмське лісове господарство»
60.	б/н	Ботанічний заказник «Мурафський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Краснокутський район Володимирівське лісництво кв. 3, 9, 19, 20	223		ДП «Гутянське лісове господарство»
61.	б/н	Ботанічний заказник «Гришкове»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Коломацький район с. Різуненкове	30		Різуненківська сільська рада Коломацького району
62.	б/н	Ботанічний заказник «Ковиловий»	Рішення Харківської обласної ради від 17.12.1993	Кегичівський район с. с. Власівське, Петрівське	136,4		Власівська сільська рада
63.	б/н	Ботанічний заказник «Олександрівський»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Кегичівський район с. с. Олександрівка, Андріївка	170		ПСП «Андріївське»

1	2	3	4	5	6	7	8
64.	б/н	Ботанічний заказник «Капранський»	Рішення Харківської обласної ради від 25.06.2009 № 1274-V	Краснокутський район с. Капранське	74,9		Краснокутська районна державна адміністрація
65.	б/н	Ботанічний заказник «Куп'янський»	Рішення облвиконком від 03.12.1984 № 562	Куп'янський район с. Затиштя	57		ТОВ «Сільськогосподарське об'єднання «Ягідне»
66.	б/н	Ботанічний заказник «Миколаївський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Куп'янський район с. Миколаївка Перша	17,6		ЗАТ Агрофірма «8 березня»
67.	б/н	Ботанічний заказник «Цибівський»	Рішення Харківської обласної ради від 24.09.2002	Куп'янський район с. Цибівка	68		ЗАТ Агрофірма «8 березня»
68.	б/н	Ботанічний заказник «Мальцівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.12.1993	Лозівський район с. Мальцівка	8,3		Мальцівська сільська рада Лозівського району
69.	б/н	Ботанічний заказник «Балка Михайлівська»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Лозівський район с. Михайлівка	42		Катеринівська сільська рада Лозівського району
70.	б/н	Ботанічний заказник «Гора Городовище»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Лозівський район с. Смирнівка	7		Смирнівська сільська рада Лозівського району
71.	б/н	Ботанічний заказник «Верхньобишкінський »	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Первомайський район с. Верхній Бишкін	138,8		Первомайська районна державна адміністрація
72.	б/н	Ботанічний заказник «Берецький»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Первомайський район с. Берека	74,7		Первомайська районна державна адміністрація
73.	б/н	Ботанічний заказник «Кицівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Печенізький район с. Кицівка	65		Печенізька селищна рада
74.	б/н	Ботанічний заказник «Родничок»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Сахновщинський район с. Чернолозка	15,3		Сахновщинське каналізаційне дочірнє водопровідно- каналізаційне підприємство- 11,3 га; Сахновщанська селищна рада-4,0 га.
75.	б/н	Ботанічний заказник «Савичів яр»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Харківський район смт Буди	31,5		Будянська селищна рада Харківського району

1	2	3	4	5	6	7	8
76.	б/н	Ботанічний заказник «Дроб'янське»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський район Люботинське лісництво кв.6 (вид.2,3)	12,6		ДП «Жовтневе лісове господарство»
77.	б/н	Ботанічний заказник «Рязанова балка»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський район с. Рогань	10		Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
78.	б/н	Ботанічний заказник «Альошкина балка»	Рішення облвиконкому від 20.05.1991 № 144	Харківський район с. Бобрівка	6		ДГ «Кутузівка» УкрНДІ тваринництва ААНУ
79.	б/н	Ботанічний заказник «Ковиловий степ»	Рішення Харківської обласної ради від 20.05.1993	Харківський район с.Зелений колодязь; Чугуївський район с.Тернова	78		СТОВ"Колос"-56,4га; ДПНДГ"Докучаєвське" Харківського національного аграрного університету ім.В.В.Докучаєва-21.6га
80.	б/н	Ботанічний заказник «Новомиколаївський»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	м.Куп'янськ; Шевченківський район с. Новомиколаївка	47,7		ФГ "Клепки"-24,7 га; Новомиколаївська сільська рада Шевченківського району- 23 га.
81.	б/н	Ботанічний заказник «Аркадівський»	Рішення Харківської обласної ради від 08.02.2007 № 172-V	Шевченківський район с. Аркадівка	22,9		ТОВ «Харківагро-2000»
82.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Лиман»	Рішення Харківської обласної ради від 17.12.1993	Балаклійський район с. Морозівка	131,2		Балаклійська міська рада
83.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Джерельне»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1980	Богодухівський район с. Ульянівка	21		ВАТ «Ульянівське»
84.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Російський Орчик»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зачепилівський район с.Заріччя, Зачепилівське лісництво кв.47-53	1006		Красноградський лісгосп-413 га; Малоорчицька сільська рада -593 га.
85.	б/н	Загальнозоологічний заказник «Оберіг»	Рішення Харківської обласної ради від 25.09.2001	Краснокутський район с.Чернеччина	84,2		Краснокутська дослідна станція садівництва-18,4га; СВК "Краснокутський"- 16,3га; Фермерські господарства: "Овен"- 3 га; "Ромашка"-5 га; "Росинка"- 6 га; "Дунай"- 14,1 га; "Марія"- 8,8га; "Мрія"-12,6 га

1	2	3	4	5	6	7	8
86.	б/н	Загальнозооло-гічний заказник «Лозівський»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Лозівський район с. Кінне	50		Лозівський кінний завод № 124
87.	б/н	Ентомологічний заказник «Бойневе»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Балаклійський район с.Залиман	17,3		Залиманська сільська рада Балаклійського району
88.	б/н	Ентомологічний заказник «Рибчине»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Балаклійський район с.Чепиль	9,4		Чепільська сільська рада Балаклійського району
89.	б/н	Ентомологічний заказник «Красногірський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Барвінківський район с. Мар'івка	2,5		Барвінківська районна державна адміністрація
90.	б/н	Ентомологічний заказник «Чабанне»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Барвінківський район с. Ново-Дмитрівка	5		Барвінківська районна державна адміністрація
91.	б/н	Ентомологічний заказник «Варварівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Близнюківський район с. Варварівка	3		Верхньосамарська сільська рада Близнюківського району
92.	б/н	Ентомологічний заказник «Добровільський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Близнюківський район с. Новоукраїнка	5		Новоукраїнська сільська рада Близнюківського району
93.	б/н	Ентомологічний заказник «Острівщанський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Близнюківський район смт Близнюки	5		Острівщанська сільська рада Близнюківського району
94.	б/н	Ентомологічний заказник «Тернівський»	Рішення Харківської обласної ради від 16.06.2011 № 184-V	Близнюківський район с. Криштопівка	62,8		Приватне сільсько-господарське підприємство «ТЕРНІВКА»
95.	б/н	Ентомологічний заказник «Шейчина балка»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район с. Сінне	4		Сіннянська сільська рада Богодухівського району
96.	б/н	Ентомологічний заказник «Степовий»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район с. Степне	5		Степнянська сільська рада Богодухівського району
97.	б/н	Ентомологічний заказник «Нижне-Журавський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Борівський район с. Нижня Журавка	3		Підлиманська сільська рада Борівського району

1	2	3	4	5	6	7	8
98.	б/н	Ентомологічний заказник «Ново-Платонівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Борівський район с. Нова Платонівка	4		Борівська селищна рада
99.	б/н	Ентомологічний заказник «Ханделівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Валківський район с. Миколаївка	5		Сніжківська сільська рада Валківського району»
100.	б/н	Ентомологічний заказник «Савранський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Валківський район с. Благодатне	5		СВК «Дружба»
101.	б/н	Ентомологічний заказник «Каніцевський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Валківський район с. Сидоренкове	5		Сидоренківська сільська рада
102.	б/н	Ентомологічний заказник «Вовчий яр»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Великобурлуцький район с. Шипувате	5		ТОВ СВФ «Шипувате»
103.	б/н	Ентомологічний заказник «Мерешкувата дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Великобурлуцький район с. Червона хвиля	2		ДП ДГ «Пантелеймонівське» інституту рослинництва ім.В.Я. Юр'єва
104.	б/н	Ентомологічний заказник «Василівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Вовчанський район с. Іванівка	5,5		Іванівська сільська рада Вовчанського району
105.	б/н	Ентомологічний заказник «Осоківський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район с. Миколаївка	25		Дворічанська районна державна адміністрація
106.	б/н	Ентомологічний заказник «Піщаний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район с. Піщанка	15		Дворічанська районна державна адміністрація
107.	б/н	Ентомологічний заказник «Строївський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район с. Строївка	28		Дворічанська районна державна адміністрація
108.	б/н	Ентомологічний заказник «Криничанський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район с. Криничине	18		Дворічанська районна державна адміністрація
109.	б/н	Ентомологічний заказник «Осинник»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район с. Осинник	20		Дворічанська районна державна адміністрація

1	2	3	4	5	6	7	8
110.	б/н	Ентомологічний заказник «Кущувате»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дергачівський район с. Ветеринарне	5,6		СТОВ "Кордон"
111.	б/н	Ентомологічний заказник «Старий сад»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дергачівський район с. Козача Лопань	5		Дергачівська районна державна адміністрація
112.	б/н	Ентомологічний заказник «Великоярузький»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Дергачівський район с. Алісівка	56		Дергачівська районна державна адміністрація
113.	б/н	Ентомологічний заказник «Шевченків яр»	Рішення Харківської обласної ради від 17.12.1993	Зачепилівський район с. Олянівка	10,1		Новомажарська сільська рада Зачепилівського району
114.	б/н	Ентомологічний заказник «Ульянівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зачепилівський район с. Олянівка	8,4		Новомажарська сільська рада Зачепилівського району
115.	б/н	Ентомологічний заказник «Черноглазівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Золочівський район с. Черноглазівка	2,9		Жовтнева сільська рада Золочівського району
116.	б/н	Ентомологічний заказник «Удянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Золочівський район с. Уди	3		Удянська сільська рада Золочівського району
117.	б/н	Ентомологічний заказник «Прогін»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зміївський район с. Нижній Бишкін	6		Нижньобишкінська сільська рада
118.	б/н	Ентомологічний заказник «Роздольний»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зміївський район с. Борки	5		ДГ «Роздольне» НДІ птахівництва ААНУ
119.	б/н	Ентомологічний заказник «Кукилівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Зміївський район с. Кукилівка	5		Селекційний, технологічний і комерційний центр, держплемзавод «Червоний велетень»
120.	б/н	Ентомологічний заказник «Круглий»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район с. Копанки	3,7		Бугаївська сільська рада Ізюмського району
121.	б/н	Ентомологічний заказник «Запиловач»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район с. Мала Камишуваха	5		Малокамишувахська сільська рада

1	2	3	4	5	6	7	8
122.	б/н	Ентомологічний заказник «Вшивий»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Кегичівський район смт Кегичівка	5,8		ПП «Агропрогрес»
123.	б/н	Ентомологічний заказник «Бесарабівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Кегичівський район с. Бесарабівка	5,6		Кегичівська районна державна адміністрація
124.	б/н	Ентомологічний заказник «Зорянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський район с. Зоряне	2		Зорянська сільська рада Красноградського району
125.	б/н	Ентомологічний заказник «Мокрянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Красноградський район с. Миколо-Комишувата	3		ФАОП «Зоря»
126.	б/н	Ентомологічний заказник «Гірчаківський»	Рішення Харківської обласної ради від 20.05.1993	Красноградський район с. Гірчаківка	5		ФАОП «Зоря»
127.	б/н	Ентомологічний заказник «Краснокутський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Краснокутський район смт Краснокутськ	4		СВК «Маяк»
128.	б/н	Ентомологічний заказник «В'язівський»	Рішення Харківської обласної ради від 25.06.2009 № 1274-V	Краснокутський район с. Михайлівка	20,6		Краснокутська районна державна адміністрація
129.	б/н	Ентомологічний заказник «Гаркавецький»	Рішення Харківської обласної ради від 25.06.2009 № 1274-V	Краснокутський район с. Гаркавець	8,9		Краснокутська районна державна адміністрація
130.	б/н	Ентомологічний заказник «Стінки»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Куп'янський район с. Петропавлівка	7		Фермерське господарство "Ромашка"
131.	б/н	Ентомологічний заказник «Берестовій»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський район с. Надєждівка	3		Надеждінська сільська рада Лозівського району
132.	б/н	Ентомологічний заказник «Михайлівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Лозівський район с. Катеринівка	3		Катеринівська сільська рада Лозівського району

1	2	3	4	5	6	7	8
133.	б/н	Ентомологічний заказник «Вінники»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Нововодолазький район с. Власівка	7,5		ЧАСП "Комінтерн"
134.	б/н	Ентомологічний заказник «Балки»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Нововодолазький район с.Федорівка	5		ПОСП "Федорівське"
135.	б/н	Ентомологічний заказник «Пересіл»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Нововодолазький район с.Знам'янка	12,2		Знам'янська сільська рада Нововодолазького району
136.	б/н	Ентомологічний заказник «Мирчакова балка»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Нововодолазький район с.Просяне	6,1		ЧАСП "Колос"
137.	б/н	Ентомологічний заказник «Парижанський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Первомайський район с. Парижанський	5		Первомайська районна державна адміністрація
138.	б/н	Ентомологічний заказник «Орільський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Первомайський район с. Шульське	5		Первомайська районна державна адміністрація
139.	б/н	Ентомологічний заказник «Бджолиний № 2»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Сахновщинський район с. Зелений Клин	3		Новоолександрівська сільська рада Сахновщинського району
140.	б/н	Ентомологічний заказник «Лаптеве»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Харківський район с.Сороківка	5		ДГ "Українка Слобідська"
141.	б/н	Ентомологічний заказник «Попова дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 №562	Харківський район с.Зернове	1,5		ДГ "Елітне"
142.	б/н	Ентомологічний заказник «Смородський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківський район с.Смородське	3		ДГ "Комунар" УкрНДІ ґрунтознавства та агрохімії ім. Соколовського
143.	б/н	Ентомологічний заказник «Моспанівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський район с.Моспанове	5		ЗАСТ "Україна"
144.	б/н	Ентомологічний заказник «Михфйлівський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський район с.Михайлівка	5,6		ТОВ "Агросервіс ЛТД"

1	2	3	4	5	6	7	8
145.	б/н	Ентомологічний заказник «Студенок»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський район с. Студенок	4,9		СВК "Іванівський лан"
146.	б/н	Ентомологічний заказник «Кочетоцький»	Рішення облвиконкому від 07.02.1992 № 35	Чугуївський район смт Кочеток	50		ВУВГ "Дінець"
147.	б/н	Ентомологічний заказник «Мерехнянський»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Шевченківський район с. Федоровка	7		Сподобівська сільська рада Шевченківського району
148.	б/н	Ентомологічний заказник «Веселий»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Шевченківський район с. Петропілля	3,9		Петропільська сільська рада Шевченківського району
149.	б/н	Ентомологічний заказник «Кравцівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.04.2008 № 699-V	Шевченківський район с. Кравцівка	22		Безмятежненська сільська рада -15,6 га; ДП "Чугуєво-Бабчанське лісове господарство" - 6,4 га.
150.	б/н	Ентомологічний заказник «Малорогозянський»	Рішення Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 887-VII	околиці с. Мала Рогозянка Золочівський район	14,1004		Золочівська селищна рада
151.	б/н	Ентомологічний заказник «Гаврилівський»	Рішення Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 887-VII	околиці с. Гаврилівка, Борівський район	43,5591		Борівська районна державна адміністрація
152.	б/н	Орнітологічний заказник «Бритаї»	Рішення облвиконкому від 07.02.1992 № 35	Барвінківський район с. Новомиколаївка	158		Новомиколаївська сільська рада Барвінківського району
153.	б/н	Орнітологічний заказник «Куплеватське»	Рішення облвиконкому від 07.02.1992 № 35	Барвінківський район с. Мечєбілове	40		Мечєбілівська сільська рада Барвінківського району
154.	б/н	Орнітологічний заказник «Займанський»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Зачепилівський район с.Займанка	157,1		Сомівська сільська рада Зачепилівського району
155.	б/н	Орнітологічний заказник «Мартинівський»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Красноградський район с. Мартинівка	160		Мартинівська сільська рада Красноградського району

1	2	3	4	5	6	7	8
156.	б/н	Орнітологічний заказник «Чаплі»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Нововодолазький район с. Прасковія	142,2		Мелихівська сільська рада Нововодолазького району
157.	б/н	Орнітологічний заказник «Іванья»	Рішення Харківської обласної ради від 21.05.1993	Нововодолазький район с. Знам'янка	128,6		Знам'янська сільська рада Нововодолазького району
158.	б/н	Орнітологічний заказник «Пташиний»	Рішення Харківської обласної ради від 27.01.2005	Лозівський район смт Орілька	2		Орільське відділення управління каналу Дніпро-Донбас
159.	б/н	Гідрологічний заказник «Семенівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Барвінківський район с.Іванівка; Близнюківський район с. Семенівка	185,6		СТОВ "Африканівське"-35,6 га; Семенівська сільська рада-150га
160.	б/н	Гідрологічний заказник «Дмитрівський»	Рішення Харківської обласної ради від 29.11.2009 № 1423	Барвінківській район с. Дмитрівка	39,7		Барвінківська районна державна адміністрація
161.	б/н	Гідрологічний заказник «Нажединський»	Рішення Харківської обласної ради від 16.06.2012 № 184-VI	Близнюківський район с. Надеждине	96,1		Близнюківська районна державна адміністрація
162.	б/н	Гідрологічний заказник «Підлиманський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	Борівський район с. Підлиман	43,1		Підлиманська сільська рада Борівського району
163.	б/н	Гідрологічний заказник «Іллюхівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Валківський район с. Іллюхівка	110		СТОВ "Агроном"
164.	б/н	Гідрологічний заказник «Мерчицький»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Валківський район смт Страий Мерчик	37		Підсобне сільське господарство "Восток" ГПУ "Шебелинкагазвидобування" ДК "Укргазвидобування" НАК "Нафтогаз України"
165.	б/н	Гідрологічний заказник «Коломачки»	Рішення Харківської обласної ради від 25.09.2001	Валківський район с. Високопілля	68,7		Високопільська сільська рада Валківського району
166.	б/н	Гідрологічний заказник «Малобурлуцький»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Великобурлуцький район с.с. Вільхуватка, Малий Бурлук	50		ТОВ "Вільхуватка" - 29,2 га; ПСП "Україна" - 20,8 га

1	2	3	4	5	6	7	8
167.	б/н	Гідрологічний заказник «Гнилицький»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	Великобурлуцький район с. Гнилиця-1	175,8		ПСП "Марс"
168.	б/н	Гідрологічний заказник «Графський»	Рішення Харківської обласної ради від 27.08.2009 № 1354-V	Вовчанський район між с.с. Огірцеве та Графське	497,3		ТОВ ПП "Ізбицьке"
169.	б/н	Гідрологічний заказник «Орільський»	Рішення Харківської обласної ради від 30.10.2001	Зачепилівський район с. Залініне	196		Зачепилівська селищна рада
170.	б/н	Гідрологічний заказник «Рогозянський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	Золочівський район с. Цапівка	40		ВАТ "Промінь"-27,18 га; Іванова ТОННО.-12,82 га
171.	б/н	Гідрологічний заказник «Берестовий»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Зміївський район Зміївський держлісгосп, Таранівське лісництво кв.94 (вид.5 ,6); Нововодолазький район с. Охоче	87,5		ДП "Зміївське лісове господарство"-17,5 га; Таранівська сільська рада-26,6 га; Охоченська сільська рада-43,4 га
172.	б/н	Гідрологічний заказник «Чернечинський»	Рішення Харківської обласної ради від 25.06.2009 № 1274-V	Краснокутський район с. Чернечина	6,9		Краснокутський науково-дослідний центр садівництва інституту садівництва ААНУ
173.	б/н	Гідрологічний заказник «Коханівський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	Кегичівський район с. Коханівка	110,6		ТОВ "Аграрний дім ім.Горького"
174.	б/н	Гідрологічний заказник «Єфремівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Первомайський район с. Єфремівка	28		Первомайська районна державна адміністрація
175.	б/н	Гідрологічний заказник «Крюківський»	Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2005	м. Харків Основ'янський район	39,3		Харківська міська рада
176.	б/н	Гідрологічний заказник «Вітрівський»	Рішення Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 887-VII	околиці с. Чепіль та с. Вітрівка, Балаклійський район, у межах лісових кварталів №№ 49, 50, 51, 53, 54, 74 Норцівського лісництва ДП «Балаклійське лісове господарство»	349		ДП "Балаклійське лісове господарство"

1	2	3	4	5	6	7	8
177.	б/н	Загально зоологічний заказник «Протопопівський»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Балаклійський район с. Протопопівка	14,6		Протопопівська сільська рада
178.	б/н	Комплексна Пам'ятка природи «Гора Крем'янець»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Піщанське лісництво, Артемівське лісництво кв.117, 118	176		ДП "Ізюмське лісове господарство"
179.	б/н	Комплексна пам'ятка природи «Юннатівська»	Рішення Харківської обласної ради від 17.11.1998	Балаклійський район м. Балаклія	0,3		Балаклійська станція юних натуралістів Балаклійської районної ради Харківської області
180.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Гутянський дуб-велетень»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район Володимирівське лісництво кв.77 (вид.22)	0,1		ДП "Гутянське лісове господарство"
181.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Полянський дуб-велетень»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Богодухівський район Володимирівське лісництво кв.88 (вид.13)	0,1		ДП "Гутянське лісове господарство"
182.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №1»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Валківський район Мерчицьке лісництво кв.56 (вид.1)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
183.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №2»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Валківський район Мерчицьке лісництво кв.51 (вид.2)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
184.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №3»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Валківський район Мерчицьке лісництво кв.56 (вид.1)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
185.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №4»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Валківський район Мерчицьке лісництво кв.56 (вид.1)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
186.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб-велетень №5»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Валківський район Мерчицьке лісництво кв.81 (вид.1)	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
187.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Неруб»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Великобурлуцький район Великобурлуцьке лісництво кв.44 (вид.4, 5)	6,2		ДП "Куп'янське лісове господарство"
188.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Новоєгорівська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дворічанський район с. Новоєгорівка	2,5		Дворічанська районна державна адміністрація

1	2	3	4	5	6	7	8
189.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Пересічанський дуб»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дергачівський район Дергачівське лісництво кв.59 (вид.3)	0,1		ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція» Українського ордена «Знак пошани» науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького
190.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Південне»	Рішення Харківської обласної ради від 20.03.2001	Дергачівський район Данилівський дослідний лісгосп кв.137 (вид.2), кв.138 (вид.1, 13)	14,7		ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція» Українського ордена «Знак пошани» науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького
191.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «П'ять братів»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Золочівський район Золочівське лісництво, урочище Шапарське кв.62 (вид.7)	0,15		ДП "Жовтневе лісове господарство"
192.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Скорики»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Золочівський район с. Одноробівка	5		Олександрівська сільська рада Золочівського району
193.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Петрівський дуб-велетень»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Петрівське лісництво кв.153 (вид.20)	0,1		ДП "Ізюмське лісове господарство"
194.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Пісківська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Петрівське лісництво кв. 356 (вид.16)	0,1		ДП "Ізюмське лісове господарство"
195.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Ізюмська дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Ізюмське лісництво кв. 270 (вид.11), кв.301 (вид.1)	30		ДП "Ізюмське лісове господарство"
196.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Красношахтарська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Ізюмський район Придонецьке лісництво кв.426 (вид.9-13), кв.427 (вид.24-28), кв.466 (вид.1)	71,9		ДП "Ізюмське лісове господарство"

1	2	3	4	5	6	7	8
197.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Гуртовівка»	Рішення Харківської обласної ради від 21.03.1995	Коломацький район с.Гуртовівка	2		Різуненківська сільська рада Коломацького району
198.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Мурафська дача»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Краснокутський район Володимирівське лісництво кв.121 (вид.2)	5,2		ДП "Гутянське лісове господарство"
199.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Козіївка №1»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Краснокутський район Краснокутське лісництво кв.56 (вид.5, 8)	4,2		ДП "Гутянське лісове господарство"
200.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Козіївка №2»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Краснокутський район Краснокутське лісництво кв.57 (вид. 8, 16)	3,9		ДП "Гутянське лісове господарство"
201.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб Петра 1»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Краснокутський район Краснокутське лісництво кв.27 (вид.9)	0,1		ДП "Гутянське лісове господарство"
202.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Лісосмуга №65»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район с. Рогань	0,4		Харківський національний аграрний університет ім.В.В.Докучаєва
203.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Просіки»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район Бабаївське лісництво кв.14 (вид.5, 12)	4,2		ДП "Жовтневе лісове господарство"
204.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Великий ліс»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район Люботинське лісництво кв.14 (вид.21), м. Люботин	0,1		ДП "Жовтневе лісове господарство"
205.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Два дуби-велетні»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район Люботинське лісництво кв.21 (вид.23), м. Люботин	0,2		ДП "Жовтневе лісове господарство"
206.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Шишківська»	Рішення Харківської обласної ради від 17.04.2008 № 699-V	Шевченківський район с. Шишківка	15		Нижньобурлуцька сільська рада Шевченківського району
207.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Сокольники-Помірки»	Рішення облвиконкому від 17.07.1972 № 377	м. Харків Лісопаркове лісництво кв.52-54, 60, 61, 65, 68 (вид. 1-9, 13, 15-24)	163,1		СКП "Харківзеленбуд"
208.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Помірки»	Рішення облвиконкому від 17.07.1972 № 377	м. Харків Помірки Лісопаркове лісництво кв.8, 9, 16, 23, 29	120,4		СКП "Харківзеленбуд"

1	2	3	4	5	6	7	8
209.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дерева гінкго»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків вул. Сокольники, 12	0,1		Фельдман О.О.
210.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Пушкінська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків вул.Пушкінська,39	0,2		Житлово-виробниче ремонтно-експлуатаційне підприємство №1
211.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Будинок вчених»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків вул.Жон Мироносиць,10	0,1		Центр культури, науки та мистецтва "Харківський Будинок вчених"
212.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Черноглазівські дуби»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків вул. Маршала Бажанова,11	0,15		ДКУ "Протитуберкульозний диспансер №1"
213.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Дуб Бабушкін»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків Новобаварський район вул. Бабушкіна, 16	0,1		Станція переливання крові Південної залізниці
214.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Інститутська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків вул.Пушкінська,86	0,35		НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького
215.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Сад ім. ТОНН Г. Шевченка»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків вул.Сумська,29	0,75		СКП "Харківзеленбуд"
216.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Черноглазівська»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	м. Харків вул. Маршала Бажанова, 5	0,2		Комунальне житлово-експлуатаційне підприємство №4 Київського району
217.	б/н	Ботанічна Пам'ятка природи «Залютинська»	Рішення Харківської обласної ради від 23.02.1999	м. Харків Холодногірський район Залютине	3		АТЗТ "ЗЕМВ-1"
218.	б/н	Гідрологічна Пам'ятка природи «Мохувате болото»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Дергачівський район Дергачівське лісництво кв.176 (вид.4)	1,7		Данилівський дослідний держлісгосп УкрНДІЛГА ім. Г. М. Висоцького
219.	б/н	Гідрологічна Пам'ятка природи «Мурафа»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Краснокутський район с. Мурафа	0,6		Мурафська сільська рада Краснокутського району
220.	б/н	Гідрологічна Пам'ятка природи «Любівська»	Рішення Харківської обласної ради від 23.12.2003	Краснокутський район Краснокутське лісництво кв.113 (вид.1)	5,8		ДП "Гутянське лісове господарство"

1	2	3	4	5	6	7	8
221.	б/н	Гідрологічна Пам'ятка природи «Джерело ім. Г. С. Сковороди»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Харківській район Бабаївське лісництво кв.18 (вид.5-9, 18)	6,3		ДП "Жовтневе лісове господарство"
222.	б/н	Лісове заповідне урочище «Бір»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Балаклійський район Завгороднівське лісництво кв.635-648	734		ДП "Ізюмське лісове господарство"
223.	б/н	Лісове заповідне урочище «Тюндик»	Рішення Харківської обласної ради від 08.02.2007 № 172-V	Балаклійський район Андріївське лісництво кв.45-49, 50-63	988		ДП "Балаклійське лісове господарство"
224.	б/н	Лісове заповідне урочище «Холодноярське»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Вовчанський район Старицьке лісництво, кв.12 (вид.9)	10		ДП "Вовчанське лісове господарство"
225.	б/н	Лісове заповідне урочище «Довжик»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Валківській район Мерчицьке лісництво кв.140 (вид.17-23)	27,5		ДП "Жовтневе лісове господарство"
226.	б/н	Лісове заповідне урочище «Дегтярне»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Великобурлуцький район Великобурлуцьке лісництво кв.79, 80,89	179		ДП "Куп'янське лісове господарство"
227.	б/н	Лісове заповідне урочище «Божкове»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Великобурлуцький район Великобурлуцьке лісництво кв.132	79		ДП "Куп'янське лісове господарство"
228.	б/н	Лісове заповідне урочище «Пивне»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Вовчанський район Старосалтівське лісництво кв. 4, 5	142		ДП "Вовчанське лісове господарство"
229.	б/н	Лісове заповідне урочище «Дубові гряди»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Сахновщинський район с.Дубові гряди	129,7		Дубовогрядська сільська рада Сахновщинського району
230.	б/н	Лісове заповідне урочище «Миколаївські насадження»	Рішення облвиконкому від 03.12.1984 № 562	Чугуївський район Печенізьке лісництво №4 кв.120(вид.1-44),121(вид.1-15),122вид.1-16,123 (вид.1-10),124 (вид.1-14)	248		ДП "Чугуєво-Бабчанське лісове господарство"
231.	б/н	Дендрологічний парк «Дружба»	Рішення Харківської обласної ради від 27.06.2000	м. Лозова	51,5		Відділ житлово-комунального господарства та будівництва міської ради м. Лозова

1	2	3	4	5	6	7	8
232.	б/н	Парк пам'ятка садово-паркового мистецтва «Литвинівка»	Рішення облвиконкому від 20.02.1984 № 93	Валківський район с. Литвинівка	10,8		ДГ "Мерефа" УкрНДІ овочівництва і бахчівництва
233.	б/н	Ботанічний сад «Кулиничі»	Рішення Харківської обласної ради від 26.12.2007 № 568-V	Харківський район смт Кулиничі	13,25		Фермерське господарство "Кегичівське"

Примітка: * – пропозиції щодо включення території та об'єктів до переліків територій та об'єктів екомережі у 2020 році до Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської облдержадміністрації не надходили.
 Регіональну схему екологічної мережі Харківської області не затверджено, кошти для доопрацювання проекту схеми регіональної екологічної мережі Харківської області НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» у 2020 році не виділялися.

ХІІІ. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

За попередніми даними Головного управління статистики у Харківській області, протягом 2020 року в області утворилося 1 505,6 тис. тонн відходів.

Протягом 2020 року використано (утилізовано) 264,9 тис. тонн відходів, або 17,6% від загальної кількості утворених відходів.

Із загальної кількості утворених відходів I–IV класів небезпеки спалено 81,9 тис. тонн відходів, у т.ч. з метою отримання енергії – 77,8 тис. тонн.

На території Харківської області розташовано 78 організованих місць видалення твердих побутових відходів. Також, в наявності 7 полігонів промислових відходів, на яких здійснюється розміщення відходів III та IV класів небезпеки: золошлаковідвал Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго», колишній шлаковідвал ВАТ «Куп'янський ливарний завод», полігон промислових відходів Обласного комунального спеціалізованого підприємства з виконання норм екологічної безпеки, полігон промислових відходів і золошлаковідвал ПрАТ «Харківський тракторний завод», полігон промислових відходів ПрАТ «Харківський підшипниковий завод», золошлаковідвал ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія» філія «Теплоелектроцентрально». Розміщення небезпечних промислових відходів I-го і 2-го класів небезпеки на зазначених полігонах не дозволяється.

Основним напрямком роботи у сфері поводження з відходами залишається вирішення питання забезпечення повного збирання небезпечних відходів з метою передачі їх для подальшої утилізації, обробки (переробки) на спеціалізовані підприємства. В області діє мережа підприємств, які здійснюють відповідні операції у сфері поводження з небезпечними відходами. Серед них ТОВ НВП «КОР-МЕТ», ТОВ «ЕКОТЕК», ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО», ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО», ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА», ТОВ НВП «НОВІНТЕХ» та інші, які здійснюють збирання, перевезення, зберігання, знешкодження, утилізацію відпрацьованих ламп та приладів, що містять ртуть, відпрацьовані нафтовідходи, відпрацьовані лужні та кислотні акумуляторні батареї, відходи гальванічного та термічного виробництва, відходи застосування фотохімікатів тощо.

З метою покращення існуючої ситуації із розміщенням та захороненням твердих побутових відходів на території Харківської області реалізується ряд природоохоронних заходів.

За кошти Світового банку реалізується проект будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії в м. Дергачі Харківської області (потужністю 30-40 тис. тонн/рік), замовником якого є комунальне підприємство «Муніципальна компанія поводження з відходами» Харківської міської ради.

Проводиться робота щодо збільшення частки населених пунктів Харківської області, охопленої роздільним збиранням корисних компонентів твердих побутових відходів.

Крім того, в області здійснюється розроблення проекту «Регіональний план управління відходами в Харківській області». Зазначеним документом буде

передбачатись комплекс заходів у сфері поводження з відходами, які потребують реалізації на території Харківської області. Також, Регіональним планом визначатиметься черговість впровадження заходів у сфері поводження з відходами, терміни їх реалізації, обсяги фінансування.

У 2020 році за кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища було придбано сміттєвоз для м. Первомайський Харківської області на суму 2 500,0 тис. грн.

Одним із варіантів ефективного вирішення проблем у сфері поводження з відходами є запровадження роздільного збирання їх компонентів. На території області здійснюється робота щодо збільшення частки населених пунктів, охопленої роздільним збиранням корисних компонентів твердих побутових відходів. Кількість населених пунктів, в яких запроваджується роздільне збирання твердих побутових відходів у 2020 році, зросла до 350 одиниць, що становить 20% від загальної кількості населених пунктів області. Користь роздільного збирання твердих побутових відходів виявляється у зменшенні навантаження на полігони твердих побутових відходів, мінімізації антропогенного навантаження на природні ресурси та покращення екологічного стану області.

Також, санітарне очищення територій населених пунктів повинно бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення відходів.

З метою забезпечення утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування та створення умов, сприятливих для життєдіяльності населення, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2010 року № 777-р «Деякі питання проведення щорічної акції «За чисте довкілля» та дня благоустрою територій населених пунктів» у 2020 році було організовано та проведено всеукраїнську акцію «За чисте довкілля» та безстрокову всеукраїнську кампанію із забезпечення чистоти і порядку в населених пунктах.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» навесні на території області було скасовано проведення масових заходів.

Водночас, Прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем від 30.04.2020 № 15089/5-20 було погоджено пропозицію Міністерства розвитку громад та територій України щодо перенесення проведення щорічної всеукраїнської акції з благоустрою «За чисте довкілля» та у її рамках Дня благоустрою територій населених пунктів.

На підставі зазначеного, Міністерством розвитку громад та територій України листом від 12.05.2020 № 7/11.3/7670-20 було запропоновано обласним державним адміністраціям провести всеукраїнську акцію з благоустрою «За чисте довкілля» та День благоустрою населених пунктів у вересні-жовтні 2020 року.

Упродовж вересня-жовтня 2020 року акцію проведено на території всіх населених пунктів Харківської області. В рамках проведення всеукраїнської акції, в області 19 вересня 2020 року відбулася екологічна акція «Міжнародний день чистих берегів».

Всього протягом акції в області ліквідовано 1 083 несанкціонованих сміттєзвалища загальним обсягом 124,295 тис. м³, очищено від сміття 1 385,25 тис. м² берегів водойм, прибрано прибудинкових територій площею 25,3 млн.м², приведено до належного стану 810 парків та скверів, впорядковано 2 063 кладовища, 995 братських могил, меморіальних комплексів та місць почесних поховань.

Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації протягом 2020 року розглянуто 319 звернень, які надійшли на створений Мінприроди України електронний сервіс «Інтерактивна мапа сміттєзвалищ». Під час розгляду звернень, Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації направляються листи до районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо невідкладного вжиття заходів з приведення у належний стан території, вказаної на сторінках інтерактивної мапи сміттєзвалищ. Також, з метою вжиття заходів адміністративного впливу відповідна інформація направляється до Державної екологічної інспекції у Харківській області та Головного управління Держпродспоживслужби в Харківській області.

Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації забезпечено складання та ведення обласного реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів та реєстру місць видалення відходів.

Загальні показники поводження з відходами за звітний період

Динаміка основних показників поводження з відходами
I-IV класів небезпеки, тис. тонн
(за формою статзвітності № 1-відходи)

Таблиця 52

№ з/п	Показники	2018 рік	2019 рік	2020 ¹ рік
1	2	4	5	6
1	Утворено	1 628,5 ¹	1 752,3 ¹	1 505,6
2	Одержано від інших підприємств	1 440,5	1 522,5	Дані відсутні
3	Спалено	69,2	79,4	81,9
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	65,7	76,3	77,8
4	Використано (утилізовано)	290,7	203,1	264,9
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	16,0	15,2	Дані відсутні
6	Передано іншим підприємствам	1 417,6	1 348,7	Дані відсутні
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-	-	-
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	3 002,5	2 945,1	Дані відсутні

Примітка: 1 – з урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах.

Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів
(за даними статзвітності № 1-відходи)

Таблиця 53

№ з/п	Підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок 2020 року, тонн	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2020 рік (звітний), тонн	Накопичено відходів станом на кінець 2020 року, тонн	Місце накопичення відходів
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Приватне акціонерне товариство «Харківський тракторний завод» (АТ «ХТЗ»)	Прилади електропобутові, посуд, товари побутові інші зіпсовані або забруднені (лампи розжарювання)	III	0,109	0,039	0,109	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
Матеріали фільтрувальні зіпсовані, відпрацьовані або забруднені (фільтри паливні, масляні, повітряні)		III	0,003	0	0,003	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка	
Солі та їхні розчини інші відпрацьовані		III	12,407	0,000	12,407	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка	
Шлами алюмовмісні (шлам травлення алюмінію)		III	11,990	0	11,990	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка	
Шлам гідроксиду кольорових металів після нейтралізації		III	115,431	3,540	115,431	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка	
Матеріали деревинні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням (тирса)		III	142,121	2,197	142,121	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка	

1	2	3	4	5	6	7	8
		Лампи люмінесцентні та відходи, які містять ртуть, інші зіпсовані або відпрацьовані	I	0	0,168	0	Передача спеціалізованій організації
		Залишки фарб, що непридатні до використання за призначенням	III	88,330	2,027	88,330	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Нафтошлами (Шлам масляних ванн термообробки)	III	159,975	0,200	159,975	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шини, зіпсовані перед початком експлуатації, відпрацьовані, пошкоджені чи забруднені під час експлуатації (відпрацьовані шини)	IV	0	4,400	0	Передача спеціалізованій організації
		Шлам, одержаний при машинному обробленні, від процесів формування металу (Шлам МОР)	III	6,230	0,210	6,230	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка Передача спеціалізованій організації
		Розчинники та суміші для розчинення інші, відпрацьовані від процесів знежирення металів (шлам травлення сталевих деталей)	III	76,638	0,300	76,638	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Брухт чорних металів та сплавів (Відпрацьована металева дріб)	III	644,069 (брухт) 587,212 (мет.дріб)	1062,700 350,900	380,600 587,212	Територія АТ «ХТЗ» Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Матеріали обтиральні зіпсовані, відпрацьовані або забруднені (ганчір'я обтирочне промаслене)	III	533,286	3,170	533,286	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шлаки доменні інші (формувальна суміш ливарного виробництва відпрацьована)	IV	79669,080	31,0	28700,080	Ділянка шлакових відвалів по вул. Лодзинська, 7
		Окалина прокатного та ковальсько-пресового виробництва	IV	0 26,929	6,400	6,400 26,929	Територія АТ «ХТЗ» Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Брухт вогнетривких виробів інший (тиглі)	IV	40,718	1,615	42,333	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Брухт цегли шамотної (цегла вогнетривка)	IV	1530,790	40,700	1571,490	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шлаки ливарні (плавлення чавуну та сталі)	IV	3198,690	3,600	3202,290	Ділянка шлакових відвалів по вул. Лодзинська, 7
		Пил газоочисних установок, що утворюється в процесі виробництва феросплавів (Пил ПГОУ)	IV	27,888	1,820	29,708	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шлам ванн вилуджування відливок	IV	728,610	0,100	728,610	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Макулатура паперова та картонна	IV	14,408	0,322	14,408	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Бій скла технічного та скловиробів, що не підлягає спеціальному обробленню	IУ	7,219	0,031	7,219	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Відходи комунальні (міські) змішані, у тоннч. сміття з урн	IУ	14763,004	33,742	14796,746	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Матеріали абразивні та вироби з них зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням (кола абразивні)	IУ	33,399	0,250	33,399	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Матеріали текстильні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	2,660	0,265	2,660	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Графіт, матеріали вуглецевографітні та вироби з них зіпсовані та їх залишки, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	0	1,875	0	Передача спеціалізованій організації
		Брухт комбінований (Пил відпрацьованого деревинно-вугільного карбюризатора)	IУ	2,532	0,040	2,572	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Вироби гумові (в тоннч. шини) зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не	IУ	64,254	0	64,254	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка

1	2	3	4	5	6	7	8
		можуть бути використані за призначенням (лист, трубка, шнур)					
		Відходи від функціонування установок для очищення вод стічних, не зазначені іншим способом (осад відстійників)	IУ	12,900	0	12,900	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шлами абразивні	IУ	805,482	0,718	806,200	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Сажа зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	1,440	0	1,440	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Відходи змішані будівництва та знесення будівель та споруд (Будівельне сміття)	IУ	1639,498	25,800	1665,298	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Відходи, які утворюються при наданні послуг з охорони здоров'я людей, інші (відходи МСЧ. у т.ч. вата, бінт)	IУ	0,796	0,012	0,796	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шприці одноразові використані	IУ	0	0,016	0	Передача спеціалізованій організації
		Відходи пластмасових виробів	IУ	0	4,425	0	Передача спеціалізованій організації
		Голки медичні використані	IУ	0	0,013	0	Передача спеціалізованій організації

1	2	3	4	5	6	7	8
2.	Зміївська ТЕС ПАТ «Центенерго»	Батареї та акумулятори інші зіпсовані або відпрацьовані	I	3,617	0,1888	5,505	Тимчасово на складському господарстві
Лампи люмінесцентні та відходи, які містять ртуть, інші зіпсовані або відпрацьовані		I	0,386	0,713	1,099	Тимчасово на складському господарстві	
Матеріали фільтрувальні зіпсовані, відпрацьовані або забруднені (фільтри паливні, масляні)		III	0,012	0,022	0,034	Тимчасово на складському господарстві	
Фотохімікати зіпсовані або відпрацьовані, їх залишки, що не можуть бути використані за призначенням (фотоплівка)		III	0,051	0	0,051	Тимчасово на складському господарстві	
Прилади електропобутові, посуд, товари побутові інші зіпсовані або забруднені (лампи розжарювання)		III	0,280	1,080	1,360	Тимчасово на складському господарстві	
Брухт чорних металів дрібний інший		III	776,014	298,869	1 030,534	Тимчасово на складському господарстві	
Брухт кольорових металів дрібний інший (мідь та її сполуки)		III	29,838	3,387	23,961	Тимчасово на складському господарстві	
Брухт кольорових металів дрібний інший (алюміній та її сполуки)		III	32,653	1,183	30,594	Тимчасово на складському господарстві	
Деревина та вироби з Деревини зіпсовані або використані		IV	0,033	12,343	2,108	Тимчасово на складському господарстві	

1	2	3	4	5	6	7	8
		Вироби та матеріали гумові зіпсов. або відпраць. (відпрацьована транспортерна стрічка, інша гума)	IУ	3,533	2,438	5,971	Тимчасово на складському господарстві
		Шини, зіпсовані перед початком експлуатонн, відправ., пошк.чи забрудн. під час експл. (відпрацьовані шини)	IУ	1,390	3,814	5,204	Тимчасово на складському господарстві
		Відходи, які містять продукти хімічні неорганічні, не позначені іншим способом (вапно)	IУ	0	0,120	0	Використано
		Бій матеріалів та виробів скляних	IУ	0	6,140	0	Полігон ТПВ
		Відходи комунальні (міські) змішані, у т.ч. сміття з урн	IУ	0	322,392	0	Полігон ТПВ
		Відходи змішані будівельні та зносу будівель і споруд	IУ	0	753,840	0	Полігон ТПВ
		Відходи знезараження та очистки вод стічних (осад від очищення стічних вод)	IУ	740,800	360,000	180,000	Мулові карти
		Шлам, що утворюється від освітлення води (осад ХВО)	IУ	4 564,721	607,250	5 171,971	Золовідвал
		Шлак паливний	IУ	34 325 553,976	324 942,918	34 632 980,697	Золовідвал
		Обладнання інше	III	0	0,001	0,001	Тимчасово на складському господарстві

1	2	3	4	5	6	7	8
3.	Обласне комунальне спеціалізоване підприємство з виконання норм екологічної безпеки	Напівфабрикати власного виробництва пластин, листів, труб та профілів пластмасових або залишки незакінченого виробництва пластин, листів, труб та профілів пластмасових, не придатні для використання за призначенням	III	1,959	0	1,959	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Частинки тверді інші та пил інший	III	5,027	0,175	5,202	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали скловмісні волокнисті неконденційні	III	183,833	49,804	233,637	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Пил полірувальних кругів	III	1,976	0	1,976	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Частинки тверді інші та пил, що утворюються у термічних процесах металургії металів кольорових інших	III	3,000	0,000	3,000	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи неціанідні, які містять хром, відпрацьовані у процесі оброблення металів та нанесення покриттів на метали	III	943,696	0,000	943,696	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шлак пічний	III	0,500	0	0,500	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Осад очисних споруд гальванічного виробництва, який містить оксиди кольорових тяжких металів	III	102,014	0	102,014	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Фарби , емалі, лаки, чорнила, речовини для склеювання зіпсовані, відпрацьовані	III	546,696	0	546,696	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Смоли синтетичні (полімерні) зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	III	216,841	0	216,841	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Маси пластичні та вироби з них на основі полімеризаційних матеріалів зіпсовані, заруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	III	47,348	1,421	48,769	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Ґрунти, забруднені нафтопродуктами, хімічними та біоречовинами, що підлягають збиранню, обробленню та видаленню	III	534,782	0	534,782	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Залишки очищення резервуарів, нафтопродукти	III	740,500	0,000	740,500	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи які утворилися під час експлуатації транспортних засобів	III	819,077	0	819,077	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Тара металева, скляна, дерев'яна, текстильна, картонна та паперова зіпсована, відпрацьована	III	214,962	72,946	287,908	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Брухт чорних металів дрібний інший	III	206,972	28,812	235,784	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали обтиральні, зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	III	498,174	0	498,174	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шлам гідроксидів металів та шлам інший	III	1 408,992	0	1 408,992	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи, які утворюються під час здійснення буріння свердловин для видобування нафти та газу	IV	2845,157	11752,140 (передано для подальшого використання іншим юридичним особам)	2845,157	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Сировина та матеріали допоміжні інші зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IV	182,049	10,160	192,209	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Сировина інша зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IV	36,854	0	36,854	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали інші, які використовуються для виробництва шкіри, зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IV	1,579	0	1,579	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Відходи деревини кускові	IУ	357,563	4,385	361,948	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Стружка деревна	IУ	26,528	0,082	26,610	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Сажа зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	11,920	0,053	11,973	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Крейда зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	10,182	-	10,182	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали скловмісні	IУ	230,921	52,476	283,397	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Таблетки фільтрувальні, абсорбенти інші відпрацьовані	IУ	11,976	-	11,976	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Напівфабрикати власного виробництва препаратів фармацевтичних або залишки незакінченого виробництва препаратів фармацевтичних, не придатні для використання за призначенням	IУ	0,697	0	0,697	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Вироби абразивні некондиційні	IУ	35,935	0,128	36,063	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Пил шліфувальний, що утворюється у процесі виробництва виробів азбестових технічних	IУ	429,410	0	429,410	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Окалина прокатного та ковальсько-пресового виробництва	IУ	8,500	4,920	13,420	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Напівфабрикати власного виробництва металів кольорових інших, їх сплавів та прокату з них або залишки незакінченого виробництва металів кольорових інших, їх сплавів та прокату з них, не придатні для використання за призначенням	IУ	32,606	0	32,606	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Суміші формувальні на мідній основі відпрацьовані	IУ	233,416	0	233,416	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Пил та тверді частинки інші електрофільтрів та інших газоочисних установок (залізовмісний)	IУ	84,829	0	84,829	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Пил та тверді частинки інші електрофільтрів та інших газоочисних установок (кремнійвмісний)	IУ	3,470	0	3,470	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шлам газоочисних установок	IУ	4,201	0	4,201	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи одержані у процесах зварювання (огарки електродів)	IУ	30,130	2,478	32,608	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи одержані у процесах зварювання (мул карбідний)	IУ	0,319	0	0,319	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Матеріал абразивний, який використовують під час дробострумного оброблення, відпрацьований	ІУ	13,113	0,020	13,133	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали електроізоляційні та вироби ізолювальні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням	ІУ	0,993	0	0,993	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Флюси для твердих припоїв зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	ІУ	15,366	0	15,366	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали абразивні та вироби з них зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням	ІУ	41,087	17,476	58,563	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Графіт, матеріали вуглецевографітні та вироби з них зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	ІУ	43,040	0	43,040	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Азбест, матеріали азбестові (вироби азбестові фрикційні, вироби азбестові	ІУ	171,810	15,233	187,043	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		текстильні тощо) зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням					
		Термопласти з литва, плівкові та листові інші зіпсовані забруднені або не ідентифіковані та їх залишки, що не можуть бути використані за призначенням	IУ	0,074	0	0,074	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали гумові (стрічки гумово- тканинні, рукава, вироби трубчасті, матеріали монтажні гумові, гумові деталі машин тощо) зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	6,530	3,083	9,613	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Лаки електроізоляційні на основі синтетичних полімерів зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	0,425	0	0,425	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали електроізоляційні слюдинітові зіпсовані,	IУ	23,209	3,000	26,209	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням					
		Смоли поліефірні відпрацьовані у процесах просочування в електротехнічному виробництві	IУ	71,408	4,000	75,408	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи змішані будівництва та знесення будівель і споруд	IУ	2730,137	162,341	2892,478	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Тара металева, скляна, дерев'яна, текстильна, картонна та паперова, яку використовують під час перевезень, зіпсована, чи відпрацьована, чи забруднена	IУ	318,532	30,063	348,595	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шини зіпсовані перед початком експлуатації, відпрацьовані, пошкоджені чи забруднені під час експлуатації	IУ	374,617	103,449	478,066	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Макулатура паперова та картонна	IУ	87,010	2,307	89,317	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Бій скла технічного та скловиробів, що не підлягає спеціальному обробленню	IУ	206,320	1,400	207,720	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Тара пластикова дрібна використана	IУ	25,572	25,365	50,937	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Суміш відходів, матеріалів та виробів з пластмас інших, що не підлягає спеціальному обробленню	IУ	253,536	95,566	349,102	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Тара дерев'яна використана (за винятком відходів тари, що утворились під час перевезень)	IУ	98,702	8,720	107,422	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Деревина та вироби з деревини зіпсовані або використані	IУ	4,835	4,396	9,231	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Обрізь та залишки матеріалів текстильних	IУ	0,586	5,774	6,360	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Вироби та матеріали гумові зіпсовані або відпрацьовані	IУ	788,736	17,055	805,791	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали з вмістом азбесту зіпсовані або відпрацьовані	IУ	667,616	12,005	679,621	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Фарби, емалі, лаки, чорнила, речовини для склеювання зіпсовані або відпрацьовані, їх залишки, що не можуть бути використані за призначенням	IУ	2,004	0,935	2,939	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали пакувальні пластмасові зіпсовані, зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	IУ	77,392	70,935	148,327	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи, одержані в процесі очищення вулиць, місць загального використання, інші.	IУ	9030,957	503,050	9534,007	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Відходи, одержані в процесі очищення вулиць, місць загального використання, інші (зміт з території полігону)	IУ	0,880	0,050	0,930	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Папір та картон пакувальні зіпсовані, відпрацьовані	IУ	4,325	2,785	7,110	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали фільтрувальні зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	IУ	53,255	1,740	54,995	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Одяг захисний зіпсований, відпрацьований чи забруднений	IУ	27,033	5,728	32,761	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Обладнання електронне загального призначення зіпсоване, відпрацьоване чи не ремонтпридатне	IУ	215,397	23,182	238,579	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Препарати та речовини фармацевтичні(у т.ч. ветеринарні), засоби і товари лікарські(у тоннч. аерозолі), їх залишки зіпсовані, прострочені або не ідентифіковані	IУ	41,956	-	41,956	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Залишок нелеткий та шлак	IУ	133,605	66,226	199,831	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шлам від очищення вод стічних неспецифічних промислових	IУ	802,266	90,637	892,903	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали та вироби будівельні з вмістом азбесту зіпсовані,	IУ	35,530	0	35,530	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		забруднені або не ідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням					
		Матеріали деревинні зіпсовані	III	20,055	-	20,055	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Залишки, одержані у процесі подрібнення устаткування, інструменту, інших технічних засобів на брухт	IV	10,000	-	10,000	полігон промвідходів с. Смирнівка
4.	Приватне акціонерне товариство «Харківський підшипниковий завод» (АТ «ХАРП»)	Тара металева використана, у тоннч. дрібна (банки консервні тощо), за винятком відходів тари, що утворилися під час перевезень	III	0,059	0	0,059	Територія АТ «ХАРП»
		Макулатура паперова та картонна	IV	2,198	1,137	1,725	Територія АТ «ХАРП»
		Ошурки та стружка токарна металів чорних, яка утворюється у процесі їх формування	III	1 284,860	614,299	1 242,495	Територія АТ «ХАРП»
		Брухт чорних металів дрібний інший	III	381,314	1 305,829	346,343	Територія АТ «ХАРП»
		Стружка сплавів алюмінієвих	III	0,147	6,508	0	Територія АТ «ХАРП»
		Брухт прокату мідного	III	0,109	0,486	0,049	Територія АТ «ХАРП»
		Інші відходи	III	6,050	0	6,050	Полігон АТ «ХАРП»

1	2	3	4	5	6	7	8
		Шлами від очищення вод стічних неспецифічних промислових	III	903,000	0	903,000	Полігон АТ «ХАРП»
		Шлам, що утворюється під час машинного оброблення у процесі формування металу	III	146,090	0	146,090	Полігон АТ «ХАРП»
		Шини зіпсовані перед початком експлуатації, відпрацьовані	IV	17,105	0	17,105	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали гумові (гумові деталі) зіпсовані, забруднені, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IV	162,601	0	162,601	Полігон АТ «ХАРП»
		Брухт вогнетривких виробів інший	III	211,575	0	211,575	Полігон АТ «ХАРП»
		Шлами шліфування та полірування	III	108 508,191	358,000	108 866,191	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали текстильні зіпсовані або не ідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	III	1 720,854	47,800	1 768,654	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали фільтрувальні пошкоджені, відпрацьовані або забруднені	III	1,149	0,200	1,349	Полігон АТ «ХАРП»
		Осад очисних споруд гальванічного виробництва, який містить оксиди кольорових металів	III	3 854,800	0	0	Полігон АТ «ХАРП»

1	2	3	4	5	6	7	8
		Засоби мийні зіпсовані або відпрацьовані та їх залишки	III	313,350	3,000	316,350	Полігон АТ «ХАРП»
		Води стічні та відходи від їх очищення на підприємстві	III	54,675	4,700	59,375	Полігон АТ «ХАРП»
		Відходи від функціонування установок для очищення вод стічних, не позначених іншим способом	III	63,750	8,700	72,450	Полігон АТ «ХАРП»
		Окалина прокатного та ковальсько-пресового виробництва	III	13,900	4,600	18,500	Полігон АТ «ХАРП»
		Шлами гальванічні з осаджувачем лугою, содою (натрієвімісні)	III	3,500	0,500	4,000	Полігон АТ «ХАРП»
		Ґрунти, забруднені нафтопродуктами, хімічними та біоречовинами, що підлягають збиранню, обробленню та видаленню	III	3,500	0,500	4,000	Полігон АТ «ХАРП»
		Суміш вапна гашеного з водою	IV	26,800	4,500	31,300	Полігон АТ «ХАРП»
		Тирса деревинна	IV	132,892	3,400	136,292	Полігон АТ «ХАРП»
		Пил та тверді частинки інші електрофільтрів та інших газоочисних установок	IV	851,073	16,400	867,473	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали абразивні та вироби з них зіпсовані, забруднені або не ідентифіковані (полотно шліфувальне)	IV	119,028	10,550	129,578	Полігон АТ «ХАРП»

1	2	3	4	5	6	7	8
		Відходи змішані будівництва та знесення будівель і споруд	IV	16 089,848	42,500	16 132,348	Полігон АТ «ХАРП»
		Відходи, одержані в процесі очищення вулиць, місць загального використання, інші	IV	20 860,545	184,400	21 044,945	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали пакувальні пластмасові зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	IV	13,600	5,250	18,850	Полігон АТ «ХАРП»
		Папір та картон пакувальні зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	IV	12,600	8,700	21,300	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали абразивні та вироби з них зіпсовані, забруднені або не ідентифіковані (круги абразивні)	IV	1 064,000	36,200	1 100,200	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали фільтрувальні зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені (спанбел)	IV	3,700	2,000	5,700	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали з вмістом азбесту зіпсовані або відпрацьовані	IV	0,020	0	0,020	Полігон АТ «ХАРП»
		Обрізки шкір штучних	IV	2,900	1,700	4,600	Полігон АТ «ХАРП»
		Шлак паливний (зола)	IV	0,750	0	0,750	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали пакувальні змішані, у т.ч. дерев'яні та металеві відпрацьовані чи забруднені	IV	15,400	14,400	29,800	Полігон АТ «ХАРП»

1	2	3	4	5	6	7	8
5.	ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія» філія «Теплоелектроцентрал» Приватне акціонерне товариство «Харківський тракторний завод» (АТ «ХТЗ»)	Лампи люмінесцентні	I	0	0,080	0	–
		Обладнання електронне	I	0	0,031	0	–
		Батареї свинцеві	I	0	0,594	0	–
		Брухт чорних металів	III	26,830	12,240	12,900	Територія підприємства
		Брухт кольорових металів	III	-	0,071	0,071	Територія підприємства
		Матеріали пакувальні пластмасові	IV	0	0,991	0	–
		Шини відпрацьовані	IV	0	0,604	0	–
		Відходи комунальні змішані	IV	0	0,200	0	–
		Шлак паливний	IV	186 598,233	4 712,196	188 582,929	Золівідвал
		Пил зольний вугільний	IV	1 996 918,652	40 839,070	2 037 757,722	Золівідвал

Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критеріями екологічної безпеки*

Таблиця 54

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місця видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місця видалення відходів категорії В – небезпечні		Місця видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місця видалення відходів категорії А – малонебезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Балаклійський район	-	-	1	-	-	-	2	1 - закрите
2	Барвінківський район	-	-	1	-	-	-	1	-
3	Близнюківський район	-	-	-	-	-	-	1	-
4	Богодухівський район	-	-	-	-	1	-	2	1 - проєкт
5	Борівський район	-	-	1	-	-	-	1	-
6	Валківський район	-	-	4	-	-	-	-	-
7	Великобурлуцький район	-	-	-	-	-	-	2	-
8	Вовчанський район	-	-	2	-	-	-	3	1 - проєкт
9	Дворічанський район	-	-	-	-	-	-	1	-
10	Дергачівський район	-	-	11	-	-	-	1	-
11	Зачепилівський район	-	-	-	-	-	-	1	-
12	Зміївський район	-	-	-	-	3	1-закрите	1	-
13	Золочівський район	-	-	-	-	-	-	3	-
14	Ізюмський район	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Кегичівський район	-	-	-	-	1	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	Коломацький район	-	-	-	-	-	-	2	-
17	Красноградський район	-	-	-	-	2	-	-	-
18	Краснокутський район	-	-	1	-	1	-	3	1 - закрито, 1 - проєкт
19	Куп'янський район	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Лозівський район	-	-	1	-	1	-	1	1-прийнято до проєктування
21	Нововодолазький район	-	-	2	-	-	-	1	-
22	Первомайський район	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Печенізький район	-	-	-	-	-	-	2	-
24	Сахновщинський район	-	-	-	-	-	-	1	-
25	Харківський район	-	-	1	-	-	3-закриті	2	-
26	Чугуївський район	-	-	2	-	1	-	-	-
27	Шевченківський район	-	-	-	-	-	-	1	-
28	м. Ізюм	-	-	-	-	-	-	1	-
29	м. Куп'янськ	-	-	1	-	-	-	2	1-проєкт
30	м. Лозова	-	-	-	-	1	-	2	-
31	м. Люботин	-	-	-	-	-	-	1	-
32	м. Первомайський	-	-	1	-	-	-	1	-
33	м. Чугуїв	-	-	-	-	-	-	-	-
34	м. Харків	-	-	2	-	2	-	-	-
	Усього:	-	-	31	-	13	4 -закритих	39	2-закритих 5-проєкт

Примітка: * – за даними реєстру місць видалення відходів.

Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 55

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.*	Кількість паспортизованих МВВ, од.**	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.**
1	2	3	4	5
1	Балаклійський	-	4	1
2	Барвінківський	-	2	-
3	Близнюківський	-	1	-
4	Богодухівський	-	4	-
5	Борівський	10	2	-
6	Валківський	-	4	-

1	2	3	4	5
7	Великобурлуцький	-	2	-
8	Вовчанський	-	6	-
9	Дворічанський	-	1	-
10	Дергачівський	-	12	-
11	Зачепилівський	1	1	-
12	Зміївський	-	5	-
13	Золочівський	-	3	-
14	Ізюмський	-	-	-
15	Кегичівський	1	1	-
16	Коломацький	-	2	-
17	Красноградський	12	2	-
18	Краснокутський	-	7	-
19	Куп'янський	-	-	-
20	Лозівський	-	4	-
21	Нововодолазький	3	3	-
22	Первомайський	-	-	-
23	Печенізький	3	2	-
24	Сахновщинський	-	1	-
25	Харківський	-	6	-
26	Чугуївський	-	3	-
27	Шевченківський	1	1	-
	Усього по районах	31	79	1
28	м. Ізюм	-	1	-
29	м. Куп'янськ	-	4	-
30	м. Лозова	-	3	-
31	м. Первомайський	-	2	-
32	м. Люботин	-	1	-
33	м. Чугуїв	-	-	-
34	м. Харків	-	2	1
	Усього по містах обласного значення	-	13	1
Полігони				
35	м. Харків (Дергачівський полігон)	-	1	-
36	Харківський район (ТОВ «Перероблюючий завод»)	-	1	-
	Усього:	-	2	-
	Усього по області	31	94	2

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій та міст обласного значення;

** – за даними реєстру місць видалення відходів.

Інфраструктура утилізації та оброблення відходів*

Таблиця 56

Назва одиниці адміністративно-територіальної одиниці	Пункти приймання/збирання знешкодження шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання вторинної сировини, од.	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установи централізованого знешкодження медичних відходів, од
1	2	3	4	5	6
м. Харків	ТОВ НВП «НОВІНТЕХ» вул. Біологічна, 25, вул. Диканівська, 47А	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» 61099, м. Харків, вул. Лодзька, 7А	ТОВ «МетЛом» м. Харків, вул. Чуваська	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» 61099, м. Харків, вул. Лодзька, 7А	–
	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА» 62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт Пісочин, в'їзд Кононенко, 9	ТОВ НВП «НОВІНТЕХ» вул. Біологічна, 25, вул. Диканівська, 47А	ТОВ Фірма Авангард, м. Харків, пров. Інженерний, 9	–	–
	ТОВ НВП «КОР-МЕТ» 61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, 7	ТОВ «ЕКОТЕК» Харківська обл., смт Пісочин, в'їзд Шевченка, 3	ТОВ «Грандріч» м. Харків, вул. Індустріальна, 3	–	–
	ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО» 61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	ТОВ НВП «КОР-МЕТ» 61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, 7	–	–	–
	ТОВ «ЕКОТЕК» Харківська обл., смт Пісочин, в'їзд Шевченка, 3	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА» 62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт Пісочин, в'їзд Кононенко, 9	–	–	–
	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» 61099, м. Харків, вул. Лодзька, 7А	ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО» 61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	–	–	–

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій та міст обласного значення.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері поводження
з небезпечними відходами на території регіону

Таблиця 57

№ з/п	Назва	Місце провадження діяльності	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
1	ТОВ «ЕКОТЕК» (32136485)	Харківська обл., с мт Пісочин, в'їзд Шевченка, 3	тел.(057) 706-18-32 www.ekotek.net.ua	1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть); 2. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані; 3. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло; 4. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші, відходи забруднені нафтопродуктами – промаслені ганчір'я, пісок, ґрунт, деревина, відпрацьовані фільтри); 5. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії; 6. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів; 7. Відходи, що містять як складові гальванічний шлам та осад відстійників після коагуляційної та реагентної очистки стічних вод (збирання, перевезення); 8. Розчини після травлення металів (збирання, перевезення); 9. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення); 10. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення).
2	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» (36626459)	61099, м. Харків, вул. Лодзька, буд. 7А	тел.: (057) 754-65-75	1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (збирання, перевезення, зберігання). 2. Відходи, що містять як складові або забруднювачі сполуки шестивалентного хрому (збирання, перевезення, зберігання). 3. Гальванічний шлам (збирання, перевезення, зберігання). 4. Розчини після травлення металів (збирання, перевезення, зберігання). 5. Відпрацьовані травильні розчини, що містять розчинну мідь (збирання, перевезення, зберігання). 6. Відходи азбесту (пил та волокна) (збирання, перевезення,

1	2	3	4	5
				<p>зберігання).</p> <p>7. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслене ганчір'я, тирса, пісок, ґрунт, відпрацьовані фільтри (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>8. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>9. Відходи негалогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>10. Відходи галогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>11. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>12. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>13. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>14. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>15. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>16. Відходи хімічних речовин, отримані під час проведення науково-дослідних робіт чи навчального процесу, які ще не ідентифіковані, та/або які є новими, а їх вплив на людину та/або довкілля невідомий (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>17. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (за винятком використаної тари з-під пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>18. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>19. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної</p>

1	2	3	4	5
				практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).
3	ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО» (38774910)	61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	тел.: 067-94-50-906	<p>1. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>2. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслене ганчір'я, тирса, пісок, ґрунт, відпрацьовані фільтри (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>3. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>4. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (за винятком тари з-під пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>5. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>6. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>7. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (за винятком відходів пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, знешкодження).</p> <p>8. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>9. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у тому числі відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть) (збирання, перевезення).</p> <p>10. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевої трубок або інше активоване скло (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>11. Відходи негалогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p>

1	2	3	4	5
				12. Відходи галогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).
4	ТОВ НВП «КОР-МЕТ» (38772535)	61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, буд. 7	http://kormet.uaprom.net тел.: (057) 760-24-56	<p>1. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів;</p> <p>2. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх суміші);</p> <p>3. Шлами бензину, що містять свинець;</p> <p>4. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії;</p> <p>5. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності;</p> <p>6. Відходи упаковок та контейнерів забруднені (за винятком використаної тари з-під пестицидів);</p> <p>7. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт;</p> <p>8. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів;</p> <p>9. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи;</p> <p>10. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ;</p> <p>11. Відходи азбесту (пил та волокна);</p> <p>12. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у тому числі відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть);</p> <p>13. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані;</p> <p>14. Відходи розчинів кислот чи основ;</p> <p>15. Гальванічний шлам;</p> <p>16. Розчини після травлення металів.</p> <p>17. Відпрацьовані каталізатори;</p> <p>18. Відходи поверхневої обробки металів та пластмас;</p> <p>19. Відходи, що містять переважно органічні компоненти, до складу яких можуть входити метали і неорганічні матеріали;</p> <p>20. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять</p>

1	2	3	4	5
				компоненти, такі, як акумуляторні батареї; 21. Шкіряні пил, зола, шлами, порошок, які містять сполуки шестивалентного хрому чи біоциди.
5	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА» (41112119)	62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт Пісочин, в'їзд Кононенко, буд. 9	тел.: 050-593-94-17	<p>1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи) (збирання, зберігання);</p> <p>2. Відходи і брухт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло (збирання, зберігання);</p> <p>3. Відходи розчинів кислот чи основ (у т.ч. відпрацьований електроліт) (збирання, зберігання);</p> <p>4. Відпрацьовані нафто-продукти, непридатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші) (збирання, зберігання);</p> <p>5. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/ зв'язуючих матеріалів, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання);</p> <p>6. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, зберігання);</p> <p>7. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ, поліхлорованими терфенілами (ПХТ), поліхлорованими нафталінами (ПХН) або полібромованими біфенілами (ПББ), або будь-якими іншими полі-бромованими аналогами цих сполук, на рівні концентрацій 50 мг/кг або більше (збирання, зберігання);</p> <p>8. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, зберігання);</p> <p>9. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фіто-фармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням (збирання, зберігання);</p> <p>10. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (збирання, зберігання);</p> <p>11. Відходи упаковок та контейнерів (у тоннч. тара з-під</p>

1	2	3	4	5
				<p>пестицидів та гербіцидів) (збирання, зберігання); 12. Гальванічний шлам (збирання, зберігання); 13. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані (збирання, зберігання); 14. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, зберігання); 15. Розчини після травлення металів (збирання, зберігання); 16. Відходи поверхневої обробки металів і пластмас (збирання, зберігання); 17. Шкіряні пил, зола, шлами, порошок, які містять сполуки шестивалентного хрому чи біоциди (збирання, зберігання); 18. Відходи азбесту (збирання, зберігання); 19. Відпрацьоване активоване вугілля (збирання, зберігання).</p>
6	ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» (31233443)	м.Харків, вул. Цементна, буд. 6А	електронна пошта: not@xado.com	<p>1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші); 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії.</p>
7	ТОВ НВП "НОВІНТЕХ" (22634952)	м.Харків, вул. Біологічна, 25; м. Харків, вул. Диканівська, 47А	тел. (057) 733 10 98	<p>1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші. Промаслені пісок, папір, деревина, ґрунт, ганчір'я, відпрацьовані фільтра) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 3. Відходи поверхневої обробки металів і пластмас (у тоннч. відходи, що містять як складові гальванічний шлам) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження); 4. Відходи розчинів кислот чи основ (у тоннч. відпрацьований електроліт) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження); 5. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження); 6. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у тоннч. відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що</p>

1	2	3	4	5
				містять ртуть) (збирання, перевезення, зберігання); 7. Відходи і брухт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї (збирання, перевезення, зберігання, оброблення); 8. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ (зберігання, оброблення, утилізація).
8	ПП "НВО ЕКОТЕХНОЛОГІЇ" (34858545)	61019, м. Харків, вул. Цементна, 8	тел.(057) 712 01 50	1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини*

Таблиця 58

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1	2	3	4	5
Богодухівський район				
1	КП «Житлово-комунальне підприємство Золочівської селищної ради»	Харківська обл., смт Золочів, вул.Привокзальна,5А	rgkh@ukr.net (05764)5-18-76	Скло, пластик
Лозівський район				
2	КП «Зміїв-Сервіс»	Харківська обл., м. Зміїв, вул. Покровська,24	(0247)3-33-21 (0247)3-19-93	Скло, пластик, папір, метал
Куп'янський район				
3	КП «Військове містечко»	Харківська обл., м. Куп'янськ, с. Курилівка-1, буд.6	(0242)7-91-68	Скло, папір, пластик
Чугуївський район				
4	ТОВ «ПБП «Схід»	Харківська обл., м. Чугуїв, вул. Абрикосова,13	(05746)3-01-33	ПЕТ пляшки
5	КП «ГОСПОДАР»	Харківська обл., Чугуївський район, с. Тернова, вул. Центральна,16	(05746)9-51-18	Скло, ПЕТ пляшки, папір
6	Громадська організація «ЧИСТО ПОКРОВКА»	Харківська обл., Чугуївський район, смт Новопокровка	050-030-68-25	Скло, ПЕТ пляшки, папір
м.Ізюм				
7	ФОП Ібрагімова Л.М.	Харківська обл, м.Ізюм, вул. Соснова, 1-а	(05743)2-79-80	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура

1	2	3	4	5
8	ФОП Ібрагімова Л.М.	Харківська обл, м.Ізюм, вул. Київська	(05743)2-79-80	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
9	ФОП Ібрагімова Л.М.	Харківська обл, м.Ізюм, вул. Різдвяна	(05743)2-79-80	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
10	ТОВ «Вторресурс»	Харківська обл, м.Ізюм, вул. Маршала Федоренко	-	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
м. Харків				
11	ТОВ «Клін-Полімер»	м. Харків, вул. Матросова, 9, ЛІТЕРА «П-1»	(05775)9-70-01	Предмети одягу водонепроникні й вітрозахисні; робочий одяг та речі і аксесуари; пластики порошкоподібні і гранульовані, порошки та гранули з пластика; листи та плівки з пластика; послуги попередньої переробки пластиків; послуги збору і рециклінгу (переробки для повторного використання) пластикових і гумових відходів; послуги консультантів по керуванню збором, обробкою і видаленням побутових і промислових відходів
12	ТОВ НВП «НОВІНТЕХ»	м. Харків, вул. Біологічна, 25	(05771)1-98-94, 733-10-98	Паперові відходи, батарейки, бляшані банки, пластмаса, скло, брухт чорних металів, побутова техніка, тетрапак та інші
13	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА»	62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт Пісочин, в'їзд Кононенко, буд. 9	050-593-94-17	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
14	ТОВ НВП «КОР-МЕТ»	61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, буд. 7	http://kormet.uaprom.net (057) 760-24-56	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
15	ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО»	61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	067-94-50-906	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
16	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО»	61099, м. Харків, вул. Лодзька, буд. 7А	(057) 754-65-75	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура
17	ТОВ «ЕКОТЕК»	Харківська обл., смт Пісочин, в'їзд Шевченка, 3	www.ekotek.net.ua тел.(057) 7061832	Скло, склопластик, поліетилен, пляшки ПЕТ, макулатура

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій та міст обласного значення.

**Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів
(приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)***

Таблиця 59

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій та міст обласного значення.

Поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами

**Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження
(станом на 31.12.2020 року)**

Таблиця 60

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
				добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.
1	2	3	4	5	6	7
Протягом 2011-2012 років всі непридатні до використання та заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин з території області вивезені. Станом на 01.01.2021 непридатні до використання та заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин на території області не обліковуються.						

XIV. Радіаційна безпека

З часів катастрофи на Чорнобильській АЕС населення України приділяє особливу увагу питанням впливу радіації на здоров'я людини, в тому числі, і за рахунок дії іонізуючого випромінювання, спричиненого штучними та природними джерелами іонізуючого випромінювання (далі – ДІВ).

Штучні ДІВ застосовуються у більшості галузей народного господарства, зокрема: в медицині – для діагностики та лікування онкологічних захворювань, сільському господарстві – для опромінення та дослідження зернових культур, у промисловості – для радіографічного та технологічного контролю (вимірювань ваги, кількості, щільності тощо), геофізичних досліджень свердловин, стерилізації продукції, наукових досліджень тощо.

Поводження з ДІВ у кожній галузі має свою специфіку та потребує захисту людей, які під час виконання своєї професійної діяльності знаходяться в сфері впливу іонізуючого випромінювання. Забезпечення радіаційного захисту людини і навколишнього природного середовища при використанні ДІВ є пріоритетним напрямом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

Функції державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки на території Харківської, Полтавської та Сумської областей здійснює Східна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки Державної інспекції ядерного регулювання України (далі – Східна інспекція Держатомрегулювання). Діяльність Східної інспекції Держатомрегулювання спрямована на підвищення ядерної та радіаційної безпеки, запобігання радіаційних аварій та випадків ядерного тероризму на підконтрольній території.

Діяльність підприємств, організацій та установ, які використовують ДІВ, здійснюється на підставі ліцензій на право провадження діяльності з використання ДІВ, виданих Держатомрегулювання та її територіальними органами.

На території Харківської області станом на 31.12.2020 знаходилося 355 підприємств, організацій та установ, які використовують ДІВ, в тому числі: в промисловості та науково-дослідних закладах – 65, лікувально-профілактичних установах – 290. Найбільш широке використання ДІВ в медичних закладах, які використовуються для променевої терапії (ДІВ із високим рівнем потенційної небезпеки (1-2 категорія) та діагностики (60-80% діагнозів) захворювань.

До найбільш радіаційно-небезпечних об'єктів Харківської області відносяться: Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут», Харківська міжобласна філія Державного спеціалізованого підприємства «Об'єднання «РАДОН»» (далі – ХМФ ДСП «Об'єднання «РАДОН»»), Національний науковий центр «Інститут метрології», Державна установа «Інститут медичної радіології та онкології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України», Комунальне некомерційне підприємство «Обласний центр онкології».

У 2020 році в рамках національних програм боротьби з коронавірусною хворобою COVID-19, а також в рамках благодійної допомоги, опорні заклади

охорони здоров'я у Харківській області було оснащено сучасним рентгенодіагностичним обладнанням, зокрема системами комп'ютерної томографії останніх поколінь.

З метою запобігання незаконному обігу ДІВ, підвищення рівня радіаційної безпеки, забезпечення обліку ДІВ, контролю за їх зберіганням, місцезнаходженням і переміщенням, аналізом якісного і кількісного складу, ДІВ реєструються у Реєстраційному центрі Державного реєстру ДІВ (м. Харків).

Станом на 31.12.2020 підприємствами, організаціями та установами Харківської області зареєстровано 2 478 одиниць ДІВ, з них ізотопних ДІВ – 1 001 одиниць, пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання – 1 477 одиниць.

У зв'язку з прийняттям Податкового Кодексу України та з метою зменшення накопичення радіоактивних відходів особливими умовами ліцензій встановлюються обмеження терміну зберігання відпрацьованих радіонуклідних ДІВ, а також надання щоквартальної звітності про фактичні обсяги РАВ. Відпрацьовані радіонуклідні ДІВ протягом 6 місяців з дати закінчення терміну експлуатації повинні бути переатестовані з подовженням терміну їх експлуатації або переведені до категорії РАВ і передані до спеціалізованого підприємства по поводженню з радіоактивними відходами. Щоквартально Східною інспекцією Держатомрегулювання проводиться аналіз звітів для виявлення понаднормового зберігання РАВ.

Радіаційних аварій та інцидентів на території Харківської області у 2020 році не зафіксовано.

Стан радіаційної безпеки в Харківській області зумовлений наявністю підприємств, організацій та установ, що використовують радіаційно-небезпечні технології і речовини, а також їх впливом на обслуговуючий персонал, населення, навколишнє природне середовище та який є задовільний.

Експлуатація пунктів захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ)

Таблиця 61

№ з/п	Назва одиниці адміністративно - територіального устрою регіону, назва підприємства	Кількість ядерних та радіаційно небезпечних об'єктів (усього), од.	Підприємства, що здійснюють захоронення радіоактивних відходів (РАВ)		
			кількість ПЗРВ, од.	кількість РАВ, м ³ / загальна активність, Бк*	радіаційний фон на території ПЗРВ, мкЗв/год
1	2	3	6	7	8
1	Харківська міжобласна філія Державного спеціалізованого підприємства «Об'єднання «РАДОН»	1	1	–	<0,3

Примітка – Інформація у Східній інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) Державної інспекції з ядерного регулювання України відсутня.

Використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)*
(станом на 31.12.2020)

Таблиця 62

№ з/п	Власник ДІВ	Адреса власника ДІВ	Примітка
1	2	3	4
1	Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут»	61108, Харківська обл., місто Харків, вул. Академічна, будинок 1	–
2	Національний науковий центр «Інститут метрології»	61002, Харківська обл., місто Харків, вул. Миросицька, будинок 42	–
3	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	61022, Харківська обл., місто Харків, Майдан Свободи, будинок 4	–
4	Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України	61072, Харківська обл., місто Харків, проспект Науки, будинок 60	–
5	Акціонерне товариство «Турбоатом»	61037, Харківська обл., місто Харків, проспект Московський, будинок 199	–
6	Філія Геофізичне управління «Укргазпромгеофізика» акціонерного товариства «Укргазвидобування»	юр. адреса: 04053, м. Київ, вул. Кудрявська, будинок 26/28, факт. адреса: 61031, Харківська обл., місто Харків, вул. Драгомирівська, будинок 3	–
7	Товариство з обмеженою відповідальністю «Надра сервіси» (раніше – ТОВ «Тутковський свердловинний сервіс»)	юр. адреса: 04114, м. Київ, вул. Дубровицька, будинок 28; факт. адреса: Харк. обл., Балаклійський р-н, с. Пятигірське, вул. Першотравнева, буд. 15	–
8	Комунальне некомерційне підприємство «Обласний центр онкології»	61070, Харківська обл., місто Харків, вул. Лісопарківська, будинок 4	–
9	Державна установа «Інститут медичної радіології та онкології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України»	61024, Харківська обл., місто Харків, вул. Пушкінська, будинок 82	–
10	Комунальне некомерційне підприємство Харківської обласної ради «Обласний клінічний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення»	61166, Харківська обл., місто Харків, вул. Новгородська, будинок 85	–
11	Харківська клінічна лікарня на залізничному транспорті № 1 філії «Центр охорони здоров'я» акціонерного товариства «Українська залізниця»	юр. адреса: 03680, м. Київ, вул. Тверська, будинок 5 факт. адреса: 61018, м. Харків, пров. Балакірева, будинок 5	–
12	Харківське відділення Приватного акціонерного товариства «Абінбев Ефес Україна»	юр. адреса: 03150, м. Київ, вул. Фізкультури, будинок 30-В. факт. адреса: 61001, м. Харків, вул. Роганська, будинок, 161	–
13	Товариство з обмеженою відповідальністю «Центр медичної радіології «Гамма плюс»	61003, Харківська обл., місто Харків, майдан Павлівський, будинок 6	–

Примітка: * – у таблиці вказана інформація про підприємства, які використовують джерела іонізуючого випромінювання у закритому та відкритому вигляді і підлягають ліцензуванню.

Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленими джерелами природного походження

Таблиця 63

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість населення, осіб	Радіаційний фон на території, мкЗв/год	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг				
				цезій-137 (техногенний)	стронцій-90 (техногенний)	радій (природний)	торій (природний)	калій (природний)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
За інформацією Східної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) Державної інспекції з ядерного регулювання України, дані відсутні.								

XV. Моніторинг довкілля

Мережа спостережень за станом довкілля

Таблиця 64

№ з/п	Суб'єкти моніторингу довкілля	Кількість точок спостереження, од.								
		атмосферне повітря	стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	поверхневі води	джерела скидів зворотних вод у поверхневі води	морські води	джерела скидів зворотних вод у морські води	підземні води	джерела скидів зворотних вод у глибокі підземні водоносні горизонти	грунти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України Державна екологічна інспекція у Харківській області ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Державна служба України з надзвичайних ситуацій Харківський регіональний центр з гідрометеорології	10	-	13	-	-	-	-	-	-
3.	МОЗ України Державна установа «Харківський обласний лабораторний центр» ²	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Міністерство економіки, торгівлі та сільського господарства України Харківська філія Державної установи «Інститут охорони ґрунтів України»	-	-	-	-	-	-	-	-	636 проб
5.	Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів	-	-	601 проба питної води	-	-	-	-	-	-

	Головне управління Держпродспоживслужби в Харківській області ³									
6.	Державне водне агентство України Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів	-	-	34	-	-	-	-	-	-
7.	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: 1 – Державною екологічною інспекцією в Харківській області здійснюється вибірковий відбір проб на джерелах викидів підприємств, установ, організацій.
2 – Державною установою «Харківський обласний лабораторний центр» здійснюються дослідження за якістю атмосферного повітря відповідно до щорічного плану заходів зі здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду, затвердженого керівником Органу управління, а також позапланові спостереження в установленому законодавством порядку.
3 – Головним управлінням Держпродспоживслужби в Харківській області здійснюються дослідження питної води.

Транскордонні системи спостережень*

Таблиця 64.1

№ з/п	Країна-партнер, з якою проводиться спільний моніторинг	Кількість точок спостережень	Показники, за якими проводяться спостереження	Періодичність проведення спостережень
1	2	3	4	5
-	-	-	-	-

Примітка: * – у Харківській області відсутня транскордонна система спостережень.

Доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища

Таблиця 65

№ з/п	Орган, відповідальний за підготовку та висвітлення інформації про стан довкілля	Назва публікації, видання	Періодичність підготовки публікації, видання	Інтернет посилання
1	2	3	4	5
1.	Департамент захисту довкілля та природо-користування Харківської обласної державної адміністрації	Інформація щодо екологічного стану м. Харкова та Харківської області	щомісяця	http://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/struktura-administratsiyi/strukturni-pidrozdili/486/2736
2.		Екологічний паспорт Харківської області	щороку	
3.		Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Харківській області	щороку	
4.		Поточна інформація екологічного напрямку	по мірі надходження інформаційно-аналітичних матеріалів	

XVI. Міжнародне співробітництво

Таблиця 66

Назва угоди	Дата підписання	Термін дії угоди	Примітка
1	2	3	4
Договір про дружбу та співробітництво між Харківською та Мінською областями	від 19 грудня 1995 року	Угода уклалась строком на один рік та подовжується автоматично на наступні роки, якщо жодна з Сторін не заявить про припинення дії Угоди не пізніше ніж за місяць до кінця року	В рамках Договору підписано: - Угоду між Чугуївською районною державною адміністрацією Харківської області (Україна) та Держинським районним державним виконавчим комітетом Мінської області (Республіка Білорусь), про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво (від 24 вересня 2009 року); - Угоду між Вовчанською районною державною адміністрацією Харківської області (Україна) та Логойським районним виконавчим комітетом Мінської області (Республіка Білорусь) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво (від 19 травня 2009 року)
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Хокіміятом Ташкентської області (Республіка Узбекистан) про довгострокове торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво	від 01 березня 2001 року	Діє до виповнення шести місяців, зі дня отримання однією із Сторін письмового повідомлено іншої Сторони про її наміри припинити дію цієї Угоди	–
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Хякімліком Марійського веляту (Туркменістан) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	від 13 березня 2012 року	Діє протягом трьох років та автоматично продовжується на кожний наступний трирічний період, якщо жодна зі Сторін не повідомить іншу про свій намір припинити Угоду за три місяці до закінчення відповідного трьохрічного періоду	–

1	2	3	4
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією України і Воєводством Велькопольським Республіки Польща про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво	від 27 лютого 2002 року	Угоду укладено на невизначений термін	–
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією України та губернаторством провінції Ізмір Турецької Республіки про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	від 22 серпня 2008 року	Угоду укладено на невизначений термін	–
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією та Народним урядом провінції Хейлунцзян Китайської Народної Республіки про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	від 16 червня 2016 року	Угоду укладено на невизначений термін	–
Рамкова угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Могилівським обласним виконавчим комітетом (Республіка Білорусь) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	від 04 жовтня 2019 року	Угоду укладено на невизначений термін	–
Протокол про наміри щодо співробітництва між Штатом Огайо, США та Харківською областю, Україна	від 28 січня 2002 року	Протокол схвалено на невизначений термін	–
Протокол намірів про розвиток дружніх відносин та співробітництва між Харківською областю (Україна) та провінцією Шаньдун (КНР)	2005 рік	Протокол схвалено на невизначений термін	–
Протокол про наміри Адміністрацій Лорйської, Тавушської, Вайоц Дзорської областей Республіки Вірменія та Харківської обласної державної адміністрації України	від 14 жовтня 2009 року	Протокол схвалено на невизначений термін	–
Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво між Посольством США в Україні та Харківською обласною державною адміністрацією	від 08 квітня 2016 року	Меморандум укладено на невизначений термін	–
Меморандум про співпрацю та взаєморозуміння між Харківською обласною державною адміністрацією та Китайською Торговою Асоціацією	від 23 вересня 2016 року	Меморандум укладено терміном на 1 рік	–

1	2	3	4
Меморандум про взаєморозуміння щодо сталого розвитку та співробітництво між Харківською обласною державною адміністрацією, Харківською обласною радою та Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй	2017 рік	Меморандум укладено терміном до 31 грудня 2022 року	–
Меморандум про співробітництво та координацію між Харківською обласною державною адміністрацією та громадською організацією «Міжнародне агентство регіонального розвитку» (Globee)	від 19 травня 2015 року	Меморандум укладено терміном на 3 роки	–
Договір соціального партнерства між Харківською обласною державною адміністрацією, Словацькою компанією «Нето Медіка» та Харківською міською радою	від 21 жовтня 2010 року	Договір укладено безстроково	–
Меморандум про співробітництво між Чугуївською районною державною адміністрацією Харківської області та Генеральним Консульством Республіки Польща у Харкові	від 16 листопада 2017 року	Меморандум укладено безстроково	–

Перелік проєктів міжнародної технічної допомоги

Таблиця 66.1

№ з/п	Назва проєкту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проєкту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до ТЗ	Досягнуті результати
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Енергоефективність у громадах II	2020 рік	Донор: Німецьке товариство міжнародного співробітництва GIZ Реципієнт: Зачепилівська селищна рада	Загальний бюджет – 51 480 грн. 33 462 грн- кошти надані «GIZ». 18 018 грн. – за рахунок селищного бюджету	–	Запровадження системи моніторингу енергоспоживання будівель в ручному режимі та з перспективою переведення об'єктів на	Моніторинг споживання теплової, електричної енергії, води, газу, твердого палива, зовнішньої температури та внутрішньої температури в приміщеннях, а також

1	2	3	4	5	6	7	8
						автоматизований збір інформації без зміни інтерфейсу	контроль за роботою індивідуальних теплових пунктів забезпечить зменшення витрат бюджетних коштів на енергозабезпечення закладів та сервісне обслуговування обладнання
2	Реконструкція Малинівського парку	Січень 2019 року – квітень 2020 року	Донор: Агентство США з міжнародного розвитку Виконавець: Глобал Комьюнітіз (Global Communities) виконавцем Програми «Децентралізація Приносить Кращі Результати та Ефективність» (DOBRE) Реципієнт: Малинівська селищна рада Чугуївського району Харківської області	Кошторисна вартість проекту: 445,819 тис. грн. Загальна сума витрачених коштів МТД: 276,994 тис. грн	–	Завдяки реалізації проекту заплановано зберегти зелену зону, що сприятиме підтримці екологічного та чистого селища	Парк знаходиться у центральній частині селища. Завдяки розташуванню парку в зеленій зоні, діти, молодь та дорослі матимуть додаткову можливість для оздоровлення і комфортного дозвілля та відпочинку; відновлення рекреаційний потенціалу парку
3	Програма «Децентралізація Приносить Кращі Результати та Ефективність» (DOBRE)	Листопад 2019 року – грудень 2020 року	Донор: Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) Виконавець: Глобал Комьюнітіз (Global Communities) Реципієнт: Малинівська селищна рада Чугуївського району	Кошторисна вартість проекту: 2 705,879 тис. грн. Загальна сума витрачених коштів МТД: 1 775,879 тис. грн	–	Підвищення якості надання послуги люди значно менше хворітимуть Придбання сміттєвозу для вивозу сміття з приватного сектору в селищі Малинівка, селі	Отримано сміттєвозу згідно проєктної заявки

1	2	3	4	5	6	7	8
			Харківської області			Стара Гнилиця та улаштування майданчиків під роздільний збір сміття	
4	Програма «Децентралізація Приносить Кращі Результати та Ефективність (DOBRE).	01.01.2019 рік до 01.06.2020 рік (реалізовано)	Донор: Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) Виконавець: Global Communities, Сполучені штати Америки Реципієнт: Старосалтівська селищна рада	393,101 тис. грн		Запуск лінії з виробництва брикетів з відходів рослинного походження (деревини) на базі КП для забезпечення комунальних закладів альтернативним паливом	Закуплений Колісний багатофункціональний екскаватор – навантажувач JCB модель 3CX SITEMASTER. Закуплений вантажно-пасажирський повнопривідний легковий автомобіль; власними силами виготовлений комунальний відвал для трактора МТЗ -82; закуплена снігозбиральна машина HusqvarnaST 227P, проведені поточні ремонти комунальних доріг в чотирьох населених пунктах громади, а саме: с. Вишневе вул. Зелена, вул. Квітнева; с. Широке вул. Польова; с. Гонтарівка вул. Дмитрівська; с. Хотімля вул. Єсеніна, Харківська, Миру. Покращена якість та безпечність об'єктів місцевої

1	2	3	4	5	6	7	8
							дорожньої інфраструктури громади, посилено матеріально-технічну базу громади
5	«Підвищення енергоефективності закладів бюджетної сфери міста Чугуїв»	Вересень 2020 року - вересень 2023 року	<p>Донор: Уряд Королівства Норвегія через Міністерство закордонних справ Норвегії; Північна екологічна фінансова корпорація «НЕФКО» в якості розпорядника фонду «Фонд «Північна ініціатива гуманітарної підтримки та енергоефективності» (Україна)»</p> <p>Реципієнт проекту: Чугуївська міська рада Харківської області.</p>	Загальна індикативна вартість проекту становить 16 390,0 тис.грн, включаючи грант НЕФКО у сумі 168 000 євро.		<p>Проект спрямовано на скорочення споживання теплової та електричної енергії, зниження витрат міського бюджету та покращення умов перебування в цьому закладі, а саме:</p> <p>виконання низки енергозберігаючих заходів в навчальному закладі - Чугуївському навчально-виховному комплексі №6 імені тричі Героя Радянського Союзу І. М. Кожедуба Чугуївської міської ради Харківської області</p>	<p>Виконані передпроектні роботи (договір №862 від 04.12.2019 року) на проведення капітального ремонту Чугуївського навчально-виховного комплексу та виготовлено проектно-кошторисну документацію на загальну суму 533,344 тис. грн; надано позитивний експертний звіт щодо розгляду проектної документації по робочому проекту (Перший пусковий комплекс)» від 12.05.2020 року за №20809 (експертна організація ФІЛІЯ «ХАРКІВСЬКА» ТОВ «Консалтингова агенція «ГАЛІЛЕО»). Проведені торги, за якими переможцем визнано СПКА ТОВ "БВП РОМСОЦБУД" та ПП "КАСКАД БУД", з якими</p>

1	2	3	4	5	6	7	8
							укладено дві угоди: Контрактна угода СНУН-G1 від 02.12.2020 року на роботи «Капітальний ремонт Чугуївського навчально-виховного комплексу №6 (Перший пусковий комплекс)» - Лот 1: на 8 970,804 тис. грн, Контрактна угода СНУН-G1 від 02.12.2020 року на роботи «Капітальний ремонт Чугуївського навчально-виховного комплексу №6 (Перший пусковий комплекс)» - Лот 2: на 141 605 євро.
6	Європейська ініціатива «Угода мерів – Схід» (CoM East)	2020-2030 роки	Донор: Європейський Союз реципієнт – Куп'янська міська рада.	–	–	Зниження викидів CO ² на 30% до 2030 року через впровадження енергозберігаючих заходів	–
7	Проект ЄС/ПРООН «Об'єднання співвласників будинків для впровадження сталих енергоефективних рішень» (HOUSESES)	2019-2020 роки	Донор: Європейський Союз Виконавець – ПРООН, реципієнт - ОСББ міста Куп'янська, управління житлово-комунального господарства та капітального будівництва	–	–	Зниження викидів CO ² на 30% до 2030 року через впровадження енергозберігаючих заходів. інформування ОСББ міста щодо нового законодавства у	Інформування ОСББ міста щодо нового законодавства у сфері енергоефективності, програм Фонду енергоефективності та механізмів фінансування, які він пропонує. Проведення серії групових та

1	2	3	4	5	6	7	8
			Куп'янської міської ради			сфері енергоефективності, програм Фонду енергоефективності та механізмів фінансування, які він пропонує	індивідуальних консультацій для активістів, які мають намір створити ОСББ, активів вже створених ОСББ та місцевої влади з питань створення ОСББ, ведення бухгалтерії та фінансового менеджменту, пошуку та отримання фінансування для ініціатив по покращенню стану будинків.
8	Проект Угода Мерів- Схід	01.01.2019 – 31.12.2020	<p>Донор: Європейський Союз (Європейська комісія) Виконавець: міжнародний консорціум організацій, на чолі з Енерджі Сіте; національний партнер – Асоціація енергоефективні міста України.</p> <p>Реципієнт: Мереф'янська міська територіальна громада Харківської області.</p>	–	–	<p>Мереф'янська міська рада з 2016 року є підписантом загальноєвропейської ініціативи «Угода Мерів».</p> <p>Мереф'янська міська громада взяла на себе добровільні зобов'язання до 2030 року зменшити викиди CO² на території Мереф'янської громади щонайменше на 30 %, сприяючи, таким чином, розвитку екологічно орієнтованої економіки та</p>	<p>Спеціалісти Виконавчого комітету Мереф'янської міської ради отримують інституційну підтримку від експертів у вигляді тренінгів та семінарів. Влітку 2020 року на території громади були також проведені Дні сталої енергії.</p> <p>09.06.2020 – Інформаційно-промоційна кампанія. Оголошення Конкурсу творчих робіт для дітей Мереф'янської громади «Збережи планету!».</p> <p>22.06-26.06 – Інформаційно-</p>

1	2	3	4	5	6	7	8
						підвищенню якості життя	<p>промоційна кампанія щодо залучення партнерських організацій до проведення Європейського тижня сталої енергії у Мереп'янській громаді.</p> <p>22.06.2020 – Офіційне відкриття Тижня сталої енергії:</p> <ul style="list-style-type: none"> - анонс заходів, що відбудуться в рамках Тижня сталої енергії Мереп'янської громади; - створення інсталяції «Дерево життя. Майбутнє екології залежить від нас!»; - звіт міського голови щодо виконання заходів в рамках Плану дій сталої енергетичного розвитку і клімату Мереп'янської міської територіальної громади до 2030 року. <p>23.06.2020 – День «Зеленої енергії».</p> <p>Інтерактивна презентація для учнів 4-5 класів «Сонячна енергія – наше майбутнє» у</p>

1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>Молодіжному центрі Мереш'янської громади «Motion Space». Екскурсія з дітьми до сонячної електростанції.</p> <p>24.06.2020 – День енергоефективності. Вебінар «Розумне споживання енергії» у додатку ZOOM для голів районних комітетів органів самоорганізації населення, ОСББ, завгоспів комунальних закладів та зацікавлених у тематиці вебінару.</p> <p>25.06.2020 – Підведення підсумків конкурсу творчих робіт для дітей Мереш'янської громади «Збережи планету!». Презентація відеороліку знятого разом з Молодіжною радою Мереш'янської громади щодо поводження з ТПВ та правильним сортування відходів. Тематична стаття про правила компостування та випуск відповідного буклету.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>26.06.2020 – Запуск танцювального флешмобу «Танцюй за клімат», за участі мешканців Мереш'янської громади. Проведення благодійного футбольного матчу.</p> <p>28.06.2020 – Еколого-спортивний велопробіг.</p> <p>Липень 2020 – Велика еко-гра, в рамках участі у проєкті Zero Waste School від Klitschko Foundation.</p>
9	<p>Проект «Не пали – компостуй!». Експеримент «Кращий компостер для Мерешфи».</p>	<p>Березень 2020 – 2021 років</p>	<p>Донор: Програма розвитку ООН. Виконавець: Лабораторія інноваційного розвитку ПРООН, разом із Громадською спілкою «Центр розвитку інновацій». Реципієнт: Мереш'янська міська територіальна громада</p>	<p>17,9 тис. грн</p>		<p>В рамках проєкту буде порівняно та визначено найбільш ефективний спосіб компостування для подальшого застосування у громаді на муніципальному сміттєзвалищі.</p>	<p>Для проведення експерименту від Лабораторії інновацій ПРООН було отримано наступні засоби вимірювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Термогігрометр (вимірювання температури, вологості, точки роси бурста) BENETECH GM1361X; 2. Газоаналізатор (оцінка стану повітря і кількість викиду горючих газів у навколишнє середовище) WINTACT WT8811; 3. Вимірювач кислотності ґрунту

1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>іTuin-300; 4. Анімометр (роза вітрів) WINTACT WT816A; 5. Станція моніторингу якості повітря SaveEcoBot. А також матеріали для компостерів: 1. Мікробіопрепарат (Байкал М-10); 2. Черв'яки (2 родини виду "Старатель"); 3. Плівкова фібра(рулон 1,5*50). Загалом, в ході експерименту будуть перевірятися на ефективність наступні типи насипних компостерів: Бурст №1 Компостування природним(відкритим) способом. Бурст №2 Перегнивання під накритою плівкою. Бурст №3 Компост будуть ворухити один раз на добу. Бурст №4 Удобрювати активними біопрепаратами(Байкал М-10). Бурст №5 Черв'як виду "Старатель". Даний експеримент</p>

1	2	3	4	5	6	7	8
							проводиться в рамках проекту "Не пали – компостуй!", який організований Лабораторію інноваційного розвитку ПРООН, спільно з ВКП "Служба замовника" і відділом благоустрою, та координується відділом Міжнародних відносин та проєктно-інвестиційної діяльності.
10	Реконструкція мереж вуличного освітлення м. Балаклія Харківської області з виготовленням проєктно-кошторисної документації, спрямований на виконання проєкту "Енергоефективність в системі вуличного освітлення м. Балаклія. Україна"	Донор: Уряд Королівства Норвегія через Міністерство закордонних справ Норвегії; Північна екологічна фінансова корпорація «НЕФКО» в якості розпорядника фонду «Фонд «Північна ініціатива гуманітарної підтримки та енергоефективності» (Україна)» Реципієнт: Балаклійська	–	–	–	Реконструкція мереж вуличного освітлення м. Балаклія Харківської області	У 2020 році завершилася реалізація проєкту : "Реконструкція мереж вуличного освітлення м. Балаклія Харківської області з виготовленням проєктно-кошторисної документації, спрямований на виконання проєкту "Енергоефективність в системі вуличного освітлення м. Балаклія. Україна", на загальну суму – 11 918,221 тис. грн., що фінансувався за рахунок кредитних коштів НЕФКО - Північна Екологічна Фінансова Корпорація

1	2	3	4	5	6	7	8
		міська рада					(Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO), міжнародна фінансова організація, яка створена відповідно до угоди між країнами Північної Європи Данією, Фінляндією, Ісландією, Норвегією й Швецією, зі штаб-квартирою в м. Гельсінкі, Фінляндія, з місцезнаходженням за адресою: Фабіанінкату 34, FIN-00100, м. Гельсінкі, Фінляндія, яка діє відповідно до свого статуту здійснює свою діяльність в Україні на основі Рамкової Угоди між НЕФКО та Урядом України, ратифікованою Верховною Радою України Законом України від 21 вересня 2010 року № 2533 «Про ратифікацію Рамкової угоди між Урядом України та Північною екологічною фінансовою корпорацією»
11	Механізм Підтримки послуг з	Донор: Німецьке товариство	2020 р	67,440 тис. грн. (47,208 тис. грн-	–	Підтримка послуг з енергоефективності	Проведено повний енерго-аудит, видан

1	2	3	4	5	6	7	8
	енергоефективності для громадських будівель проєкту «Енергоефективність у громадах II», (GIZ)	міжнародного співробітництва (GIZ) Реципієнт: Первомайська міська рада		кошти «GIZ», 20,232 тис. грн-місцевий бюджет)		для громадських будівель м. Первомайський	енергетичний сертифікат та енергопаспорт корпусів КНП Первомайської ЦРЛ: Головний корпус №1 – Терапевтичний, Головний корпус №2 - Хірургічний корпус.
12	Механізм Підтримки послуг з енергоефективності для громадських будівель проєкту «Енергоефективність у громадах II», (GIZ)	Донор: Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ) Реципієнт: Первомайська міська рада	2020 рік	33 720 грн. (23,604 тис. грн-кошти «GIZ», 10,116 тис. грн-місцевий бюджет)	–	Підтримка послуг з енергоефективності для громадських будівель м. Первомайський	Проведено повний енерго-аудит, видан енергетичний сертифікат (в процесі) та енергопаспорт корпусу КНП Первомайської ЦРЛ: Головний корпус №2 - Хірургічний корпус
13	«Підвищення енергоефективності у громадських будівлях та вуличному освітленні міста Первомайський Харківської області»	Уряд Королівства Норвегія через Міністерство закордонних справ Норвегії; Північна екологічна фінансова корпорація «НЕФКО» в якості розпорядника фонду «Фонд «Північна ініціатива гуманітарної підтримки та енергоефективності» (Україна)» Реципієнт:	01.07.2019 – 31.12.2021	Загальна індикативна вартість проєкту становить 17 569,00 тис.грн , включаючи грант НЕФКО у сумі 196 000 євро.	–	Запровадження енергоефективних заходів в навчальних закладах міста для покращення санітарних умов, підвищення комфорту перебування в шкільних приміщеннях ліцею учнів, учителів, персоналу, зайнятого в системі освіти: - Первомайський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 14 «Барвінок»	У 2020 році впроваджено комплекс заходів з енергозбереження в двох закладах освіти міста: - в будівлі Первомайського дошкільного закладу №14 "Барвінок" виконано: утеплення зовнішніх стін, утеплення покрівлі, заміна вікон та дверних блоків на енергозберігаючі, встановлення індивідуального теплового пункту з погодним та погодинним

1	2	3	4	5	6	7	8
		Первомайська міська рада.				<p>комбінованого типу Первомайської міської ради Харківської області»; - Комунальний заклад «Первомайський ліцей № 3 «Успіх» Первомайської міської ради Харківської області».</p> <p>Виконання низки енергозберігаючих заходів в навчальних закладах міста з метою скорочення споживання теплової та електричної енергії та покращення умов перебування в цих закладах.</p>	<p>регулюванням, утеплення мереж теплотрас в підвалі на суму з місцевого бюджету (кредит) – 4 953,647 тис.грн., грант НЕФКО – 82,907 тис.євро.</p> <p>- в будівлі Первомайського ліцею №3 «Успіх» виконано: утеплення покрівлі, заміна вікон та дверних блоків на енергозберігаючі, встановлення індивідуального теплового пункту з погодним та погодинним регулюванням на суму з місцевого бюджету (перший внесок та кредит) – 5 085,07 тис.грн., грант НЕФКО – 55,27 тис.євро.</p> <p>Результат проекту - підвищення рівня комфорту споживачів, збільшення ефективності споживання енергоресурсів: зменшення втрат тепла, зниження споживання ресурсів, зменшення проплат за</p>

1	2	3	4	5	6	7	8
							енергоносії; дотримання нормативних параметрів мікроклімату у приміщеннях, вирішена проблема підтопів будівлі ДНЗ №14 "Барвінок", покращений естетичний вигляд будівель.
14	«Впровадження енергозберігаючого проекту у навчальному закладі міста Ізюм»	Донор: Уряд Королівства Норвегія через Міністерство закордонних справ Норвегії; Північна екологічна фінансова корпорація «НЕФКО» в якості розпорядника фонду «Фонд «Північна ініціатива гуманітарної підтримки та енергоефективності» (Україна)» Реципієнт: Ізюмська міська рада.	2020-2021 роки	Загальна індикативна вартість проекту становить 33 799,164 тис. грн , включаючи грант НЕФКО у сумі 200 000 євро.	–	Капітальний ремонт з впровадженням заходів по енергозбереженню та енергоефективності будівлі Ізюмської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 6 за адресою: Харківська область, м. Ізюм, вул. 24 Серпня, буд. 32»» (перша черга) Збільшення енергоефективності об'єкту, суттєве покращення мікроклімату приміщень, встановлення температурного режиму відповідно до санітарних норм, покращення	На теперішній час, на об'єкті: - здійснено підготовка для виконання робіт з монтажу індивідуального теплового пункту: закупівля матеріалів та обладнання (частково); - здійснено підготовчі роботи з монтажу зовнішньої теплової траси та вентиляції: закупівля матеріалів та обладнання на систему вентиляції і теплотраси (частково). - виконані роботи по заміні дерев'яних віконних блоків на металопластикові енергозберігаючі в початковій молодшій школі в кількості 35 шт.; - виконані

1	2	3	4	5	6	7	8
						<p>санітарно-гігієнічних умов перебування дітей в приміщенні, зменшення споживання енергоресурсів в закладі освіти.</p>	<p>покрівельні роботи, а саме демонтаж старої покрівлі, набивання обрешітки та контр обрешітки, розкладання супердифузійної мембрани та карнизної дошки.</p> <p>На початковій школі даного об'єкта були розпочаті роботи із оздоблювання зовнішніх стін штукатуркою, відбивання укусів на вікнах (корпус №3 «А'-1» та корпус №2 «А-1»), відбивання нижньої частини будівлі для підготовки під утеплення піносклом цоколю.</p> <p>Загальна сума витрачених коштів міжнародної технічної допомоги протягом строку реалізації проекту : Станом на 01.05.2021 рік за результатами проведених торгів була здійснена часткова передоплата в розмірі 30%, кредитні кошти надані компанією НЕФКО в сумі 2 548,966 євро, кошти</p>

1	2	3	4	5	6	7	8
							бюджету Ізюмської міської територіальної громади – 1 034,747 тис. грн.

Перелік інвестиційних проєктів

Таблиця 66.2

№ з/п	Назва проєкту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проєкту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до проєкту	Наявні експертизи проєктної документації
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Інвестиційна пропозиція «Будівництво міні-ТЕЦ в м. Вовчанськ для використання біомаси як поновлюване джерело енергії»	Термін окупності 6,2 роки	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора.	27,6 млн. дол. США	–	Будівництво міні-ТЕЦ електричною потужністю 9,6 МВт з теплофікаційними турбінами провідних європейських фірм «Сіменс», «ЧКД Прага», енергетичними котлами виробництва «МАСТ-Іпри», дозволить закрити 100% потреби міста в електроенергії.	
2	Інвестиційна пропозиція «Будівництво міні-ТЕЦ на біопаливі електричною потужністю 9,6 МВт в смт Ківшарівка, Харківської області»	Термін окупності 6,2 роки	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	27,6 млн. дол. США	–	Будівництво міні-ТЕЦ електричною потужністю 9,6 МВт з теплофікаційними турбінами провідних європейських фірм «Сіменс», «ЧКД Прага», енергетичними котлами виробництва «МАСТ-Іпри», дозволить закрити 100% потреби міста електроенергії.	
3	Інвестиційна пропозиція «Будівництво заводів по виробництву біогазу, метанолу, біодизелю, оцтової кислоти, очисних споруд та	Термін реалізації 5 років	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів іноземних та вітчизняних інвесторів	34,8 млн.дол. США	–	Диверсифікація економіки міста Валки, залучення інвестицій, створення нових робочих місць, збільшення фінансових надходжень до бюджетів всіх рівнів, економія бюджетних коштів завдяки використанню альтернативних джерел електропостачання, використання економічних, енергоефективних	

1	2	3	4	5	6	7	8
	сортувальної лінії сміття на території індустріального парку «Земля і вода»					виробництв, захист навколишнього середовища	
4	Інвестиційна пропозиція «Сонячна енергогенеруюча станція потужністю близько 55 МВт	Термін реалізації проєкту буде визначено після розробки ТЕО та бізнес-плану проєкту	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	56,5 млн. дол. США	–	Створення сучасної сонячної електростанції потужністю близько 55 МВт на земельній ділянці розташованій в м. Первомайський Харківської області.	
5	Інвестиційна пропозиція «Сонячна енергогенеруюча станція потужністю близько 60 МВт»	Термін реалізації проєкту буде визначено після розробки ТЕО та бізнес-плану проєкту	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	60,0 млн. дол. США	–	Створення сучасної сонячної електростанції потужністю близько 60 МВт на земельній ділянці розташованій в смт. Вільча Вовчанського району Харківської області	
6	Інвестиційна пропозиція «Створення інноваційного парку «Агропорт-Схід»	Визначається при розробці бізнес-плану проєкту	Фінансування реалізації інвестиційного проєкту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора.	100 млн. дол. США	–	Реалізація проєкту сприятиме стимулюванню інновацій в агропромисловий комплекс України та створенню інноваційної екосистеми на Сході України з центром в Харківській області, планується створення понад 5000 робочих місць з високою доданою вартістю. Нова стратегія проєкту іннопарку «Агропорт-Схід» не обмежується питаннями демонстрації агротехнологій	

1	2	3	4	5	6	7	8
						у традиційних виставкових форматах, а охопить значно ширше коло: від інфраструктури з постійно діючими дослідницько-демонстраційними майданчиками до екосистеми для розвитку агробізнесу в цілому та шляхів його діджиталізації.	
7	Інвестиційна пропозиція «Сонячна електростанція сумарною потужністю близько 8,5 МВт»	Термін реалізації проекту буде визначено після розробки ТЕО та бізнес-плану проекту	Фінансування реалізації інвестиційного проекту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	8,5 млн. дол. США	–	Створення сучасної сонячної електростанції потужністю близько 8,5 МВт на земельній ділянці розташованій за межами смт Краснопавлівка Лозівського району Харківської області	
8	Інвестиційна пропозиція «Розчистка русла річки Вовча у межах міста Вовчанська з подальшою можливістю облаштування зон рекреації»	Термін реалізації 2 роки	Фінансування реалізації інвестиційного проекту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	0,5 млн. дол. США (актуальну суму буде уточнено	–	Попередження збільшення антропогенного впливу на навколишнє середовище басейну р. С. Донець, сприяння розвитку екологічно безпечних видів діяльності, визначення головних напрямків дій відносно раціонального використання, охорони та відновлення водних ресурсів; <ul style="list-style-type: none"> - нормалізація діючих санітарно-екологічних, соціальних та техногенних обставин та екологічне оздоровлення водного об'єкту; - підтримка екологічної рівноваги та відновлення екосистеми басейну річки С. Донець, відновлення рослинного покриття на березі водного об'єкту, встановлення та облаштування прибережних захисних смуг річок басейну 	

1	2	3	4	5	6	7	8
9	Інвестиційна пропозиція «Дренажна система с. Артемівка Чугуївського району Харківської області»	Термін реалізації 1 рік	Державний, обласний бюджет, місцевий бюджет або міжнародні донорські організації	0,5 млн. дол. США (актуальну суму буде уточнено)	–	<ul style="list-style-type: none"> - Захист від підтоплення с.Артемівка, покращення екологічного та санітарно-епідеміологічного стану на території села; - Зниження рівня ґрунтових вод на забрудненій території села за рахунок реконструкції дренажної системи; - Розчистка русла річки Гнилиця по всій протяжності села; - Розчистка та облаштування мережі осушувальних каналів в поймі річки; - Реконструкція нагорного каналу по вулиці Камишева від автодорожнього переходу через р.Гнилиця до західної країни села; - Три пішохідних переходів через р.Гнилиця; -Автодорожні переходи через канали. 	

XVII. Планування природоохоронної діяльності

Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм

Таблиця 67

№ з/п	Назва програми	№ та дата прийняття	Кількість коштів у звітному році за програмою		
			виділено, тис. грн	фактично профінансовано, тис. грн	%
1	2	3	4	5	6
1.	Комплексна Програма охорони навколишнього природного середовища в Харківській області на 2009-2013 роки та на перспективу до 2020 року	Рішення Харківської обласної ради від 29 жовтня 2009 року № 1413-V (із змінами)	69 388,4	61 244,5	88,3%
2.	Програма «Питна вода Харківської області» на 2012-2020 роки	Рішення Харківської обласної ради від 01 березня 2012 року № 350-VI	0,0	0,0	0%
3.	Комплексна Програма розвитку водного господарства Харківської області до 2021 року	Рішення Харківської обласної ради від 20 червня 2013 року № 746-VI	68 950,0	49 761,370	72%

Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю

Таблиця 68

Показники	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік*
1	2	3	4	5
1. Інформаційно-просвітницькі заходи, у тому числі із залученням:		229	212	191
періодичних видань	од.	40	48	140
телебачення	од.	5	3	2
радіомовлення	од.	5	4	1
мережі Інтернет	од.	178	156	47
виставкових заходів	од.	1	1	1
2. Консультації з громадськістю, у тому числі:		54	93	22
громадські слухання	од.	-	62	7
круглі столи	од.	5	1	-
зустрічі з громадськістю	од.	1	1	1
семінари	од.	-	-	-
громадська приймальня (кількість відвідувачів)	од.	42	23	8
інтернет-конференції	од.	1	1	1
інтерактивне спілкування (теле-, радіодіалоги)	од.	5	5	5

Примітка: у зв'язку з поширенням на території України коронавірусної хвороби (COVID-19) значна кількість запланованих інформаційно-просвітницьких заходів та консультацій з громадськістю не проводились.

Громадські організації, що діють на території області
(загальнодержавні, місцеві)

Таблиця 69

№ з/п	Організації	Юридична адреса
1	2	3
1	Харківське відділення Всеукраїнської громадської організації «До чистих джерел»	м. Харків, вул. Аравійська, 22
2	Асоціація Харківського міжотраслевого центру екологічної освіти «Харків-Екоцентр»	м. Харків, пл. Свободи, 4
3	Громадська організація «Екологічна безпека»	м. Харків, вул. Сумська, 39
4	Харківська міська організація «Енергія миру»	м. Харків, вул. Римарська, 8-7
5	Громадська організація «ЕКО»	м. Харків, вул. Клочківська, 224 (школа № 224)
6	Харківська обласна рада Українського товариства мисливців та рибалок	м. Харків, вул. Цюрупі, 27
7	Харківська обласна організація Українського товариства охорони природи	м. Харків, м. Свободи, 5, 4 під, 7 пов.
8	Харківська обласна організація Всеукраїнської екологічної ліги	м. Харків, вул. Лермонтівська, 3, кв.1
9	Міжобласне товариство Екологічна група „Печеніги”	м. Харків, пров. Забайкальський, 13, кв. 6
10	Харківська міська громадська організація «Партнерство»	м.Харків, а/с11509
11	Громадська організація «Фельдман Еко-Парк»	м.Харків. вул. Сумська, 70
12	Громадська організація «Чистий Харків»	м.Харків, пр-кт Перемоги, 74-В, кв.19
13	Громадська організація «Зелена Харківщина»	м.Харків пр-кт Тракторобудівників, 158-А, кв.5
14	Громадська організація «Екологічний захист України»	м. Харків, пр. Московський, 192/1, кв. 29
15	Громадська організація «Екологічний порятунок»	м. Харків, вул. Валентинівська, 23-Д, кв. 101
16	Громадська організація «Слобожанський край»	Харківська область, Дергачівський район, смт Пересічне, вул. Сумський шлях, 61
17	Громадська організація «Нова енергія»	м. Харків, вул. Бакуліна, 11, офіс 5-29

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів державного бюджету у 2018-2020 роках

Таблиця 70

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з Державного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2018 рік							
–	–	–	–	–	–	–	–
2019 рік							
1	Реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (коригування)	75 251,251	2019	72,0	12 053,3	-	
2020 рік							
1	Реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (коригування)	80 990,925	2019–2020	35	12 156,725	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Завершити роботи з реконструкції заплановано у 2021 році.

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2018-2020 роках

Таблиця 71

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2018 рік							
	Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури ХОДА	–	–	–	9 987,743	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Розробка проктно-кошторисної документації на будівництво очисних споруд в м. Люботин по вул. Шмідта	0,0	2019-2020	100	392,599	–	Проектно-кошторисна документація розроблена, будівництво передбачено у 2019 році
2	Розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію очисних споруд в смт Есхар Чугуївського району Харківської області	0,0	2019-2020	100	598,836	–	Проектно-кошторисна документація розроблена, реконструкція передбачена у 2019 році
3	Придбання обладнання, устаткування для реалізації заходів з водообміну у Краснопавлівському водосховищі	558,708	2018	100	558,708	–	Устаткування придбано
4	Придбання вакуумної машини для м Барвінкове	1 494,0	2018	100	1 494,0	-	Вакуумну машину придбано
5	Придбання сміттевозу для Богодухівського району	2 496,0	2018	100	2 496,0	–	Сміттевоз придбано
6	Придбання сміттевозу для Введенської селищної ради Чугуївського району	1 448,9	2018	100	1 448,9	–	Сміттевоз придбано
7	Придбання сміттевозу для м. Люботин	2 998,7	2018	100	2 998,7	–	Сміттевоз придбано
	Інша субвенція (через мережу)						
Валківська райдержадміністрація							
1	Реконструкція очисних споруд в м. Валки Харківської області	24 292,508	2018-2020	31	7 584,427	–	
Вовчанська райдержадміністрація							
2	Будівництво КНС № 1, КНС № 2 самопливної та напірної каналізації в м. Вовчанськ Харківської області. 1-й пусковий комплекс. КНС № 2 (Рубіжанське шосе). Мережі самопливної та напірної каналізації (Рубіжанське шосе)	13 538,5	2018-2020	25	3 294,668	–	Продовження будівництва передбачено у 2019 році
Дергачівська райдержадміністрація							
3	Розробка проектно-кошторисної документації та будівництво	4 610,825	2019	100	251,5	–	Проектно-кошторисна документація розроблена,

1	2	3	4	5	6	7	8
	модульних очисних споруд по вул. Ш. Гогорішвілі в смт Пересічне Дергачівського району Харківської області потужністю 60 м3/доб						будівництво передбачено у 2019 році
Золочівська ОТГ							
4	Реконструкція каналізаційно-насосної станції по вул. Абрикосовій, 20 А в с. Феськи Золочівського району	4 170,218	2018-2019	66	2 750,0	–	Закінчення реконструкції передбачено у 2019 році
Красноградська райдержадміністрація							
5	Реконструкція насосної станції КНС № 2, вул. 19 вересня, м. Красноград, Харківська область	5 652,438	2018-2019	30	1 692,018		
Печенізька райдержадміністрація							
6	Розробка проектно-кошторисної документації та будівництво модульних очисних споруд в смт Печеніги Печенізького району Харківської області потужністю 200 м3/доб	0,0	–	–	350,0	–	Проектно-кошторисна документація розроблена
Сахновщинська райдержадміністрація							
7	Розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію очисних споруд в смт Сахновщина	0,0	-	–	500,0	–	Проектно-кошторисна документація розроблена
Шевченківська райдержадміністрація							
8	Реконструкція каналізаційної насосної станції № 2 в смт Шевченкове, Шевченківського району, Харківської області	1 327,33	2018	100	1 205,613	–	–
9	Реконструкція каналізаційної насосної станції № 3 в смт Шевченкове, Шевченківського району, Харківської області	1 397,48	2018	100	1 201,515	–	–
Лозівська міська рада							
10	Реконструкція самопливного каналізаційного колектору по вул. Карла Маркса до каналізаційної насосної станції № 2 у м. Лозова	12 416,8	2017-2018	100	9 375,942		–

1	2	3	4	5	6	7	8
	Харківської області (коригування)						
11	Реконструкція Південного самопливного колектора м. Лозова Харківська область	26 693,0	2018-2018	100	20 441,341	–	–
12	Реконструкція самопливного каналізаційного колектору від житлового будинку №28 мікрорайон 2, до житлового будинку №54 мікрорайон 2, м. Лозова Харківської області	1 327,330	2018	100	1 310,723	–	–
13	Реконструкція самопливного каналізаційного колектору від житлового будинку №54 мікрорайон 2, до житлового будинку №5 мікрорайон 4, м. Лозова Харківської області	1 397,480	2018	48	665,836	–	–
Первомайська міська рада							
14	Реконструкція каналізаційного колектору К4 Ду800 протяжністю 869 м в м. Первомайський Харківської області	10 928,311	2017-2019	61	4 680,0	–	Закінчення робіт передбачено у 2019 році
Харківська міська рада							
15	Реконструкція ділянки II Орджонікідзевського колектору (КП "Харківводоканал")	14 714,052	2018-2019	50	7 387,332	–	Закінчення робіт передбачено у 2019 році
16	Реконструкція системи відведення стічних вод про вул. Гастелло, Зміївська, Харківська, Дніпропетровська, в-д Лозовського м. Мерефа Харківського району (коригування)	5 703,785	2018-2019	37	2 100,0	–	
	Департамент капітального будівництва ХОДА				7 960,64		
1	Реконструкція очисних споруд каналізації Малооданилівської селищної ради Дергачівського району Харківської області (коригування)	75 251,25	2012-2019	51	3 973,28	–	Виконано роботи з влаштування артезіанської свердловини, роботи з вертикального планування майданчика будівництва до проектних відміток з вивезенням

1	2	3	4	5	6	7	8
							грунту, влаштування вогнезахисту металевих конструкцій будівлі механічної очистки, оздоблювальної роботи (сайдинг, утеплення) фасаду блоку механічного зневоднення осаду та длоку ультрафіолетової стабілізації, влаштування підлог, частковий ремонт покрівлі таремонт цегляні кладки адміністративно-побутового корпусу, виконано роботи з влаштування підпірної стінки за будвлею механічної очистки.
2	Будівництво Комплексу по управлінню комунальними відходами м. Люботин (коригування)	119 088,02	2013-2019	46	3 987,36	–	Виконано роботи з улаштування утримуючого насипу, земляні роботи в котловані ТПВ для улаштування насипу, роботи по рекультивациі зони складування ТПВ та роботи по улаштуванню тимчасової під'їзної дороги для технологічного транспорту
Всього по ОФОНПС:					82 739,298		
2019 рік							
	Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури ХОДА	–	–	–	20426,97	–	–
1.	Будівництво очисних споруд в м. Люботин по вулиці Шмідта	11 826,360	2019-2020	30	2 991,013	–	–
2.	Придбання обладнання, устаткування для реалізації заходів з водообміну у Краснопавлівському водосховищі	170,000	2019	100	170,000	–	придбано
3.	Коригування проектно-кошторисної документації та Розчищення русла річки Вовча в межах міста Вовчанськ з подальшою можливістю облаштування зон рекреації	0,0	2019-2020	20	441,800	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8
	(коригування)						
4.	Реконструкція очисних споруд в смт Сахновщина	0,0	–	–	–	–	–
5.	Реконструкція очисних споруд в смт Есхар Чугуївського району Харківської області	0,0	–	–	–	–	–
6.	Розробка проектно-кошторисної документації та реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (коригування)	0,0	2019	100	1 347,920	–	розроблено
7.	Реконструкція каналізаційного колектора в м. Чугуєві Харківської області (коригування)	118 221,718	2019-2021	5	1 999,994	–	–
8.	Будівництво модульних очисних споруд по вул. Ш. Гогоришвілі смт Пересічне Дергачівського району Харківської області	4 610,825	2019-2020	60	2 531,462	–	–
9.	Придбання сміттевозу для села Гоптівка Дергачівського району	1 648,800	2019	100	1 648,800	–	придбано
10.	Придбання сміттевозу для села Великі Проходи Дергачівського району Харківської області	1 649,280	2019	100	1 649,280	–	придбано
11.	Придбання сміттевозу для Зміївського району Харківської області	2 998,800	2019	100	2 998,800	–	придбано
12.	Придбання сміттевозу для м. Лозова Харківської області	2 998,800	2019	100	2 998,800	–	придбано
13.	Придбання сміттевозу для с. Циркуни Харківського району Харківської області	1 649,100	2019	100	1 649,100	–	придбано
14.	Проведення експертизи проекту "Будівництво каналізаційних очисних споруд в м. Богодухів в с. Семенів Яр продуктивністю 700 м.куб/на добу	0,0	–	–	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8
	Інша субвенція (через мережу)						
Балаклійська райдержадміністрація							
15.	Капітальний ремонт каналізаційних очисних споруд в смт Донець Балаклійського району Харківської області. Коригування	13 102,39	2018-2019	100	3 602,386	–	завершено
Вовчанська райдержадміністрація							
16.	Будівництво КНС № 1, КНС № 2 мережі самопливної та напірної каналізації в м. Вовчанськ Харківської області. КНС 2 (Рубіжанське шосе) мережі самопливної та напірної каналізації (Коригування)	13 204,96	2018-2020	48	2 997,438	–	–
Золочівська ОТГ							
17.	Реконструкція каналізаційно-насосної станції по вул. Абрикосовій, 20 А в с. Феськи Золочівського району	170,218	2018-2020	80	1 235,751	–	–
Красноградська райдержадміністрація							
18.	Капітальний ремонт частини каналізаційного напірного колектору (зони дії КНС №3) крізь річку Берестова в с. Наталине Красноградського району Харківської області орієнтовною протяжністю 800м	10 991,652	2019	100	5 999,998	4 290,740	завершено
Первомайська міська рада							
19.	Реконструкція каналізаційного колектору К4 Ду800 протяжністю 869 м в м. Первомайський Харківської області	10 447,118	2018-2019	100	2 688,249	–	завершено
Харківська міська рада							
20.	Реконструкція ділянки II Орджонікідзевського колектору (КП "Харківводоканал")	14 714,052	2018-2019	100	6 181,308	–	завершено

1	2	3	4	5	6	7	8
Малоданилівське ОТГ							
21.	Придбання сміттевозу для Малоданилівської селищної ради	1 500,0	2019	100	1 500,0	–	придбано
м. Куп'янськ							
22.	Реконструкція самопливного каналізаційного колектора по вул. Садова від вул. Давидова - Лучицького до КНС-1 L=2809 м м. Куп'янськ, Харківська область	53 119,807	2019-2021	2	866,186	–	
м. Лозова							
23.	Реконструкція Південного самопливного каналізаційного колектора м. Лозова Харківської області (коригування)	28 981,465	2018-2020	80	4 622,113	0-	
	Департамент капітального будівництва ХОДА	–	–	–	15 675,61	–	
24.	Реконструкція очисних споруд каналізації Малоданилівської селищної ради Дергачівського району Харківської області (коригування)	75 251,25	2012-2020	72	15 675,61	–	<p>Виконано наступні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - улаштовано технологічне обладнання в будівлі механічної очистки та в блоці мікрофільтрації; - завершено будівельні роботи блоку біологічної очистки, будівлі механічного обезводнення осадів, блоку УФ-стабілізації, пожежних резервуарів; - виконано улаштування відстійників (ступень будівельної готовності-90%), внутрімайданчикових зовнішніх мереж (ступень будівельної готовності-85%), будівлі АКБ (зовнішні роботи будівлі АКБ, внутрішні роботи приміщень будівлі АКБ, та внутрішні мережі будівлі АКБ, окрім робіт із влаштування вентиляції); - влаштування внутрішньо-майданчикових доріг без

1	2	3	4	5	6	7	8
							асфальтування та огорожі будівельного майданчику
	Всього по ОФОНПС:				65 796,0		
2020 рік							
	Департамент житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу ХОДА				40 983,113		
1	Будівництво модульних очисних споруд по вул. Ш. Гогоришвілі смт Пересічне Дергачівського району Харківської області	4 610,83	2019–2021	97	746,085	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році
2	Коригування проектно-кошторисної документації та Будівництво очисних споруд в м. Люботин по вулиці Шмідта (Коригування)	11 826,36	2019–2021	70	8 718,425	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році
3	Реконструкція каналізаційного колектора в м. Чугуєві Харківської області. Коригування	118 221,72	2019–2021	15	15 308,644	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році
4	Реконструкція очисних споруд в смт Малинівка (Коригування)	80 990,925	2019–2021	35	2 887,815	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році.
5	Розробка Регіонального плану управління відходами в Харківській області до 2030 року	0,0	2020–2021	30	428,959	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано. Продовжити роботи заплановано у 2021 році
6	Коригування проектно-кошторисної документації та Розчищення руслу річки Вовча в межах міста Вовчанськ з подальшою можливістю облаштування зон рекреації (Коригування)	0,0	2019–2020	100	1 041,985	–	Проектно-кошторисну документацію розроблено та отримано експертний висновок
7	Придбання машини комбінованої з мулосмоком та каналопромивочним обладнанням для м. Ізюм Харківської області	4 680,0	2020	100	4 677,0	–	Придбано
8	Придбання машини комбінованої з	4 680,0	2020	100	4 677,0	–	Придбано

1	2	3	4	5	6	7	8
	мулосмоком та каналопромивочним обладнанням для м. Чугуїв Харківської області						
9	Придбання сміттевозу для м. Первомайський Харківської області	2 500,0	2020	100	2 497,2	–	Придбано
	Інша субвенція (через мережу)	–	–	–	20 255,388	–	–
Балаклійська райдержадміністрація							
10	Капітальний ремонт каналізаційного напірного колектора від КНС №1 до вул. Підлужна у м. Балаклія Харківської області	9 222,09	2020	100	7 700,0	–	Роботи виконано
Вовчанська райдержадміністрація							
11	Будівництво КНС №1, КНС №2 мережі самопливної та напірної каналізації в м. Вовчанськ Харківської області. КНС №2 (Рубіжанське шосе) мережі самопливної та напірної каналізації (коригування)	13 204,96	2018–2021	80	3 583,547	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано
Валківська райдержадміністрація							
12	Реконструкція очисних споруд м. Валки	33 872,83	2018–2021	55	7 000,0	–	Передбачені роботи на 2020 рік виконано
Зміївська райдержадміністрація							
13	Реконструкція очисних споруд за адресою: вул. Садова, 1а в с. Бірки Зміївського району Харківської області	24 806,0	2020–2021	20	0,0	–	Кошти повернено Зміївською РДА
Наталинська ОТГ							
14	Капітальний ремонт частини самопливного каналізаційного колектору від вул. Молодіжної до КНС №3 в с. Наталине	5 814,95	2020–2021	20	1 971,841	–	Роботи виконано
	Всього по ОФОНПС:	–	–	–	61 238,501	–	–

XVIII. Найважливіші екологічні проблеми регіону

18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем:

1) забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту

На сьогодні рівень забруднення атмосферного повітря великих міст і промислових регіонів України є високим. При цьому у рейтингу комплексних індексів забруднення атмосферного повітря міст України, який складається за результатами спостережень гідрометеорологічних організацій у 39 містах України, місто Харків займає 36 місце.

За даними податкової служби, в області розташовано більше 16 тисяч промислових, будівельних, транспортних підприємств та організацій, а також значна кількість підприємств аграрного комплексу. Стан атмосферного повітря Харківської області формується за рахунок викидів забруднюючих речовин від пересувних та стаціонарних джерел забруднення.

Пересувне джерело забруднення – транспортний засіб, рух якого супроводжується викидом в атмосферне повітря забруднюючих речовин. Зокрема: автомобільний, залізничний, авіаційний, водний транспорт та виробнича техніка.

Переважаю більшість таких викидів у Харківській області дає автомобільний транспорт, значно менше – виробничий транспорт, роль залізничного, авіаційного у забрудненні атмосферного повітря є незначною.

Основні чинники інтенсивного забруднення атмосфери автотранспортом це:

- постійно зростаюча кількість автотранспорту;
- експлуатація технічно застарілого автомобільного парку;
- низька якість паливно-мастильних матеріалів;
- недостатня пропускна спроможність дорожньо-транспортної мережі, яка сформувалась в умовах існуючої забудови, особливо в центральній частині міста;
- незадовільний стан дорожнього покриття проїзної частини доріг.

Переведення транспортних засобів на екологічно безпечніші види палива, забезпечення постійного контролю за якістю палива на нафтопереробних підприємствах та автозаправних станціях, а також ефективне впровадження роботи контрольно-регулювальних і діагностичних пунктів та комплексних систем перевірки нормативів екологічної безпеки транспортних засобів призведе до мінімізації забруднення атмосферного повітря викидами від пересувних джерел забруднення.

Стаціонарне джерело забруднення – нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу та здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. За даними Головного управління статистики у Харківській області обсяги викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення (без урахування викидів діоксиду вуглецю),

які надійшли у атмосферне повітря Харківської області у 2020 році склали 94,1 тис. т (у 2019 році – 106,5 тис. т).

У розрізі видів економічної діяльності 75% обсягів таких викидів (без урахування діоксиду вуглецю) припадає на підприємства теплоенергетичної та нафтогазовидобувної промисловості.

Основними стаціонарними забруднювачами атмосферного повітря у Харківській області є підприємства теплоенергетичної та нафтогазовидобувної промисловості. Це такі підприємства, як Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго», Філія «Теплоелектроцентрально» ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія», ПрАТ «Харківська ТЕЦ-5», філія ГПУ «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування».

Динаміку викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами по м. Харкову та Харківській області представлено у таблиці 1.

Динаміка викидів в атмосферне повітря, тис. тонн

Таблиця 1

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис. тонн		
	Всього	у тому числі	
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами
2013	328,421	210,267	118,154
2014	263,1	150,501	112,600
2015	148,7	53,4	95,3
2016	100,2	100,2	---**
2017	45,0	45,0	---**
2018	44,7	44,7	---**
2019	106,5	106,5	---**
2020	94,1*	94,1*	---**

Примітка: * Попередні дані

**За даними Головного управління статистики у Харківській області з 2016 року – по автомобільному транспорту, розраховані на основі даних про кінцеве використання палива автомобільним транспортом, наведених у енергетичному балансі України

Скорочення обсягів викидів в порівнянні з 2019 роком пов'язане, перш за все, зі зниженням обсягів випуску продукції підприємств добувної промисловості (на 52,3%).

Концентрація забруднюючих речовин в атмосферному повітрі залежить від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, місцезнаходження і висоти джерел забруднення, рельєфу місцевості та метеорологічних умов.

Спостереження за забрудненням атмосферного повітря міста Харкова проводяться Харківським регіональним центром з гідрометеорології на 10 стаціонарних пунктах спостереження (ПСЗ), обладнаних комплексними лабораторіями «ПОСТ-1» та «ПОСТ-2». Спостереження проводяться щоденно, крім святкових днів.

Індекс забруднення атмосфери міста Харкова у 2020 році дорівнював 4,00 (у 2019 році – 4,15).

Аналізом матеріалів спостережень за станом атмосферного повітря міста Харкова за 5 останніх років відзначається незначна тенденція покращення якості атмосферного повітря по оксиду вуглецю, формальдегіду, сажі, цинку, міді, свинцю та нікелю. Не змінився рівень забруднення по пилу, діоксиду сірки, фенолу, сірководню, аміаку, оксиду азоту, кадмію, хрому. Спостерігається тенденція до погіршення по діоксиду азоту, марганцю та залізу.

В Харківській області триває реалізація Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок (далі – НПСВ). НПСВ було розроблено на виконання зобов'язань України перед Енергетичним Співтовариством (директива ЄС 2001/80/ЄС) та прийнято 8 листопада 2017 року відповідною постановою Уряду. Його мета – поступове скорочення викидів діоксиду сірки, оксидів азоту та пилу від великих спалювальних установок (номінальною тепловою потужністю 50 МВт і більше) до 31 грудня 2033 року. НПСВ передбачає поступове виведення енергоблоків державних та приватних ТЕС і ТЕЦ (оператори) в ремонті для будівництва очисного обладнання – електрофільтрів, сірко- та азотоочисток. Також, НПСВ встановлює обмеження річних граничних обсягів викидів щонайменш по одній із таких забруднюючих речовин: діоксиду сірки, оксидів азоту та пилу.

До операторів Харківської області, на спалювальних установках яких передбачено скорочення викидів зазначених забруднюючих речовин та впровадження заходів з будівництва очисного обладнання, відносяться: Зміївська ТЕС ПАТ «Центрэнерго» (далі – Зміївська ТЕС), Філія «ТЕПЛОЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ» ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія» (далі – ТЕЦ «Есхар»), ПрАТ «ХАРКІВСЬКА ТЕЦ-5» та Комунальне підприємство «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ» (далі – КП «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ»).

Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації були направлені відповідні запити до вищевказаних операторів НПСВ щодо стану виконання НПСВ у 2020 році. За результатами розгляду наданої інформації встановлено, що реалізація зазначеного плану є проблемним питанням для окремих підприємств.

Зміївська ТЕС повідомила, що скорочення викидів забруднюючих речовин у 2020 році на енергоблоках №№ 1, 2, 7 – 10 склало 13 409,6 тонн. Згідно з вимогами діючої редакції НПСВ впровадження заходів для скорочення викидів забруднюючих речовин на Зміївській ТЕС у 2020 році не заплановано.

При цьому, згідно з НПСВ починаючи з 2020 року передбачалося суттєве скорочення викидів за рахунок будівництва пилогазоочисних установок на блоках № 1 та № 9. Розпорядженням КМУ від 24.07.2019 № 597 термін реалізації заходів перенесено на 2022 рік.

ПрАТ «ХАРКІВСЬКА ТЕЦ-5» проінформувало, що протягом 2020 року не використовувало мазут в якості палива, тому показники викидів діоксиду сірки та пилу нижче встановлених НПСВ. Одночасно підприємство зазначило, що перевищення встановлених НПСВ валових обсягів викидів сполук азоту на 604,7 тонн пов'язано зі зміною режиму роботи обладнання та зростанням

обсягів виробництва в умовах впровадження з 01 липня 2019 року нової моделі ринку електричної енергії.

За інформацією ТЕЦ «Есхар» її спалювальні установки працюють менш 40 000 годин та не перевищують граничнодопустимих викидів відповідно до НПСВ. Заміна новими вугільними спалювальними установками передбачена в період 2024-2033 року.

КП «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ» надало інформацію, що у 2020 році забезпечило зниження викидів сполук азоту від великих спалювальних установок на 251,1 тонни та послідовно здійснює реалізацію заходів, спрямованих на зменшення впливу на атмосферне повітря.

2) забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства

Головною причиною забруднення поверхневих водних об'єктів області є скиди стічних та зворотних вод промисловими та комунальними підприємствами безпосередньо у водні об'єкти або через системи каналізації.

За даними електронного порталу Держводагентства згідно звіту 2-ТП (водгосп) підприємствами ЖКГ скинуто 182,282 млн. м³ (у 2019 р. – 188,2 млн. м³) стічних та зворотних вод. Це складає 58,2% від загального скиду в області (у 2019 р. – 65,8%). Забруднених неочищених або недостатньо-очищених вод скинуто 9,204 м³, що становить 73,4% від загального скиду забруднених вод. У порівнянні з 2019 роком об'єми і питома вага скиду зворотних вод підприємствами ЖКГ зменшилися, але зросли об'єми скиду забруднених вод.

Майже всі очисні споруди житлово-комунального господарства працюють з відхиленнями від проєктних показників очистки стічних вод. Очисні споруди міст Ізюм, Чугуєв, Богодухів, Красноград, Первомайський, Балаклія, Валки, Зміїв потребують реконструкції або капітального ремонту. Внаслідок цього недостатньо очищені води скидаються до річок Сіверський Донець, Уди, Мерла, Харків, Берестова, Оріль, Мжа.

Найбільшого антропогенного навантаження через скид забруднених вод зазнає р. Уди з її притоками Лопань та Харків. Зокрема, великою проблемою є скид неочищених стічних вод з Темнівської виправної колонії № 100 в р. Уди. Для вирішення цієї проблеми необхідне підключення зазначеної установи до системи міської каналізації.

Іншою великою проблемою є відсутність очисних споруд в м. Дергачі (населення – 17,7 тис. осіб). Стічні води з Дергачів перекачуються на очисні споруди сел. Мала Данилівка, які внаслідок проведення реконструкції не можуть очистити весь об'єм скидів. Через це збільшується частка неочищених стічних вод.

Основним джерелом забруднення поверхневих водних об'єктів є скид з очисних споруд КП «Харківводоканал»: міських очисних споруд №1 (Диканівська станція біологічної очистки) в р. Лопань та міських очисних споруд №2 (Безлюдівська станція біологічної очистки) в р. Уди.

Скиди станцій біологічної очистки є основним чинником, який формує вміст азоту амонійного, азоту нітритного, нафтопродуктів та СПАР в річках Лопань та Уди (табл. 1, 2).

Перевищення середньорічних концентрацій забруднюючих речовин у стічних водах з Диканівської станції біологічної очистки
(згідно дозволу на спецводокористування № 52/ХР/49д-20 від 02.04.2020)

Таблиця 1

Забруднюючі речовини	ГДК водного об'єкту, мг/дм ³	Середньорічна концентрація, мг/дм ³
нафтопродукти	1,3	1,5
СПАР	0,54	0,75

Перевищення середньорічних концентрацій забруднюючих речовин у стічних водах з Безлюдівської станції біологічної очистки
(згідно дозволу на спецводокористування № 52/ХР/49д-20 від 02.04.2020)

Таблиця 2

Забруднюючі речовини	ГДК водного об'єкту, мг/дм ³	Середньорічна концентрація, мг/дм ³
нафтопродукти	0,461	1,5
азот амонійний	2,1	2,3

Також на якість води в річках Лопань, Харків та Немишля впливають стоки промислових та сільськогосподарських підприємств, які знаходяться вище за їх течією. Найбільшим таким забруднювачем є ПРАТ «Харківська ТЕЦ-5». Згідно даних звіту 2-ТП (водгосп) у 2020 році підприємством скинуто 0,993 млн. м³ стічних вод.

Іншим джерелом забруднення поверхневих водних об'єктів є скид забруднених зливових стоків. Джерелами таких стоків є зливі води із забудованих територій, підприємств, а також СТО, заправок тощо. Дуже часто такі води потрапляють до водних об'єктів повз очисні споруди.

Ще одним джерелом забруднення поверхневих вод є порушення режиму землекористування на прибережних водоохоронних смугах, виникнення на цих смугах стихійних звалищ.

Для більш докладного вивчення стану і водного режиму річок та водойм необхідна паспортизація водних об'єктів.

Причиною забруднення поверхневих вод області залишаються скиди комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через системи каналізації, які негативно впливають на якість поверхневих вод.

Пропозиції для покращення екологічного і гідрологічного стану річок м. Харкова та Харківської області:

1. Модернізація міських очисних споруд м. Харкова та області.
2. Оснащення випусків зливових стічних вод очисними спорудами.

3. Відтворення, збереження та раціональне використання зелених насаджень.

4. Інвентаризація та паспортизація водних об'єктів, розташованих на території області.

5. Інвентаризація прибережних захисних смуг річок та водойм в межах міста та винесення їх в природу.

6. Виконання заходів щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, а також заходи для боротьби з шкідливою дією вод (зокрема, винесення водоохоронних зон в природу, упорядкування джерел, очищення русел від дерев, що потрапили до них внаслідок проходження весняних повеней, винесення об'єктів забруднення з прибережних захисних смуг річок та водойм).

3) забруднення підземних водоносних горизонтів

В м. Харків та районних центрах області техногенний вплив та проникнення забруднення розповсюджується на глибину залягання основних експлуатаційних водоносних горизонтів. Грунтові води першого від поверхні водоносного горизонту забруднені, спостерігаються підвищені показники по загальному вмісту солей, жорсткості, нормативів по сульфатах, нітратах, незадовільний бактеріологічний стан.

Проблемою для м. Харкова є забруднення підземних вод верхньокрейдяного водоносного горизонту. У м. Харкові в підтопленому стані знаходиться більш 5 тис. га забудованих територій. Ситуація може покращитись лише з відновленням відкачки з верхньокрейдяного та вищезалеглих водоносних горизонтів з використанням вод на виробничі потреби підприємствами міста.

Оскільки недіючі свердловини є потенційними джерелами забруднення підземних вод, дуже актуальним є питання проведення тампонажу свердловин. Але, роботи по тампонажу свердловин виконуються повільно у зв'язку з незадовільним фінансовим становищем підприємств, на балансі яких знаходяться дані свердловини, а також після розпаювання земель неможливо встановити власника свердловин.

4) порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону

В області налічується 165 малих річок, довжиною більше 10 км загальною протяжністю – 3 581,6 км.

Одним з найвагоміших чинників антропогенного впливу на річки є надходження до них неочищеного поверхневого стоку з території міст, що призводить до замулювання русел, забруднення вод, порушення гідрологічного режиму та технічного стану річок.

Гідрохімічний стан малих річок регіону знаходиться в межах середньорічних концентрацій з незначним коливанням в період повені. Екстремально-високих рівнів забруднення за останні роки не відмічалось.

5) підтоплення земель та населених пунктів регіону

На території області має місце підтоплення територій і окремих об'єктів.

Природно високі рівні ґрунтових вод мають тенденцію до підвищення через розораність схилів і заплавних ділянок, що активізує замулення річок. Активне замулювання характерно для річок Уди, Лопань, Берека, Оріль та їхніх притоків. Помітний вплив на коливання рівнів ґрунтових вод чинять атмосферні опади. Найчастіше засипання ярів призводить не тільки до підтоплення, але і до розвитку ерозійних і зсувних процесів. Так, підтоплення, як фактор активізації зсувних процесів має місце в містах Чугуїв, Куп'янськ, Красноград, Валки, Первомайськ і у багатьох сільських населених пунктах області.

Особливо схильні до підтоплення м. Харків (найбільш небезпечними є райони Основи, Журавлівки, Центрального ринку, дамби по пр. Науки через Саржин Яр, схилів річкової долини вздовж вул. Клочківської, Журавлівських схилів), м. Валки, м. Ізюм, смт Печеніги, м. Первомайський, м. Барвінкове, с. Краснопавлівка Лозівського району.

б) проведення інвентаризації водних об'єктів Харківської області

Остання інвентаризація водних об'єктів Харківської області була проведена у 1999 році науково-дослідною установою «Українським науково-дослідним інститутом екологічних проблем». За результатами інвентаризації у Харківській області обліковується 2 538 ставків, 57 водосховищ, 867 річок та 583 озера, тобто 4 045 водних об'єктів. Слід зауважити, що за 20 років зазнали змін не тільки розміри водних об'єктів, а також їх кількість.

Користування водних об'єктів відбувається на умовах старих договорів оренди земель водного фонду (587 шт.), в яких не передбачено плати за користування водними об'єктами, що спричиняє низький рівень надходження коштів у державний бюджет орендної плати за орендовані водні об'єкти. Так за 2020 рік за КБК 2213000 сплата за оренду водних об'єктів склала 100,046 тис. грн. Необхідно привести договори оренди до вимог діючого законодавства, а саме укладання договорів оренди водних об'єктів згідно типового договору оренди, затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України від 29.05.2013 № 420, відповідно до якого водний об'єкт передається на умовах оренди, як цілісний комплекс: земельна ділянка під водою, водний простір та гідротехнічна споруда.

Безхазяйність гідротехнічних споруд в області, що обмежує відповідальність за ремонт та належне утримання. На сьогоднішній день балансоутримувачі споруд визначені лише у випадку коли ці ГТС обліковуються на балансі водогосподарських організацій та комунальних підприємствах м. Харкова.

7) проблеми щодо поводження з відходами I-III класів небезпеки

На території Харківської області обліковується 78 місць видалення твердих побутових відходів.

Переважає більшість місць видалення твердих побутових відходів експлуатується з численними порушеннями вимог природоохоронного законодавства (без документів, що посвідчують право користування земельною ділянкою, проектно-кошторисної документації та позитивних висновків державної екологічної експертизи або оцінки впливу на довкілля).

Згідно з реєстром місць видалення відходів, з вищевказаних об'єктів паспортизовано 48 місць видалення твердих побутових відходів, що становить 61% від загальної кількості. Документи на право користування земельними ділянками оформлено не більше, ніж 18% від загальної кількості, державну екологічну експертизу або процедуру оцінки впливу на довкілля пройшли близько 20%, майже не здійснюється моніторинг за станом навколишнього природного середовища.

В значній кількості випадків порушуються правила експлуатації таких об'єктів (відсутні технологічні карти, протифільтраційні екрани, огорожа, обвалування, спостережні свердловини, ємності для збору фільтрату та біогазу, відсутнє сортування та ущільнення відходів). На таких об'єктах не ведеться як кількісний облік надходження відходів, так і не відстежується які власне відходи на них розміщуються. Крім того, на вказаних об'єктах не виконуються вимоги Закону України «Про відходи» щодо заборони з 1 січня 2018 року захоронення неперероблених (необроблених) побутових відходів.

Серед таких об'єктів можливо виділити місця видалення відходів, що розташовані у м. Люботин Харківського району, м. Куп'янськ Куп'янського району, м. Первомайський Лозівського району, с. Новоселівка, с. Богуславка, с. Ізюмське, с. Дружелюбівка, с. Гороховатка, с. Підвисоке, с. Чернещина, с. Піски-Радківські, с. Вище Солоне, сел. Першотравне Борівської об'єднаної територіальної громади Ізюмського району, м. Чугуїв та м. Вовчанськ Чугуївського району.

Ураховуючи вищевикладене, пріоритетними в області залишаються наступні напрямки у сфері поводження з відходами:

- запровадження системи роздільного збирання твердих побутових відходів суб'єктами господарювання, які визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів у всіх населених пунктах області;

- придбання достатньої кількості обладнання і техніки для збирання та вивезення твердих побутових відходів;

- забезпечення виконання проектних рішень, проведення рекультивації місць видалення побутових відходів, які вичерпали свій ресурс;

- забезпечення дотримання правил експлуатації полігонів твердих побутових відходів та одержання передбаченої чинним законодавством дозвільно-погоджувальної документації у сфері екології та природних ресурсів;

- завершення будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії в м. Дергачі.

8) проблеми щодо утилізації відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості

У Харківській області найбільшу питому вагу в утворенні промислових відходів IV класу небезпеки енергетичної галузі займає Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго».

Відходи шлаку паливного, які утворюються зазначеним підприємством, розміщуються на золошлаковідвалі.

Підприємствам економічно вигідно залишати відходи на зберіганні, а не шукати шляхи їх утилізації та впроваджувати у виробництво нові технології використання відходів.

З метою поліпшення ситуації у сфері утилізації відходів енергетичної галузі доцільно на законодавчому рівні створити ефективний економічний механізм зобов'язання підприємств щодо необхідності утилізації таких відходів.

9) охорона, використання та відтворення дикої фауни і флори

На сьогодні в області налічується 246 заповідних об'єктів загальною площею 74,8 тис. га (2,4% до площі області), в межах яких здійснюється збереження, відтворення та охорона цінних природних комплексів, зокрема дикої фауни і флори.

Одним із чинників визначення проблеми щодо охорони, використання та відтворення дикої фауни і флори в межах заповідних територій є відсутність встановлених в натурі меж існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду (далі – ПЗФ) в області, що призводить до випадків надання у приватну власність земель ПЗФ.

У зв'язку із тим, що робота щодо встановлення меж потребує значних фінансових витрат, в області межі основної частини територій та об'єктів ПЗФ в натурі відповідно до законодавства не встановлено.

Останнім часом почастишали випадки надходження інформації щодо порушень режиму використання земель під об'єктами ПЗФ, як місцевого, так і загальнодержавного значення. З метою уникнення фактів неправомірного надання у приватну власність земельних ділянок під об'єктами ПЗФ органам Держгеокадастру необхідно дотримуватись вимог чинного земельного та природоохоронного законодавства.

Крім цього, необхідно передбачити виділення коштів з державного та місцевих бюджетів для проведення роботи із встановлення меж у натурі територій та об'єктів ПЗФ за участю органів Держгеокадастру.

10) проблеми природно-заповідного фонду

З метою забезпечення збереження біорізноманіття в регіоні, в рамках виконання Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 (зі змінами), та Стратегії розвитку Харківської області на період до 2020 року, відповідно до доручення голови обласної державної адміністрації від 16.01.2018 № 01-28/535 протягом 2014-2020 років проводилась робота щодо розвитку природно-заповідного фонду Харківської області.

Так, на контролі знаходиться і потребує вирішення питання розширення території національного природного парку «Дворічанський» (далі – НПП «Дворічанський»), визначене Указом Президента України від 11.12.2009 № 1044 «Про створення національного природного парку «Дворічанський», та дорученням Кабінету Міністрів України від 12.01.2018 № 71628/20/1-09 до листа Адміністрації Президента України.

В рамках виконання вищезазначеного завдання у 2020 році Харківською обласною державною адміністрацією надано згоду на включення до території

НПП «Дворічанський» земельних ділянок державної власності загальною площею 241,2 га в межах Петро-Іванівської сільської ради Дворічанського району та територій під ботанічними заказниками місцевого значення «Коробочкине» (29,1 га) і «Крейдяний» (36,9 га), та направлено листа до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України для підготовки відповідного Указу Президента України.

Разом з тим, слід зазначити, що збільшення площі природно-заповідного фонду стримується через відсутність механізму економічного стимулювання землевласників та землекористувачів у наданні згоди на введення їх земельних ділянок до природно-заповідного фонду та обмеження у використанні природних ресурсів.

Відповідно до статті 44 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» ефективна організація і функціонування природно-заповідного фонду забезпечуються на основі використання таких економічних засобів, зокрема: надання відповідним підприємствам, установам та організаціям, що забезпечують функціонування природно-заповідного фонду, податкових та інших пільг.

Статтею 49 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» передбачено, що надання податкових пільг регулюється Податковим кодексом України.

Проте, на сьогодні для підприємств, установ та організацій, що забезпечують функціонування природно-заповідного фонду, відсутні будь-які пільги у сфері оподаткування, зокрема щодо земельного та екологічного податків.

Крім того, одним із основних проблемних питань у заповідній сфері є випадки передачі у приватну власність земель природно-заповідного фонду.

У зв'язку із тим, що робота зі встановлення меж потребує значних фінансових витрат, межі основної частини територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі відповідно до законодавства не встановлено.

Для реалізації вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (ст. 7) та відповідного завдання Указу Президента України (від 23.05.2005 № 838) встановлення в натурі меж територій та об'єктів ПЗФ можливе за умови проведення фінансування.

Останнім часом почастишали випадки надходження інформації щодо порушень режиму використання земель під об'єктами природно-заповідного фонду, як місцевого, так і загальнодержавного значення.

Виявлено факти незаконної передачі земель у приватну власність у межах територій природно-заповідного фонду, зокрема – національного природного парку «Гомільшанські ліси», регіонального ландшафтного парку «Великобурлуцький степ» та на території ще 26 об'єктів природно-заповідного фонду. На цей час правоохоронними органами проводиться робота щодо притягнення винних до відповідальності, запроваджено судові справи. По цим питанням ведеться співпраця з правоохоронними органами.

Роботи зі створення нових та розширення існуючих об'єктів природно-заповідного фонду області тривають та знаходяться на контролі Харківської обласної державної адміністрації.

18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем:

1) що вимагають вирішення на міжнародному рівні

Багато екологічних законів і підзаконних актів застаріло і не відповідають світовому рівню. Екологічне законодавство України потребує постійного удосконалення, наближення його до екологічного законодавства Європейського Союзу (ЄС), впровадження на національному рівні відповідних міжнародно-правових актів, учасником яких є Україна.

2) проблеми загальнодержавного значення в значній мірі обумовлені недосконалістю екологічного законодавства, неефективною системою моніторингу, відсутністю сучасного програмного забезпечення та аналітичного обладнання. Нормативно-правові акти, які в нашій країні відносять до сфери екологічного законодавства, потребують змін з урахуванням необхідності їх адаптації до законодавства ЄС.

2.1. До конкретних недоліків чинного екологічного законодавства України можливо віднести наступні питання:

Проблемне питання. Неможливість виконання завдань, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря».

Обґрунтування: За даними податкової служби в області розташовано більше 16 тисяч промислових, будівельних, транспортних підприємств та організацій і значна кількість підприємств аграрного комплексу. Висока концентрація промислового та сільськогосподарського виробництва, транспортної інфраструктури створили достатньо велике навантаження на навколишнє природне середовище, зокрема атмосферне повітря.

Для визначення стану атмосфери по районах області і в м. Харкові та ефективності заходів, що здійснюються підприємствами, необхідна наявність розвинутої мережі моніторингових спостережень. Існуюча мережа з 10 постів в м. Харкові, на яких здійснює спостереження Харківський регіональний центр з гідрометеорології, недостатня для визначення рівня забруднення атмосферного повітря області і вимагає розвитку. За межами м. Харкова пости взагалі відсутні.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» та розпорядження голови обласної державної адміністрації від 21.12.2019 № 638 Департамент екології та природних ресурсів (на даний час Департамент захисту довкілля та природокористування) Харківської обласної державної адміністрації визначено виконавчим органом, що виконуватиме функції органу управління якістю атмосферного повітря.

Пунктом 6 вищевказаної постанови передбачено, що обласна державна адміністрація встановлює пункти спостережень та веде спостереження за рівнями забруднювальних речовин. Але, зазначеною постановою не

передбачено механізм фінансування заходів з проєктування, будівництва, експлуатації та їх балансоутримання.

Крім того, введення в дію значної кількості стаціонарних постів потребує значних фінансових витрат. Варіантом, який забезпечить здійснення спостережень за рівнями забруднювальних речовин в області та коштуватиме значно менше, є впровадження системи мобільного пересувного моніторингу.

На сьогодні в Україні оснащені та працюють мобільні екологічні лабораторії в Вінницькій, Донецькій, Запорізькій, Київській, Полтавській областях. Мобільна лабораторія екологічного контролю призначена для здійснення контролю життєво важливих характеристик довкілля в режимі реального часу та в широкому спектрі параметрів у повітрі, ґрунті, воді. Окрім того, лабораторія може бути ефективно використана при техногенно-екологічних аваріях на промислових підприємствах для оперативного контролю забруднення довкілля.

Таким чином, впровадження системи мобільного пересувного моніторингу дозволить здійснювати дистанційний автоматичний екологічний (хімічний, радіаційний, гідротехнічний) контроль території в місцях розташування потенційно-небезпечних промислових підприємств та навколишнього середовища Харківської області, визначити фактичний вплив кожного з підприємств на забруднення атмосферного повітря. Але, постановою передбачено лише стаціонарні пункти спостережень.

Шляхи вирішення: Доручити центральному органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища внести відповідні зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» стосовно визначення шляхів фінансування впровадження спостереження та впровадження систем мобільного пересувного моніторингу.

Крім цього, врегулювати питання щодо створення регіонального центру моніторингу довкілля відповідно до Указу Президента України від 18.10.2013 № 572 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25.04.2013 «Про комплекс заходів щодо вдосконалення моніторингу довкілля та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні», в частині прийняття Кабінетом Міністрів України постанови «Про затвердження Типового положення про регіональні центри моніторингу довкілля».

Проблемне питання. Неузгодженість вимог Законів України «Про охорону атмосферного повітря» та «Про оцінку впливу на довкілля» в частині видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами новоствореним об'єктам.

Обґрунтування: Відповідно до пункту 4 статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» забороняється розпочинати провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті, без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності. Відповідно до пункту 6 статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» забороняється провадження господарської діяльності,

експлуатація об'єктів, інші втручання в природне середовище і ландшафти, якщо не забезпечено в повному обсязі додержання екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішення про провадження планованої діяльності та проєктах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження.

Відповідно до абзацу 5 статті 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися після отримання дозволу, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до другої або третьої групи, обласними державними адміністраціями. В той же час, вимоги щодо урахування основних положень Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» для новостворених об'єктів повітряохоронним законодавством не визначено. Статтею 25 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» передбачено лише наявність оцінки впливу на довкілля для визначення безпеки для здоров'я людини та екологічної безпеки під час проєктування, розміщення, будівництва нових і реконструкції діючих підприємств та інших об'єктів.

Послаблення державного контролю за охороною атмосферного повітря та інших природних ресурсів, передбаченого статтею 16 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», недотримання в повному обсязі повноважень щодо вирішення питань забезпечення законності, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, використання природних ресурсів, охорони довкілля, передбаченого статтею 13 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», викликає чисельні скарги громадян, та може призвести до зупинки діяльності суб'єктів господарювання, які отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами, але не здійснили процедуру оцінку впливу на довкілля.

Шляхи вирішення: Доручити центральному органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища внести відповідні зміни до Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», Постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 302 «Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян - підприємців, які отримали такі дозволи», наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 09.03.2006 № 108 «Про затвердження Інструкції про загальні вимоги до оформлення документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців» в частині обов'язковості отримання позитивних висновків з оцінки впливу на довкілля для об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Проблемне питання. Відсутність механізму економічного стимулювання землевласників та землекористувачів земельних ділянок, віднесених до заповідних територій, визначеного на законодавчому рівні.

Обґрунтування: Відповідно до Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, для Харківської області поставлено завдання збільшити відсоток заповідності – до 9%, що у 3,8 рази більше, ніж є на даний час.

У зв'язку із обмеженнями у користуванні природними ресурсами, відсутністю механізму економічного стимулювання землевласників та землекористувачів земельних ділянок, віднесених до заповідних територій, ускладнюється досягнення позитивних результатів роботи з розширення території природно-заповідного фонду.

Шляхи вирішення: Центральному органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища ініціювати відповідним законопроектом внесення змін до Податкового кодексу України, в частині запровадження пільг у сфері оподаткування для власників і користувачів земельних ділянок, які віднесено до природно-заповідного фонду, прийняття якого вирішить питання зацікавленості землевласників та землекористувачів у розширенні природно-заповідних територій.

Проблемне питання. Відсутність порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Обґрунтування: Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» не визначено Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Департаментом надсилався лист до Міністерства екології та природних ресурсів України стосовно розроблення даного Порядку.

Шляхи вирішення: Центральному органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища розробити відповідний підзаконний акт до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та подати його на затвердження до Кабінету Міністрів України.

Проблемне питання. Не виконуються вимоги статті 24 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» щодо плати за користування мисливськими угіддями.

Обґрунтування: Площа мисливських угідь Харківської області, наданих у користування мисливським господарствам, на сьогодні складає 1 658,97 тис. га. На вказаній площі займаються мисливським господарством 40 користувачів мисливських угідь. Із загальної кількості наданих у користування мисливських угідь площа лісового фонду, що використовується як мисливські угіддя, становить 265,5 тис. га, або 16%.

Відповідно до стаття 24 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» користування мисливськими угіддями є платним.

Розмір та порядок внесення плати за користування мисливськими угіддями визначаються у договорі між користувачем мисливських угідь та власником або постійним користувачем земельних ділянок, на яких знаходяться ці угіддя.

Розмір плати за користування мисливськими угіддями встановлюється залежно від їх місцезнаходження, природної якості та інших факторів.

Згідно з пунктом 1 розділу VII «Прикінцеві положення» зазначеного Закону стаття 24 набирала чинності з 01 січня 2015 року.

Пунктом 2 зазначеного розділу передбачено Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом, зокрема: привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом, відповідно до компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом тощо.

На сьогоднішній день, розмір та порядок внесення оплати за користування мисливськими угіддями не встановлено нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України чи іншим компетентним державним органом: не розроблені та не затверджені типові договори, що унеможливує забезпечення виконання норм статті 24 Закону всіма суб'єктами господарювання.

Відповідно до частині 1 статті 627, статті 638 Цивільного кодексу України не всіма державними підприємствами лісового господарства області та користувачами мисливських угідь встановлені, за згодою сторін, відповідні суми оплати за користування мисливськими угіддями. За інформацією Харківського обласного управління обласного та мисливського господарства лише 2-ма ліггоспами встановлено плату за користування мисливськими угіддями у розмірі від 1,10 грн. до 5 грн. за 1 гектар та проводиться сплата за користування ними.

Слід зазначити, що від місцезнаходження та природної якості мисливських угідь залежить сума сплати, і користувачу мисливських угідь, що має у користуванні лісові масиви, прийдеться сплачувати набагато більше, ніж від користування сільськогосподарськими угіддями.

Шляхи вирішення: Державному агентству лісових ресурсів України розробити відповідні нормативно-правові акти, згідно з якими стане можливим виконання вимог прикінцевих положень Закону України «Про мисливське господарство та полювання», та надати їх на затвердження до Кабінету Міністрів України.

2.2. В сучасних умовах проблема накопичення відходів виробництва і споживання є одним з провідних напрямків в екологічній сфері.

Проблемне питання. Відсутність порядку отримання дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, передбаченого Законом України «Про відходи».

Обґрунтування: Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру» (далі – Закон), який набрав чинності з 26.04.2014, внесено зміни до Закону України «Про відходи» та скасовано необхідність одержання дозволу на

розміщення відходів та затвердження лімітів на утворення і розміщення відходів.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про відходи» зі змінами, суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані мати дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, крім суб'єктів, діяльність яких призводить виключно до утворення відходів, для яких показник загального утворення відходів (далі – $P_{зув}$) не перевищує 1000 умовних одиниць.

Згідно з прикінцевими положеннями Закону України «Про відходи», Кабінету Міністрів України запропоновано у тримісячний строк з дня набрання чинності Закону, забезпечити видання нормативно-правових актів, передбачених цим Законом, привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом, забезпечити приведення нормативно-правових актів органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.

Механізм видачі дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами повинен визначатися після введення в дію відповідних нормативно-правових актів до цього Закону.

На цей час, відповідні проекти постанов не затверджено Кабінетом Міністрів України, порядок видачі дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами відсутній.

Порядок надання дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами може бути розроблений лише після внесення змін до Закону України «Про відходи» в частині визначення переліку та вимог до документів, необхідних для отримання дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами.

На цей час, відповідні зміни до Закону України «Про відходи» не внесено.

У зв'язку з відсутністю відповідного порядку значна кількість суб'єктів господарювання Харківської області не може отримати передбачений законодавством дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами.

Зазначений фактор може спричинити безконтрольне поводження з відходами, несвоєчасну їх передачу, несанкціоноване розміщення в навколишньому середовищі, тощо.

Шляхи вирішення: Внести необхідні зміни до Законів України, що регулюють відносини у сфері поводження з відходами, розробити та затвердити Кабінетом Міністрів України відповідний нормативний акт з питання видачі дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами.

2.3. Основним із пріоритетних заходів Харківської області є щорічне проведення водообміну Краснопавлівського водосховища.

Проведення заходів з екологічного оздоровлення Краснопавлівського водосховища та підвищення водності р. Сіверський Донець виконувалось у листопаді-грудні 2020 року згідно Регламенту, затвердженому 20 жовтня 2020 року Державним агентством водних ресурсів України.

Результативні показники проведених заходів:

№	Найменування показника	Один. виміру	Фактично виконано	Регламентний показник	% виконання
1	Обсяг подачі води у Краснопавлівське водосховище	млн.м ³	62,928	60,0	104,9
2	Попуски в р. Сіверський Донець	млн.м ³	10,0	10,0	100
3	Зменшення жорсткості води у Краснопавлівському водосховищі після водообміну	мг-екв/дм ³	8,2÷8,3	8,3	100

За рахунок подачі 62,928 млн м³ дніпровської води рівень води у Краснопавлівському водосховищі піднявся на 2,4 м, з урахуванням виконання попусків в р. Сіверський Донець та щомісячного забору води КП «Харківводоканал» на комунальні потреби.

Виконання попусків з Краснопавлівського водосховища у р. Сіверський Донець у обсязі 10 млн м³ води посприяло підвищенню у листопаді-грудні 2020 р. водності цієї річки, здійсненню більш ефективного водообміну та забезпечило промивку скидної ділянки каналу.

Якість води у Краснопавлівському водосховищі по жорсткості зменшилась на 1,0 мг-екв/дм³ від 9,2÷9,3 (перед початком водообміну) до 8,2÷8,3 (після водообміну).

3) місцевого значення

3.1. У сфері поводження з відходами

На території області знаходиться 7 полігонів промислових відходів, на яких здійснюється розміщення відходів 3 та 4 класів небезпеки. В області відсутні полігони, на яких дозволено розміщення небезпечних відходів 1-го і 2-го класів небезпеки.

Крім того, на території Харківської області розташовано 78 організованих місць видалення твердих побутових відходів. Документи, що посвідчують право користування земельною ділянкою, отримано на 14 об'єктів поводження з відходами (18%). Паспортизацію місць видалення відходів проведено для 49 об'єктів (63%). Проектно-кошторисну документацію розроблено на 25 місць видалення відходів (32%) та отримано 18 позитивних висновків державної екологічної експертизи (23%). В більшості випадків, під час експлуатації місць видалення відходів, проектні рішення не дотримуються.

Однією з передумов виникнення порушень у даній сфері є низький рівень фінансування, а також низький рівень уваги та контролю з боку місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

3.2. Щодо викидів в атмосферне повітря

Для досягнення високого рівня захисту навколишнього природного середовища на підприємствах регіону *існує проблема* зношення технологічного устаткування та малоефективні технологічні процеси.

Практично на всіх підприємствах є *проблеми*, пов'язані з розробкою та впровадженням заходів по зменшенню викидів забруднюючих речовин, а також

експлуатацією, реконструкцією або будівництвом установок і апаратів очищення газу.

3.3. Проблемою місцевого значення є розвиток зсувів та еродованість ґрунтів. У м. Харкові визначено зсувні ділянки, що потребують негайного втручання. На Харківщині необхідно запровадити широке застосування системи протиерозійних заходів шляхом проведення ґрунтоохоронних заходів на агроландшафтах (лісостепова частина) і повсюдне застосування ґрунтоохоронних протиерозійних агротехнологій.

4) вирішення яких не потребує залучення значних матеріальних (фінансових) ресурсів

4.1. В області проблемними залишаються такі питання, що не потребують значних матеріальних ресурсів, та для вирішення яких постійно вживаються заходи, зокрема у сфері поводження з відходами:

- відсутність та недосконалість схем санітарного очищення населених пунктів області;

- низький відсоток отримання суб'єктами господарювання області дозвільно-погоджувальної документації у сфері поводження з відходами;

- недостатня кількість в районах області техніки та обладнання для збору твердих побутових відходів.

Роздільне збирання побутових відходів запроваджується з метою зменшення їх кількості, що захороняються на полігонах побутових відходів, одержання вторинної сировини та вилучення небезпечних відходів, що є у складі побутових відходів, поліпшення екологічного стану довкілля.

На цей час, кількість населених пунктів, в яких запроваджується роздільне збирання корисних компонентів твердих побутових відходів, становить 350 одиниць. Частка населених пунктів, у яких запроваджено роздільне збирання становить 20% від загальної кількості населених пунктів Харківської області (на початок 2020 року зазначений показник становив 15,7%).

Санітарне очищення територій населених пунктів має бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення відходів. Відсутність та недосконалість схем санітарного очищення населених пунктів, недостатня кількість обладнання та техніки для вивезення твердих побутових відходів може призвести до утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Щороку на зазначені цілі виділяються кошти з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища. Так, у 2018 році за розділом «Раціональне використання, зберігання або знищення відходів виробництва та побутових відходів» придбано 4 одиниці різної спецтехніки для збору твердих побутових відходів на загальну суму – 8,45 млн. грн., у 2019 році – 6 одиниць на загальну суму 12,4 млн грн та у 2020 році придбано 3 одиниці спецтехніки загальною вартістю 11,9 млн. грн.

З метою покращення існуючої ситуації у сфері поводження з відходами, реалізується проект будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії в м. Дергачі Харківської області (потужністю

30-40 тис.тонн/рік), замовником якого є комунальне підприємство «Муніципальна компанія поводження з відходами» Харківської міської ради.

Крім того, відповідно до Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р, на цей час в області здійснюється розроблення проєкту «Регіональний план управління відходами в Харківській області» (далі – Регіональний план). Зазначеним документом буде передбачатись комплекс заходів у сфері поводження з відходами, які потребують реалізації на території Харківської області, у тому числі розраховано кількість місць видалення відходів, які необхідно буде побудувати, реконструювати, закрити та провести рекультивацию тощо. Також, Регіональними планом визначатимуться черговість впровадження заходів у сфері поводження з відходами, терміни їх реалізації, обсяги фінансування.

Проводиться робота щодо збільшення частки населених пунктів Харківської області, охопленої роздільним збиранням корисних компонентів твердих побутових відходів. З вказаного питання Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації здійснюється координація районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

№	Назва розділу	Відповідний	Телефон
1	2	3	4
1	Загальна характеристика	Михайличенко Т. – заступник начальника управління економіки природокористування та поводження з відходами – начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи	(057) 725 38 53
2	Чисельність населення		
3	Фізико-географічна характеристика		
4	Перелік екологічно небезпечних об'єктів	Теребило О. – начальник відділу поводження з відходами управління економіки природокористування та поводження з відходами; Топчій Д. – начальник відділу раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля	(057) 725 38 55 (057) 725 38 50
5	Атмосферне повітря	Топчій Д. – начальник відділу раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля	(057) 725 38 50
6	Водні ресурси		
7	Земельні ресурси		
8	Лісові ресурси	Михайличенко Т. – заступник начальника управління економіки природокористування та поводження з відходами – начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи	(057) 725 38 53
9	Рослинний світ		
10	Тваринний світ		
11	Природно-заповідний фонд		
12	Формування екологічної мережі		
13	Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	Теребило О. – начальник відділу поводження з відходами управління економіки природокористування та поводження з відходами	(057) 725 38 55
14	Радіаційна безпека		
15	Моніторинг довкілля	Стребкова А. – заступник начальника управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля – начальник відділу оцінки впливу на довкілля, моніторингу та зв'язків з громадськістю	(057) 725 38 52
16	Міжнародне співробітництво		
17	Планування природоохоронної діяльності	Михайличенко Т. – заступник начальника управління-начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи управління економіки природокористування та поводження з відходами; Стребкова А. – заступник начальника управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля – начальник відділу оцінки впливу на довкілля, моніторингу та зв'язків з громадськістю	(057) 725 38 53 (057) 725 38 52
18	Найважливіші екологічні проблеми регіону	Начальники структурних підрозділів Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації	(057) 725 38 53 (057) 725 38 55 (057) 725 38 52 (057) 725 38 50
	18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем		
	18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем		